

M DA SHIGOWA MUSULUNCI ARABA

Gabatarwa

Al-Madinah-tul-'Ilmiyyah

Wanda ya fassara Zuwa yaren Hausa

Sashen Fassara- na (Dawat-e-Islami)

Dawat-e-Islami ta bayar da wannan littafi ne domin gabatarwa da Musulunci.

Musamman an keɓe shi domin Sabbin Shiga Musulunci.

Wannan Littafi ya na zama mai Anfani ga Wadanda ba musulmai ba da kuma masu sha'awar Fahimtar wannan Addini.

MARABA DA ZUWA
MUSULUNCI
(*Jakaitaccen bayani*)

Gabatarwa:

Majlisin Madinatul Ilmiyyah

Maraba da zuwa musulunci

Takaitaccen bayani

DUKKANIN WANI HAKKI TSARARRE NE

Copyright © 2024 Maktaba-tul-Madinah

Ba'a yarda da kara bugawa ko juyawa ta kowace hanya ba juyashi ta hanyar lantarki ko fotokofi ko nadarsa ta kowace irin hanya bai halatta ba, batare da Rubutaccen izini daga masu mallakarsa ba Maktaba-tul-Madinah.

Bugawa:	Karo na 2
Gabatarwa:	Majlisin Madinatul 'Ilmiyyah na Dawat-e-Islami
Date of publication:	Ramadan-ul-Mubārak, 1446 AH (Dec, 2024)
Daukar Nauyi:	Maktaba-tul-Madinah
ISBN:	978-969-579-916-1
Quantity:	

TUNTUBA

Maktaba-tul-Madinah

Alami Madani Markaz, Faizan-e-Madinah Mahallah Saudagran,
Purani Sabzi Mandi, Bab-ul-Madinah, Karachi, Pakistan

✉ **E-mail:** maktabaglobal@dawateislami.net – ilmia@dawateislami.net

☎ **Phone:** +92-21-34921389-93 – 34126999

☎ **Fax:** +92-21-34125858

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ط وَالصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلٰى خَاتَمِ النَّبِيِّنَ ط
 اَمَّا بَعْدُ فَاَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطٰنِ الرَّجِيْمِ ط بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ط

Addu'a don Karatun Littafi

Ka karanta wannan addu'a kafin ka fara karanta littafin addini ko darasin Musulunci. Zaka iya tuna duk abin da ka karanta, إِنَّ شَاءَ اللّٰهُ:

اَللّٰهُمَّ افْتَحْ عَلَيْنَا حِكْمَتَكَ وَاَنْشُرْ
 عَلَيْنَا رَحْمَتَكَ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْاِكْرَامِ

Fassara

(Yā Allah عَزَّوَجَلَّ! Ka buɗe mana kofofin ilimi da hikima, ka yi mana rahama! Ya Mai girma da daukaka!

(Al-Mustaṭraf, juzu'i na 1, shafi na 40)

Lura: Kuyiwa Annabi Salati sau ɗaya kafin farawa dakuma bayan gama addu'ar.

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ وَالصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلٰى خَاتَمِ النَّبِيِّنَ
اَمَّا بَعْدُ فَاَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطٰنِ الرَّجِيْمِ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

Takaitacciyar Gabatarwa ga

Da'awatul-Islami

DA'awatul-Islami, wata kungiyace mai zaman kanta wadda ba ta siyasa ba, ta yi fice wajen yada Al-kur'ani da Sunnah. Da'awatul-Islami ta samu “**Amincewar da ta Dace**” Bawai daga ma'aikaton gwamnatin Pakistan ba kawai, har ma daga gwamnatocin wasu kasashe masu yawa. A halin yanzu, akwai Jami'oi 98 (Cibiyoyi manya da ake karatun addinin Musulunci) da aka kafa domin 'yan uwa maza a birane daban-daban na Pakistan. Bayan wannan, akwai kuma Jami'oi 90 da aka tanada musamman don 'yan'uwa mata.

Fiye da yara maza da mata 75,000 Dubu saba'in da Biyar suna samun ilimi a Madrasatul-Madinah domin koyan karatun kur'ani da kuma hadda wato Hifz da Naazirah (koyan ilimin kur'ani da Rubutashi da Hadda), a kyauta ba tare da biyan kudi ba. Akwai Dārul-Madinah inda ake ba da ilimi na addini da kuma ilimin zamani.

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ, Har ila yau, akwai Masallatan Juma'a a kasashen da ba Pakistan ba, wato a Indiya, Ingila., Nepal, Bangladesh, Kenya, da Afirka ta Kudu.

Baya ga wannan, akwai Madani Maraakiz wanda muke kira Faizan-e-Madinah. Akwai Ijtimaa'at (Taron mako-mako) na karfafa Sunnah da Bayanai (Lakcoci) daga Malamai da ake yi akai-akai. Hakanan, akwai Halkofki wato Zaurukan koyo da koyar da Sunnah, da kuma zauren koyon addu'o'i (Du'ās).

Sakon Dawatul Islam ya kai kasashe sama da 185 a duniya. Da rahamar Allah ﷺ, Dawatul-Islami na bunkasa a kullum. Akwai sassa fiye da 90 na Dawatul-Islami.

Ni'imar Allah ﷺ ce cewa **Madani kafila** (Tawagar masoya Manzon Allah masu yawon wa'azi) suna tafiye-tafiye a duniya, tsawon kwanaki uku, ko goma sha biyu ko talatin, har tsawon watanni goma sha biyu ko ashirin da biyar. Akwai 'yan'uwa Musulmai da dama da suka sadaukar da rayukansu gaba daya don hidimar addinin musulunci ta hanyar tafiye-tafiye a cikin Madani kafila.

Shirin Madani In'amaat: Shirin kula da kai na yanke hukunci. [wani jadawali ne da kake lura da aiyukanka na Alheri ko safanin hakan] Ka aiwatar da shi a kullum don kula da kanka. Zaka ji karfin gwaiwa daga shirin Madani In'amaat kuma zaka zama Musulmi mai kyaun dabi'a da kuma mai riko da addini.

Ba karamar ni'ima bace idan Musulmi ya samu amsoshin tambayoyinsa na Shari'ar Musulunci, Godiya ga Allah. ﷺ, Ankafa Dārul-Iftā Ahlul-Sunnah, inda Muftis (malaman addini masu amsa fatawoyi) ke yin kofari wajen bincike da bayar da amsoshin tambayoyin al'ummar Musulmi, dare da rana.

Maktabatul-Madinah shine sashen wallafa na Dawatul-Islami. Yana da koƙarin samar wa masoya Rasulullaah ﷺ wajen wallafa littattafai da takardu na Ameeru Ahlul Sunnah دَامَتْ بَرَكَاتُهُمُ الْعَالِيَةِ, da sauran Malaman Sunnah da kuma na Madinatul Ilmiyyah.

Akwai rukunin yanar gizo na aƙalla sassa 8 da ke aiki karkashin kulawar Majlisin IT. Zaka ji daɗi game da Madrasatul Madinah online. Ana koyar da Al-fur'ani Mai Girma ga dalibai a gidajensu ta wannan sashen, kyauta ba tare da biyan kudi ba.

Madani Channel tana watsa shirye-shiryenta a kusan dukkan fasashen duniya ta hanyar tauraron ɗan adam da kuma Shirin kai tsaye. Bayan kallon wannan babban tashar ba tare da nuna abubuwan da ba su dace ba, kamar tallace-tallace ko kuma kiɗa, da dama daga cikin Wadanda **ba-Musulmi** ba sun Musulunta, sannan da yawa daga cikin **Musulmi** sun fara aikata addininsu yadda ya kamata.

Akwai wani sashen mai kyau da ake kira “**Jail Khaanajaat**”. Na '**Yan'uwa Musulmai** na **Majlisi Jail** na **Dawatul-Islami** [masu zuwa wa'azi a gidajen gyaran hali] suna ziyartar gidajen gyaran hali da koyar da fursunoni a cikin wuraren.

Majlisin Ta'wizat-e-Attariyyah shine sashen da ke samar da dubban **Ta'wizaat** (laya ko tofi) kowane wata. Akwai wani sashen kuma da ake kira “**Majlise-Ilaaj**”. Wannan sashen ne inda dubban mutane da suka kasance tare da **Dawatul-Islami** ke samun magani kyauta ba tare da biyan kudi ba.

Wani sashen kuma da ake kira “Langare-Rizwiyya”. [sashen dake raba Abinci] ga masu yin I’tikafi, Shabe-Barā-at, Shab-e-Mi’raaj, Baarwheen Shareef, ko Ijtimā’ na Zikr-o-Na’at, Dawatul-Islami tana ba da kwanon (abinci) ga dubban ‘yan’uwa Musulmai.

Pakistan kwanan nan ta fuskanci mummunar bala’i na girgizar fasa da kuma ambaliyar ruwa. Dawatul-Islami ta yi kofari sosai ta hanyar tattara kayayyaki da kudi, wanda ya kai miliyoyin rupees, domin raba wa waɗanda bala’in ya shafa.

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ط وَالصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلٰى خَاتَمِ النَّبِيِّنَ
اَمَّا بَعْدُ فَاَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطٰنِ الرَّجِيْمِ ط بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ط

Madinatul Ilmiyyah

Daga:

Shaihun Dariqat Ameer Ahlul Sunnah, wanda ya kafa Dawatul-Islami, 'Babban Malami Baban Bilal Muhammad Ilyas Attar Kadiri Razavi Ziyāee دَامَتْ بَرَكَاتُهُمُ الْعَالِيَه.

Dawatul-Islami, wata kungiya ce mai zaman kanta kuma ba ta siyasa ba, wadda ke yada kur'ani da Sunnah, tana da kudirin farfado da Sunnah da kuma yada alheri da ilimin **Sharī'ah** a duk duniya. Don aiwatar da waɗannan manyan ayyuka cikin kwarewa, an kafa **Majālisai** (sassa) da dama ciki har da **Majlis 'Al-Madina-tul-'Ilmiyyah'** wanda ya kunshi **'Manyan malamai da Musu Fatawa** na **Dawatul-Islami**. Wannan **Majlisi** ya dauki nauyin hidimar addini a fannonin ilimi, bincike da wallafa. Yana da waɗannan sassa guda shida:

1. Sashen Littattafai na A'lā Ḥaḍrat رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ.
2. Sashen Littattafai na Koyarwa.
3. Sashen Littattafai na Gyara.
4. Sashen Fassara.
5. Sashen Bincike na Littattafai.
6. Sashen tsara Bayanai da Takardun Shaida.

Manufar farko ta **Al-Madinatul- ‘Ilmiyyah** ita ce gabatar da littattafai na A’lā Hadrat, Imāmu-Ahlul-Sunnah, mai farfado da Sunnah, mai kawar da Bid’ah, masani na Shari’ah, ‘Allamah Maulana Al-Hāj, Al-ḵārī, Ash-Shāh Imām Ahmad Radā Khān رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ ta hanya mai sauƙin fahimta a wannan zamani na yau. Dukkan ‘Yan’uwa Musulmai sun sami haɗin kai wajen ci gaban aikin Madanī na ilimi, bincike da wallafa, kuma su karanta kowanne littafi da Majlis ya wallafa tare da ƙarfafa wasu suyi haka ma.

Allah عَزَّوَجَلَّ ya ba da nasara ga dukkan Majālisai na Dawatul-Islami ciki har da Al-Madinatul-‘Ilmiyyah, ya inganta su cikin sauri! Allah عَزَّوَجَلَّ ya ba mu nasara a duniya da kuma a lahira ta hanyar bayar da ladan kowane aiki mai kyau da muka yi! Allah yatashemu cikin shahidai, musamu zama a maƙabartar Jannat-ul-Baḵī’a da mazauni a Jannat-ul-Firdaus.

اٰمِيْنُ بِجَاہِ النَّبِيِّ الْاَوْمِيْنُ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى خَاتَمِ النَّبِيِّينَ
أَمَّا بَعْدُ فَأَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

MARABA DA SHIGOWA

MUSULNCI

Imani ga Allah عَزَّوَجَلَّ

Don zama Musulmi, dole ne mutum ya bayyana cikakken imani da Tauhidi (Kadaita Allah عَزَّوَجَلَّ awajen Bauta), da kuma yin imani da Annabi Muhammad صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ a matsayin dān aikensa

Allah عَزَّوَجَلَّ, Mai Girma, Shi dāya ne. Bashi da wani abokin tarayya a cikin mulkinsa, da ayyukansa, da umarninsa da sunayensa. Allah عَزَّوَجَلَّ Waajibul-Wujood ne, wanda yake nufin cewa kasancewarsa tana da muhimmanci a kowane lokaci. Shi Mai Dorewa (al-fakadeem) ne kuma Mai Dauwwama ne (al-Baafī). Babu wani face Allah عَزَّوَجَلَّ, Mai Girma, wanda yake da cancantar yabo marar iyaka da bauta. Shi Allah عَزَّوَجَلَّ baya dogaro da wani, amma Komai a cikin duniya yana dogaro da Shi.

Ilimin kasancewar Allah Mai Iko ne Duka ya wuce duk tunani da fahimta. Lallai ba zai yiwu a fahimci Kasancewar Allah Mai Girma ta hanyar amfani da hikima, gabatarwa, basira ko jinkai ba saboda

Shi ya wuce tunani, ba a iyakance shi da kowanne iyaka. Abin da zai yiwu kawai a yi tunani akan abu shi ne idan yana da siffa ko tsari mai kayyadaddiyar siffa. Amma tunda Allah ﷻ, Mai Girma, ba shi da tsari irin wanda, za a iyakance shi kuma ba a dɔrashi akan wata iyaka, kowanne kɔkari na ganin Sa da Ido bazai yiyuba. Duk da haka, mutum zai iya Gane cewa akwai Allah ﷻ, Mafi Girma, ta hanyar amfani da hankali da kuma tunani akan halittunsa.

Allah ﷻ, Mai Girma, bai haifa ba, kuma ba haifarsa akayiba, bashi da ɗa, bashida mata, Waɗanda suke daukarsa a matsayin mahaifi ko ɗa sun zama kafirai.

Allah ﷻ, Ubangiji mai Girma, dukkan cika tana tattare da Shi. Ubangiji tsarkakakke ne daga dukkan abin da ba ya da tsarki, tsafta, ko yakeda nakasu, ko mai zalunci, rashin girma . Samuwar kowanne lahani ko faskanci kamar:

Aikata karya, yaudara, sata, rashin tausayi, jahilci, da sauran abubuwa marasa kyau kamar waɗannan, ba su yiwuwa kwatakwata a bangaren Allah Ta'ala.

Allah ﷻ, Mai girma da Daukaka, ya daukaka daga dukkanin iyakokin lokaci da wuri da hanyoyi, siffofinsa da tsarinsa, dukkan abubuwan sa basuyi kama da kowanne halittarsa ba.

Annabi Muhammad ﷺ shine wanda ya ga Allah ﷻ da idanuwan sa na zahiri a daren Mi'raaj.

A gefe guda, sauran Annabawa عَلَيْهِمُ السَّلَام sun ga Allah ﷻ, Mai Girma ne kawai a cikin mafarki. Ana riwayar cewa Imām Abū

Hanīfa رَحْمَةُ اللَّهِ عَلَيْهِ, babban masani a fannin Fikihu, yana tsinkayo Siffar ubangiji عَزَّوَجَلَّ, Mai girma, sama da sau dari a cikin mafarkinsa.

Allah عَزَّوَجَلَّ, Mai Girma, shi ne Mai Mulkin Dukkanin komai: komai yana faruwane yadda yakeso a lokacin dayake so a irin yanayi ko siffar da tsarin da yakeso. Babu wanda zai iya samun iko a kansa. Haka kuma babu wanda zai iya karkatar da Shi daga niyyarsa. Allah عَزَّوَجَلَّ, Mai Girma, ba ya barci ko samun Hutu. Yana kula da dukkanin duniya, ba tare da gazawa ba, gajiya bata riskarsa. Babu wani mai tafiyar da Duniya sai Ubangiji عَزَّوَجَلَّ. Shi ne mai hakuri, mai alheri, da kauna fiye da iyaye. Rahamarsa da alherinsa suna ba da jin dadi ga Raunana marasa karfi. Dukkanin daukaka da girma suna gareshi kawai.

Imani da Annabawa

Awajen Musulmi, yana da kyau da Mahinmanci susan Annabawan Allah عَلَيْهِمُ السَّلَام da kyawawan halayensu kamar yadda yake da muhimmanci sanin Allah عَزَّوَجَلَّ, Mai Girma, da siffofinSa. Haka kuma, yana da muhimmanci samun cikakken ilimi game da Annabawan Allah domin gujewa mugwayen akidu da kuma fungiyoyi kokuma bin ra'ayi maras kyau da kuma kuma kaucewa fadin wani abu da zai iya kawo tarnaki ko rage martabar Annabawa عَلَيْهِمُ السَّلَام.

Annabawan Allah عَزَّوَجَلَّ Dukkaninsu Mazane

Annabi عَلَيْهِ السَّلَام shine mutumin da Allah Ubangiji عَزَّوَجَلَّ, ya aikawa Wahayi domin shiryyar da mutane. Hakanan ana kiran wannan

mutumin Manzo ko Annabi. Dukkanin Annabawa عَلَيْهِ السَّلَام da Allah عَزَّوَجَلَّ ya Aiko su, dukkaninsu Mutane ne maza. Babu mace da aka bai wa matsayin Annabi. Ba lallai ba ne ga Allah عَزَّوَجَلَّ ya aiko Annabawa عَلَيْهِ السَّلَام, duk da haka, saboda alherinsa mai yawa, Allah عَزَّوَجَلَّ ya Aiko Annabawa عَلَيْهِ السَّلَام domin shiryar da bil'adama. Annabi dole ne ya karɓi Wahayi ko ta hanyar Mala'iku ko kuma ta wata hanya kamar Mafarki.

Fitattu Daga Cikin Annabawan Allah عَزَّوَجَلَّ

Allah mai iko da Buwaya, Ya aiko da annabawa masu yawa عَلَيْهِمُ السَّلَام don shiryar da mutane tun daga zamanin Annabi Ādam عَلَيْهِ السَّلَام har zuwa Annabi Muhammadu صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ. Duk da cewa wasu daga cikin annabawan sun fito a fili a cikin Al-kur'ani Mai Girma, akwai wasu da ba a ambace su ba. Annabawan عَلَيْهِمُ السَّلَام da aka ba su fifiko a cikin Al-kur'ani Mai Girma sun hada da: Annabi Adam, Annabi Idris (Enoch), Annabi Nuḥu (Noah), Annabi Hudū, Annabi Salīḥu, Annabi Ibrahim (Abraham), Annabi Isma'ila (Ishmael), Annabi Ishāq (Isaac), Annabi Luḍū (Lot), Annabi Ya'aqub (Jacob), Annabi Yusuf (Joseph), Annabi Shu'aibu, Annabi Ayyuba (Job), Annabi Musa (Moses), Annabi Haruna (Aaron), Annabi zulKiflu (Ezekiel), Annabi Dauda (David), Annabi Sulaimanu (Solomon), Annabi Zakariya (Zecharia), Annabi Yaḥya (John), Annabi 'Isah (Jesus Christ), da kuma jagoran dukkan Annabawa Annabi Muhammad عَلَيْهِمُ السَّلَام.

Annabawa Allah Guda Nawane?

Ba daidai ba ne a bayyana takamaiman adadin Annabawan عَلَيْهِمُ السَّلَام

da Allah ﷺ, Mai Girma da daukaka, Ya aiko su domin shiryar da mutane ra'ayoyi sun bambanta akan wannan batu. Mafi aminci shi ne a yi imani kuma a ce Allah ﷺ Ya aiko kusan Annabawa 124,000 عَلَيْهِمُ السَّلَامُ, ko fiye da haka ko kuma kasa da haka.

Imani da Mala'iku

Mala'iku ba maza ba ne, kuma ba mata ba ne; ba sa ci ko sha; ba sa yin aure ko haihuwa. An halicce su daga haske, kuma suna da ikon sauya kansu zuwa siffofi daban-daban. Haka kuma, suna da ikon sauya kansu zuwa kowace siffa, amma ba su taɓa yin hakan da gangan ko ba da gangan ba wajen saba umarnin Ubangiji ﷺ, Mai Girma.

Kowane Mala'ika Yana da Aiki na Musamman

Kowane mala'ika yana da aikin da aka kaddara masa ya cika. Wasu mala'ikun suna kawo Waḥīyi daga Allah ﷺ zuwa ga annabawanSa عَلَيْهِمُ السَّلَامُ. Wasu daga cikinsu suke da alhakin zubda ruwa sama, yayin da wasu kuma suke da alhakin samar da arziki ga halittun duniya. Wasu mala'iku عَلَيْهِمُ السَّلَامُ suna tsara fuskar ḍān tayin a cikin mahaifar uwa, yayin da wasu suke kula da sauye-sauyen da ke faruwa a cikin jikin ḍān adam.

Wasu Mala'iku da Ayyukansu na Musamman

Wasu mala'iku عَلَيْهِمُ السَّلَامُ suna da alhakin kare halittu masu rai daga makiyansu da kuma haɗarurruka ɓoyayyu. Wasu kuma suna yawo don halartar taruruka da taron da ake yi don Ambaton Allah ﷺ

da annabawanSa عَلَيْهِمُ السَّلَام. Wasu mala'iku suna kai gaisuwa da sallama daga musulmi zuwa ga Annabi Muhammadu صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ, yayin da aka naɗa wasu don yin busa a cikin Kaho (Kahon Karshe na Tashin Alkiyama)

Mala'ika Jibrīlu عَلَيْهِ السَّلَام

Mala'ika Jibrīl عَلَيْهِ السَّلَام shi ne shugaban mala'iku. Lakabinsa shi ne Ruḥ-ul-Ameen. Ya ziyarci Annabi Muhammadu صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ sau dubu ashirin da huɗu (24,000), ya ziyarci Annabi Ādam عَلَيْهِ السَّلَام sau goma sha biyu (12), Annabi Idrīs عَلَيْهِ السَّلَام sau huɗu (4), Annabi Nūḥ عَلَيْهِ السَّلَام sau hamsin (50), Annabi Ibrāhīm عَلَيْهِ السَّلَام sau arba'in da biyu (42), Annabi Ayyuba عَلَيْهِ السَّلَام sau uku (3), Annabi Ya'akub عَلَيْهِ السَّلَام sau huɗu (4), Annabi Mūsā عَلَيْهِ السَّلَام sau ɗari huɗu (400), da Annabi 'Īsāh عَلَيْهِ السَّلَام sau goma (10).

Wasu Fitattun Mala'iku

Wasu daga cikin fitattun mala'iku sun haɗa da Sayyidunā Mikā-il, Sayyidunā Isrāfil, da Sayyidunā Izara'il عَلَيْهِ السَّلَام. Sayyidunā Izara'il عَلَيْهِ السَّلَام shi ne Mala'ikan Mutuwa. Haka nan, akwai mala'ikun da suke ɗauke da 'Arsh (Al'arshin Allah) da kuma Kursī (kursiyyun Allah). Mala'iku ba su da tunani ko son zuciya na kansu. An haliƙe su ne kawai don su yi biyayya ga Allah عَزَّوَجَلَّ, Mabuwayi da Karfin iko. Ba sa tambayar dalilai irin su "me yasa," "ta yaya," da "me" ba tare da izinin Allah عَزَّوَجَلَّ. Suna cikakken bauta ga nufin Allah عَزَّوَجَلَّ, Mai Girma.

Mala'iku Biyu Masu Rakiyar Kowanne Mutum

Akwai mala'iku biyu da ke tare da kowanne mutum, ḍāya a kafadar dama da ḍāya a kafadar hagu, wanda ake kira 'Kiraman Katibin'. Su ne masu rubuta ayyukan mutum. Suna rubuta cikakken bayani na ayyuka masu kyau da marasa kyau da mutum yake yi a kowace rana. Wasu daga cikin mala'iku shahararru sun haɗa da 'Munkaru da Nakirun'. Bayan an binne mamaci, waɗannan mala'iku suna zuwa wurin gawar kuma suna tambayar mamacin tambayoyi uku da suka shafi imani:

1. Wane ne Ubangijinka?
2. Menene addini ka?
3. Me za ka ce game da Mutumin da aka aiko (nuni ga Annabi Muhammadu ﷺ)?

Sauran Halittar da Ubangiji ya Halitta sune Aljanu [Jinn] su Halittane masu ban Mamaki.

An haliƙƙe su daga wuta. Wasu daga cikinsu suna da ikon sauya siffar su zuwa kowace irin siffa da suke so. Suna da tsawon rai, duk da cewa wasu daga cikin siffofinsu, kamar Hankali da ruhi, suna da alaƙa da mutane. Suna cin abinci, suna shan abinsha, suna haihuwa da kuma mutuwa kamar yadda mutane ke yi. Akwai Musulmai da kuma waɗanda ba Musulmai ba cikin Aljanu, kuma yin la'akari da hakan ɗaukan Aljanu a matsayin miyagu ko Maɓarnata a jumlace laifine kuma haramun.

Imani da Saukakkun Littattafai daga Ubangiji عَزَّوَجَلَّ

Dukkanin Saukakkun littattafa gaskiya ne, kuma duk abin da Allah عَزَّوَجَلَّ Ya fadi ta cikin su, dole ne a yi imani da shi. Duk da haka, saboda sauye-sauye da aka yi a tsawon lokaci, sahihancin su ya kasance abin tambaya. Killace waɗannan Littattafai masu Girma an dōrawa mabiya Alhakin, kuma maimakon adana su a cikin zukatansu da kan rubutattu Alluna, an samu Sauye-Sauye a cikin littattafan. Sakamakon haka, ba za a iya dogaro da waɗannan littattafan su kasance irin yadda aka saukar da su a farko ba, kuma waɗanda ke da sha'awa sun canza kalmomi da haruffa domin sauya ma'ana don dacewa da muradunsu na kashin kai. Har ma sun yi fari da ragi bisa ga sha'awarsu da burinsu. Wannan irin canjin da aka yi ga Littattafai ana kiran sa 'Tahreef'.

Don haka, yana da kyau cewa idan muka ci karo da wani abu da aka ambata a cikin Littattafai na Baya da suka wuce, za mu karɓa ne kawai idan yana daidaita da Al-kur'ani mai girma. Amma idan ya sabawa Al-kur'ani mai girma, ya kamata mu dāuka cewa wannan wani sakamakon 'Tahreef' ne. Idan muka sami rudani game da wani abu ko yayi daidai ko kuma bai yi daidai da Al-kur'ani mai girma ba, ba za mu karɓi wannan abu kai tsaye ba ko kuma mu ki shi gaba ɗaya, ya kamata mu kasance masu taka tsantsan a irin waɗannan lokuta.

Al-kur'ani Mai Girma, Littafi na Karshe daga Ubangiji عَزَّوَجَلَّ

Allah عَزَّوَجَلَّ Ya saukar da Littattafai masu tsarki da dama ta wurin annabawa عَلَيْهِمُ السَّلَام. Huɗu daga cikinsu sune mafi shahara:

1. Attaura wanda aka saukar wa Annabi Mūsā عَلَيْهِ السَّلَام.
2. Zabura (Psalms) wanda aka saukar wa Annabi Dāwood (Dawuda) عَلَيْهِ السَّلَام.
3. Injila (Bible) wanda aka saukar wa Annabi 'Isah عَلَيْهِ السَّلَام.
4. Al-kur'ani Mai Girma wanda aka saukar wa Annabi Muhammadu صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ,

Mahalaccin Annabawa

Babu wani bambancin daraja ko daukaka a Maganganun Allah Mai Girma عَزَّوَجَلَّ. Duk da haka, Al-Qur'ani mai girma shine mafi girma kuma yafi sauran lada mafi yawa.

Mutuwa da Kabari

Mutuwa ita ce lokacin da rai ya fita daga jiki. Duk wani mutum zai mutu. Babu wani abu da zai iya tsarar da mutum daga mutuwa. Lokacin mutuwa an riga an tsayar dashi ga kowane mutum. Babu wani abu da zai iya jinkirta shi.

Lokacin da Rayuwar Mutum tazo farshe a duniya Lokacin da mutuwa ta gabato shi, Mala'ika Izra'ilu عَلَيْهِ السَّلَام zaizo don daukar Rai. Lokacin da wanda mutuwa ta riska zai kalli hagu da dama, zaiga mala'iku a ko'ina. Mala'ikun Rahama suna zuwa ga Musulmi. Mala'ikun Azaba suna zuwa ga Kafirai. Ran Musulmi Mumini yana fita cikin sauƙi da girmamawa ta Hannun mala'ikun Rahama. Rai na Kafiri yana fita cikin tsananin zafi da ciwo. Lokacin da wani ya ziyarci Maƙabarta, ruhin mamacin yana ganin mutum, yana gane

shi ko ita, kuma yana jin abin da suke faɗi. Har ma suna jin Takun sawun masu ziyara suna tafiya.

Me ke faruwa bayan an binne mutum?

Bayan an binne mutum, kabarin yana matse mamaci. Idan mutum Musulmine Kabari yana matse shine kamar yadda uwa ke rungumar danta da karfi. Haka kuma Kabari yana matse Kafirai ne ta yanda kafadarsa da kashin kirjinsa na dama zasu Ruguje su shiga ta cikin Kafadarsa ta Hagu. Lokacin da mutane suke tafiya daga wurin kabarin, mamacin yana jin takun sawayen mutane suna tafiya domim barinsu wajen. A wannan lokacin, mala'iku guda biyu, Munkaru da Nakiru, zasu keto kasa da dogwayen Hakoransu zaƙo-zaƙo Fuskarsu mai ban Tsoroce sosai kuma kalar jikinsu Bakafene wuluk suna da korayen idanuwansu masu girmane, Ga jikinsu duk gashi tun daga kansu har yatsunsu na kafa. Za su tayar da Mamacinne ta hanyar Zungurarsa da karfin Gaske da Hantararsa da murya mai kara zasuyiwa Mamacin Tambayoyi guda Uku:

- ❖ **‘مَنْ رَبُّكَ؟’** ma'ana, 'Wane ne Ubangijinka?'
- ❖ **‘مَا دِينُكَ؟’**, ma'ana, 'Menene addini ka?'
- ❖ **‘مَا كُنْتَ تَقُولُ فِي حَقِّ هَذَا الرَّجُلِ؟’**, ma'ana, 'Me kake cewa game da wannan mutum?'

Idan mamacin Musulmi ne, zai amsa kamar haka:

- ❖ ‘رَبِّيَ اللَّهُ’ ma'ana, ‘Ubangijina shi ne Allah (عَزَّوَجَلَّ).’
- ❖ ‘دِينِي الْإِسْلَامُ’ ma'ana, ‘Addinina shi ne Musulunci.’
- ❖ ‘هُوَ رَسُولُ اللَّهِ’ ma'ana, ‘Annabi Muhammad (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ) Shi ne Manzon Allah.’

Daganan, za a ji muryar daga sama tana cewa:

“Bawa Na ya fadɪ gaskiya. Ku shimfida masa shinfida ta aljanna. Ku ba shi tufafi daga aljanna, ku budɛ kofofin aljanna agareshi. Domin samun” Iskar Aljannah mai Ni’ima da kyawawan Kamshin Turaren AlJannah zai cika cikin kabarinsa. Za’a fadaɗa masa kabarinsa. Mala’iku za su ce: “Yi bacci kamar yadda Amare keyin Bacci a Daren Aurensu,” wannan zai kasance ga Musulmai masu kyautata Bauta da imani da tsoron Allah.

Masu laifi kowa za a hukunta shi bisa ga laifukan sa. Wannan hukunci zai dauki wani lokaci. Wannan Hukuncin zai iya yin sauki idan ana ya yiwa mamacin addu’a ko kuma idan Allah (عَزَّوَجَلَّ) Mai Rahama, ya yafewa mamacin.

Idan mamacin yakasance munafiki, ba zai iya amsa tambayoyin ba kuma zai ce “هَيْهَاتَ هَيْهَاتَ لَا أَذْرَى” ma'ana, “Kunya a gareni , ni ban sani ba.” Mai kira zaiyi kira da wata murya mai kara a yi kara: “Maƙarayacine shi, ku shimfida masa shinfidar wuta, kusa masa tufafi na wuta, ku budɛ masa kofofin Jahannama, zafin Jahannama zai Riskeshi a kabarinsa.”Za’a wakilta mala’iku guda biyu da zasu zauna tare dashi suna gana masa Azaba za su dinga dukansa da

Gudumar Gidan wuta. Kunamai da macizai manya manya zusu dinga cizonsa ta koina sannan kuma ana sabunta masa azaba kala-kala haka zai kasance har Ranar Tashin Alkiyama.

Ranar Tashin Kiyama

Wajibine Musulmi ya yi imani da cewa rana da lokaci na mutuwar kowa an riga an tsara shi. Tareda Imani da cewa Dukkan mai rai Mamacine. Dukkanin komai a duniya zai kare ne abisa umarnin Allah ﷻ, kuma wannan zai kasance a ranar karshe, wanda ake kira ‘Alkiyamah’.

An ce Mala'ika Israfil (عَلَيْهِ السَّلَام) yana Durkushe a kasan Al-arshi da Kaho a hannunsa, yana jiran umarnin Allah ﷻ, Mai Girma, don ya busashi. Busar Kaho na farko zai kawo karshen duniya. Mutane, Aljanu, Mala'iku, dabbobi da kwari da duk wata Halitta mai rai mai tashi sama ko tacikin ruwa kowa zai mutu a wannan lokaci Allah ﷻ, Ubangiji ne kadai zai dawwama Amman kafin zuwan Alkiyama akwai Alamomi masu yawa, wasuma tuni sun bayyana Gasu kamar Haka a kasa:

Bacewar Ilimi

Ilimin Musulunci zai face a hankali a Hankali tare da mutuwar malaman Musulunci. Amma Za a iya samun wasu malamai, amma zukatansu da tunaninsu za su zama babu koyarwar Addini na Gaskiya kuma zasu kasance a zukatansu zasu daina zama masu tunanin addini.

Fasadi zai Yawaita

Fasadi zai yawaita. Zina zata zama ruwan dare. Rashin kunya zata kai wani mataki mai girma inda mutane za su gudanar da Zina abainar jama'a kamar dabbobi. Kima, daraja, girmamawa, ladabi da dabi'u masu Girma da Mutunci sune Ginshikin zaman tare, za su Bace a tsakanin Matasa da tsofaffi. Mata za su Ninninnka maza a yawa har sai ta kai za'a samu Namiji daya yana wakilci mata Fiye da Hamsin.

Annabawan Karya zasu Bayyana

Mutane za su yita ikirarin cewa su Annabawane, duk da cewa Annabawa sun kare tare da aiko Annabi Muhammad (ﷺ). Wasu daga cikin Annabawan karya da muka sani sun hada da: Musailamatul Kazzab daga Najad a cikin Larabawa, Tulaiha Bin Khuwailid, Aswad Ensa, Mirza Ghulam Ahmad Kadiyani. Dukansu sun yi ikirarin zama Annabawa wanda ba gaskiya ba ne. Wasu daga cikin wafanda ba su bayyana ba za su bayyana kafin ranar Tashin Kiyama.

Yalwatar Dukiya

Dukiya za ta yalwata kuma ta bayyana a ko'ina, kamar tsunauka gasu nan baja-baja. Wannan yawan na Dukiyyar zai janyo har mutane masu riko da Addini da mutane masu tsoron Allah zasu nemi tsira daga wannan fitina ta hanyar tonawa kansu kabari su shiga suna jiran mutuwar su dan tsira da imaninsu.

Lokaci zai Shuɗe a Cikin Gaggawa

Lokaci zai dinga gudu ya wuce cikin sauri sosai, har shekara za ta yi kamar wata, wata kamar mako, mako kamar Yini, yayin da rana za ta shuɗe cikin dan lokaci kaɗan. Mutane za su nemi ilimin Musulunci don amfanin duniya da bukatun duniya, ba don Addini kansa ba. Mazaje za su zama masu biyayya ga matayensu. Yara za su kyamaci iyayensu. Wasu za su fi son zama tare da abokansu, suna barin iyayensu. Mutane za su yi ta Hilar harkokin duniya a cikin Masallatai. Kiɗa da rawa za su zama abin da aka saba a Kullum. Mutane za su la'anci kakanninsu kuma suyi magana mara kyau game da su. Dabbobin daji za su yi magana da mutane. Mutane masu zama Marasa Kirki da jahilai za su Mallaki manyan gidaje.

Wasu Daga Cikin Manyan Alamomin Tashin Kiyama:

❖ **Bayyanar Imamu Mahadi:** Imam Mahadi رَضِيَ اللهُ عَنْهُ zai bayyana a lokacin da addinin Musulunci zai bace daga ko'ina zai tsaya kawai a cikin iyakokin Hijaaz . Duniya za ta cika da kafirci. A cikin wannan yanayi na Fito na Fito da Ubangiji dukkanin Waliyyai رَحِمَهُمُ اللهُ da Mutane masu tsoron Allah za su bar kasashensu don neman mafaka a cikin garuruwan Makkah da Madinah.

A cikin watan Ramadan, Imamu Mahadi رَضِيَ اللهُ عَنْهُ zai kasance cikin mutanen da zasuyi dawafi a Dakin Ka'aba mai girma. Waliyyai da mumintai masu tsoron Allah za su gane shi kuma nan take za su roke shi daya karfi bai'arsu. Imām Mahdi رَضِيَ اللهُ عَنْهُ zai fara kin amincewa da rokon su amma daga karshe zaiji

mai Magana yana cewa "Shi ne Mahadi, Khalifan Allah (عَزَّوَجَلَّ). Ku saurari abin da ya faɗamuku kuma ku bi shi." Dukkanin mutane za su tabbatar da biyayyar su ga Imām Mahdi رَضِيَ اللهُ عَنْهُ wanda zai jagorance su zuwa kasar Shaam (Syria).

- ❖ **Bayyanar Dujjal:** Dujjal, wata shedāniyar halitta ce mai karfi, da zata kewaye duniya amma Banda biranen Makkah da Madinah, Tasirinsa kuma zai Kewaye duk duniya a cikin kwanaki arba'in kawai. Ranar farko daga cikin waɗannan kwanaki arba'in za ta kasance kamar shekara guda. Ranar ta biyu za ta kasance kamar wata, ranar ta uku kuma kamar mako. Sauran ranakun za su kasance kamar yadda aka saba. Dujjal, kamar wata guguwace mai Ruguza duk abin da ta tarar, zaiyi tafiya daga gari zuwa gari yana Ruguza duk abin da yake a kan hanyarsa. Saurinsa zai zama kamar saurin gajimare da iska mai karfi. Zai kuma lalata komai dake kan hanyarsa. Wahala da Bala'o'in da Dujjal zai Haddasa ta hanyar Makirci da yaudara zasu bayarda sha'awa. Zai rika yin dabaru da nuna Abin al'ajabi na karya Domin yaudarar mutane, ya rudesu ya jawo Hankalinsu har yasa su bishi.

Dajjāl mayaudari zai kasance da abubuwa biyu masu kayatarwa da zai rinjayi mutane da su, lambu da wuta. Zai kira su da "Aljanna" da "Wuta, kuma duk inda ya je zai tafi da su. A zahiri, cikin wannan sihiri da yaudara, Aljannarsa za ta kasance wuta, kuma Wutarsa za ta zama wuri na hutawa da A minci. Zai umarci mutane su gasgakarta shi a matsayin Allah. Duk wanda ya gaskata shi a matsayin Allah, zai sanya shi cikin

Aljannarsa, wanda ya fi shi kuma, zai jefa shi cikin Wutarsa (wanda a gaskiya akasin haka ne).

Zai ta da matattu, kasa kuma za ta tsiro da tsirrai a bisa umarninsa. Zai sa gajimare yin ruwan sama. Dabbobin mutane a lokacin mulkinsa za su yawaita kuma ba ciwo, kuma nonon su ma zai karu. Idan Dujjal ya bi ta cikin daji, dukiya Zinariya dake kasa zaso biyo bayansa kamar Dandazon kudan zuma. Zai yi sihiri da siddabaru da yawa waɗanda a karshe za su bayyana a matsayin Rudani da karya. Waɗannan dabarun da sirkullen zai tashine a magudi domin kuwa yana barin wajen komai zai dawo kamar yadda yake ada. Duk lokacin da Dujjal ya yi kofarin matsowa kusa da kasa maitsarki, Makkah da Madinah, Mala'iku za su juya fuskar sa zuwa wani wuri. Dujjal zai kasance yana bi da sojojin Yahudawa kuma zai kasance da haruffan “ك (Kaaf), ف (Faa), ر (Raa)” (wato kafiri) da aka zana a fatar Goshinsa. Musulmai ne kawai za su iya ganin waɗannan haruffan da iya karantawa. lokacin da Dajjal ya kammala zagayensa a duniya zai isa kasar Siriya, da asuba ne.

Bayan Kiran sallar Asuba, Annabi Isa عَلَيْهِ السَّلَام zai sauko a hasumiyar Gabas ta masallacin Juma'a na Damascas. Imamu Mahadi zai kasance a wurin, kuma Annabi Isa zai ce masa ya jagoranci sallar.

Yadda Annabi Isa عَلَيْهِ السَّلَام zai shigo zai yi mummunan tasiri ga Dujjal, wanda zai fara narkewa kamar gishiri a cikin ruwa saboda kamshin da numfashin Annabi Isa. Wannan kamshi

mai dadi zai ci gaba da karuwa har Dajjal ya gudu. Daga farshe Annabi Isa zai kora Dujjal, kuma ya kashe shi da mashi.

5. Bayan mutuwar Dujjal, mulkinsa zai zo karshe, kuma wani sabon zamani zai fara. Wato mulkin Annabi Isa zai kasance na wadatar arziki. Mutane za su mallaki dukiya mai yawa har zai yi wahala a samu wani wanda zai karfi sadaka ko zakka.

Babu abokan gaba, ko hassada, ko tsana, ko wani abu makamancin haka. Ba za a sami kishi, hassada, barna ko rashin amana a tsakanin mutane ba. Annabi ‘Īsā عَلَيْهِ السَّلَامُ zai kashe alade kuma zai Karya kuros. Dukkan mabiya Addinin Allah da suka tsira daga zaluncin Dajjāl a cikin mulkinsa za su bayyana biyayya ga Annabi ‘Īsā عَلَيْهِ السَّلَامُ. A wannan lokaci, zai zama addini guda ɗaya kawai – Musulunci.

- ❖ **Bayyanar Yajuju da Majuju:** A cikin mulkin Annabi ‘Īsā عَلَيْهِ السَّلَامُ, manyan kabilu masu karfi daga Kasar Transoxania masu suna ‘Yajuju’ da ‘Majuju’ za su bayyana suna yiwa mutane kissan gilla, sata da lalata duk inda sukaje. Za su wuce ta tafkin Tiberias kuma su shanye dukkan ruwan tafkin. Sannan za su ci gaba da tafiya har su isa Dutsen Khamar a cikin Jerusalem. Bayan yiwa mutane kissan gilla gaba ɗaya zasu yi fofarin neman yadda zasu yi faɗa da wanda suke cikin samaniya. Sai Annabi ‘Īsā عَلَيْهِ السَّلَامُ da Mutanensa su rofi taimakon. Allah عَزَّوَجَلَّ, Mai Girma, zai tura kwari don hallaka Yajuju da Majuju. Bayan mutuwersu gawarwakin su kuma Tsuntsaye za su ɗauke su.

Za’a yi ruwan sama mai yawa na kwanaki, sakamakon haka kasa zata zama mai Albarka mai ni’ima da wadata. Bayan

wadata da yalwa, sai kuma duhu ya biyo baya wanda ginshikan Duhun hayakine zai mamaye Sararin samaniya hayakin zai bayyana ne bisa ga umarnin Allah Maɗaukakin Sarki, kuma zai mamaye duniya gabaɗaya."

6. **Fitowar Dabbatul-Ard:** Wannan wata halitta ce ta karkashin kasa mai ban tsoro. Za ta bayyana da ban tsoro tana riƙe da sandar Annabi Musa عَلَيْهِ السَّلَام a hannun ta guda ɗaya, kuma a ɗayan hannun kuma tana riƙe da zoben Annabi Sulaiman عَلَيْهِ السَّلَام Da taimakon sandar za ta yi farar alama a Goshin kowanne Musulmi, kuma da taimakon zoben zata yi alama baka a Goshin kowane kafiri. Waɗannan alamun sune za su bambanta Musulmi da wanda ba Musulmi ba."

Rana za ta fito daga Yamma: Za a zo wani lokaci da rana za ta fito daga Yamma maimakon daga Gabas. Da wannan alama ta bayyana, za'a rufe kofar tuba. Allah Ubangiji ba zai karɓi tuba daga kowa ba, kuma babu wanda za a yarda ya karɓi addinin Musulunci.

- ❖ **Busawar Iska Mai Kamshi da Dadɓi:** Bayan Wafatin Annabi 'Isah عَلَيْهِ السَّلَام da kimanin tsawon shekaru arba'inne ranar Tashin Alkiyama za ta zo. Kafin Ranar ƙarshe ne, wata iska mai Kamshi da dadɓi da Ni'ima za ta cika Duniya duniya. Wannan iska mai Ni'ima za ta ɗauke ruhikan Musulmi daga jikinsu, wanda zai yi sanadiyyar zuwan Ranar Tashin Alkiyama.

Bayan bayyanar alamomin ƙarshe a cikin tsari sai kuma wani jinkiri daza'a yi na tsawon shekaru arba'in, a cikin wannan lokaci ba wata mace da za ta iya haihuwa. Wannan zai zama

Lokacin Kafirci domin, Dukkanin Duniya babu Mumini ko mutum daya mai bautawa Allah.

- ❖ **Busar Kaho:** A karshen wannan lokacin, Allah (عَزَّوَجَلَّ), Ubangiji, zai umarci Mala'ika Israfilu (عَلَيْهِ السَّلَام) da ya busa Kaho Wannan ne farkon ranar Alkiyama. A farko, sautin Kahon zai kasance mai taushi sannan daga baya zai karu ya zama da karfi sosai. A wannan lokacin, mutane sun kasance cikin ayyukansu na yau da kullum. Da jin sautin Busar Kaho, kowa zai fadi ya mutu. Wannan sautin mai kara na kahon zai zama alamar mutuwar dukan halittu. Duk abin da ke cikin sammai da kassai, rana, wata, taurari, dutse, mutane, mala'iku ciki har da Mala'ika Israfil (عَلَيْهِ السَّلَام) da Kahonsa za su bace. Babu abin da zai Dawwama face Allah (عَزَّوَجَلَّ). A ranar nan, Allah (عَزَّوَجَلَّ) zai ce, "Wane ne Mai Mulki a yau?" Babu wanda zai amsa. Sai Allah (عَزَّوَجَلَّ) ya bayyanawa kansa, "Shine, Allah (عَزَّوَجَلَّ), Daya-Dayan Sarki, mai Mulki."

Za a sami tsawon shekaru arba'in tsakanin Busar farko da ta biyu. A Busar farko, duniya da dukkan komai na cikinta zai rushe ya rugurguje, babu komai dazai wanzu sai Allah Mai Girma.(عَزَّوَجَلَّ) Abubuwan da za su faru a lokacin Busar farko an bayyana su a cikin Al-Qur'ani Mai Girma:

فَإِذَا النُّجُومُ طُمِسَتْ ﴿١٠﴾

وَإِذَا السَّمَاءُ فُرِجَتْ ﴿١١﴾ وَإِذَا الْجِبَالُ نُسِفَتْ ﴿١٢﴾

Sa'an nan (za ta faru) lokacin da hasken taurari zai kare. Kuma lokacin da sama za ta faskara. Kuma lokacin da duwatsu za su zama kura

kuma a tashi da su. [10-8 :77]

فَإِذَا نُفِخَ فِي الصُّورِ نَفْخَةٌ وَاحِدَةٌ ۖ وَحُمِلَتِ الْأَرْضُ وَالْجِبَالُ فَدُكَّتَا دَكَّةً
وَاحِدَةً ۖ فَيَوْمَ مِيزٍ وَقَعَتِ الْوَاقِعَةُ ۖ وَانْشَقَّتِ السَّمَاءُ فَهِيَ يَوْمَئِذٍ
وَاهِيَةٌ ۖ

13. To idan aka busa kaho busa daya. 14. Aka kuma daga kasa da duwatsu sai aka dandake su dandakewa baki daya. 15. To a wannan rana ce mai afkuwa ta afku (watau alkiyama). 16. Sama kuma ta kekkece, don kuwa a wannan ranar ita mai rauni ce. [69: 13-16]

فَإِذَا نُفِخَ فِي السَّاقُورِ ۖ فَذَلِكَ يَوْمَئِذٍ يَوْمٌ عَسِيرٌ ۖ
عَلَى الْكَافِرِينَ غَيْرُ يَسِيرٍ ۖ

7. To idan an busa kaho. 9. To wannan ranar rana ce mai tsanani. 10. A kan kafirai, ba mai sauƙi ba ce.

8. وَنُفِخَ فِي الصُّورِ فَصَعِقَ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ إِلَّا مَنْ شَاءَ اللَّهُ ۚ
ثُمَّ نُفِخَ فِيهِ أُخْرَىٰ فَإِذَا هُمْ قِيَامٌ يَنْظُرُونَ ۖ

68. Aka kuma busa kaho, sai duk abin da yake cikin sammai da kasa ya halaka sai wanda Allah Ya ga dama; sannan aka sake yin wata busar, sai ga su a tsaye suna jiran tsammani. [39:68]

Abubuwan Da ake Bukata a Addinin Musulunci

Shika-shikan Musulunci guda biyar su ne ginshikin rayuwar Musulmi, Gasu kamar haka:

1. Furta Kalmar Shahada /Imani

Sharadīn zama Musulmi, dole ne mutum ya yi imani kuma ya furta kalmomar Shahada ma'ana cewa, “Babu abin bautawa da Gaskiya kuma wanda ya cancanci bauta sai Allah ﷻ kuma Annabi Muhammad ﷺ Manzonsa ne.” Wannan ikirari yana tabbatar da cewa Allah Madaukaki ﷻ Akwaishi, kuma Shi daban yake daga halittunsa kuma Shi ne mafi girma. Babu wani abin bauta da ya cancanci bauta sai Shi kadai. Haka nan yana tabbatar da cewa Shi Ubangiji ﷻ shine Mahalici, Mamallakin duk abin da ke wanzuwa, kuma Mai tafiya da dukkan lamura. Allah Madaukaki ﷻ yana cewa a cikin Al-kur'ani mai tsarki:

أَلَا إِنَّ لِلَّهِ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ ۚ وَمَا يَتَّبِعُ الَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِ
اللَّهِ شُرَكَاءَ ۖ إِنَّ يَتَّبِعُونَ إِلَّا الظَّنَّ وَإِنْ هُمْ إِلَّا يَخْرُصُونَ ﴿٢٦﴾

66. Ku saurara, lalle duk abin da yake cikin sammai da abin da yake cikin kasa na Allah ne. Wadanda suke bauta wa wani ba Allah ba, ba ababen tarayya (na gaskiya) suke bi ba. Ba abin da su ke bi sai mummunan zato, kuma ba abin da sukeyi sai shaci-faḍi. [Yunus 10:66]

Shahada kuma ita ce ke tabbatar da cewa Annabi Muhammad ﷺ Annabine daga cikin Annabawan Allah ﷺ, waḍanda suka isar da wahayi daga Allah Madaukaki zuwa ga 'yan Adam. Allah Madaukaki عَزَّوَجَلَّ yana cewa:

وَيَقُولُونَ مَتَى هَذَا الْفَتْحُ إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ ﴿٢٤﴾

'Kuma suna cewa, Yaushe wannan hukunci zai tabbata, idan kun kasance masu gaskiya?'

Hakika, an bayyana a cikin Al-Qur'ani mai girma cewa Annabi Muhammad ﷺ shi ne na karshe cikin Manzannin Allah, Allah Madaukaki عَزَّوَجَلَّ yana cewa:

مَا كَانَ مُحَمَّدٌ أَبَا أَحَدٍ مِّن رِّجَالِكُمْ وَلَكِن رَّسُولَ اللَّهِ وَخَاتَمَ النَّبِيِّينَ ۚ وَكَانَ اللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا ﴿٢٥﴾

40. (Annabi) Muhammadu bai kasance uban ḍaya daga cikin mazajenku ba, sai dai (shi) ya kasance Manzon Allah ne kuma cikamakin annabawa. Allah kuma Ya kasance Masanin komai ne. [Al-Ahzab 33:40]

Al-Qur'ani mai tsarki kuma yana tabbatar da cewa kalaman Annabi

Muhammad ﷺ ba su da kuskure kuma ana isar da su daga Allah Madaukaki ﷻ. Allah Madaukaki ﷻ yana cewa:

وَمَا يَنْطِقُ عَنِ الْهَوَىٰ ۚ إِنْ هُوَ إِلَّا وَحْيٌ يُوحَىٰ ۖ

3. Kuma ba ya yin magana bisa son rai. 4. Shi (Alkur'ani) ba wani abu ne ba in ban da wahayi da ake yiwo (masa). [An-Najm 53:3-4]

Saboda haka, Al-Qur'ani mai girma da Sunnah ta Annabi Muhammad ﷺ, su ne tushen addinin Musulunci, kuma suna bayyanane a kowane fanni a rayuwa ta Musulunci.

2. Sallah bautawa Allah da Akeyi yau da kullum guda biyar kowace rana

Sallah dai takasance ana yinta ta wasu hanyoyi bawai irinta mu ba acikin tarihin dukkanin Annabawa ﷺ da mabiyansu, a matsayin muhimmin bangare na addinin Allah Madaukaki ﷻ. Musulunci, shine sakon karshe zuwa ga 'yan Adam, matsayin Sallah yana da muhimmanci. Musulmi yana bukatar yin Sallah sau biyar a rana a cikin lokutan da aka kayyade, kamar yadda Annabi Muhammad ﷺ ya koyar. Wadannan Salloli sun zama wajibi, kuma suna gina alaƙa kai tsaye tsakanin mai bautar da Mahaliccinsa. Musulunci ba ya bukatar Musulmai su yi wannan ibada kawai; a'a, yana son su tsarkake Rayukan su. Allah Madaukakin Sarki ﷻ, yana cewa, game da addu'a:

أَتْلُ مَا أُوْحِيَ إِلَيْكَ مِنَ الْكِتَابِ وَأَقِمِ الصَّلَاةَ ۖ إِنَّ الصَّلَاةَ تَنْهَىٰ عَنِ
الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ ۚ وَلَذِكْرُ اللَّهِ أَكْبَرُ ۗ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تَصْنَعُونَ ﴿٤٥﴾

45. Ka karanta abin da ake yi maka wahayinsa na Alkur'ani, ka kuma tsai da salla; lalle salla tana hana alfasha da kuma abin ki. Kuma tabbas ambaton Allah shi ne mafi girma. Kuma Allah Yana sane da abin da kuke aikatawa. [Al-Ankabut 29:45]

3. Zakka: Taimako na Wajibi Da'ake Bayarwa ga Mabukata

Kalmar Zakka tana nufin tsarkakewa da Bunkasa. Muhimmin ka'idar Musulunci shi ne cewa dukkan komai na Allah Madaukaki عَزَّوَجَلَّ ne. Musulmai an umarce su su nemi kudaden su Sannan su kashe su cikin hanyoyin da suka dace da Allah Madaukaki عَزَّوَجَلَّ, Mai Girma Ya yarda. Tsarin Zaka da Allah ya tsarashi shi ne hakkin Allah Madaukaki عَزَّوَجَلَّ cikin MulkinSa. Ba gudunmawa ko haraji ba ne, A'a wajibi ne daga musulmai masu dukiya fiye da bukatunsu na asali. Saboda haka, bambanci tsakanin Zakkah da haraji shine cewa Musulmi yana bayar da Zakka da zuciya daya kuma bisa ra'ayinsa na kansa; hukumomi su ne suke kula da biyan haraji.

Zakka na zama wajibi ne kawai idan mutum yana da adadin da ya kai Adadin Nisabi, wanda ke bambanta da nau'in dukiya. (Yana da Mahinmmanci a tuntuɓi Daarul Iftā Ahle Sunnat don cikakkun bayanai game da Zakka, adireshin Email: darulifta@dawateislami.net)

Zakka tana tsarkake Musulmi daga Hadama, da son kai, da Matsanancin son Duniyar da bata da tabbas. Allah Madaukaki ﷻ yana cewa:

وَالَّذِينَ تَبَوَّءُوا الدَّارَ وَالْإِيمَانَ مِنْ قَبْلِهِمْ يُحِبُّونَ مَنْ هَاجَرَ إِلَيْهِمْ وَلَا يَجِدُونَ
فِي صُدُورِهِمْ حَاجَةً مِمَّا أُوتُوا وَيُؤْثِرُونَ عَلَىٰ أَنْفُسِهِمْ وَلَوْ كَانَ بِهِمْ خَصَاصَةٌ ۚ
وَمَنْ يُوقِ شُحَّ نَفْسِهِ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ٩

9. Da kuma wadanda suka tanadi gida (mutanen Madina) suka kuma (karfi) imani gabaninsu (masu hijira), suna son wadanda suka yi hijira zuwa gare su, ba sa samun wani kyashi a zukatansu game da abin da aka ba su (masu hijira), suna kuma fifita su (masu hijira) a kan kawunansu, ko da kuwa suna da tsananin bukata. Duk kuwa wanda aka kiyaye shi daga son kansa, to wadannan su ne masu babban rabo. [Al-Hashr 59:9]

Zakka itace Hanya mafi dacewa ita ce ta cika bukatun Marasa karfi acikin al'umma, ba tare da Jefa masu Wadata cikin wani nauyi ko wahala ba.

4 Azumin Watan Ramadan

Allah Madaukaki Sarki ﷻ, Ya umarci Musulmai da azumi kamar yadda Ya umarci al'ummomi na baya. Shi, Ubangiji, yana cewa:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِنْ
قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ١٨٣

183. Ya ku wadanda suka yi imani, an wajabta muku azumi kamar yadda aka wajabta wa wadanda suke gabaninku, don ku samu takawa. [Al-Baqarah 2:183]

Yin Azumi a Musulunci yana nufin nisantar cin abinci, shan ruwa, da Nisantar Jima'i, da duk wasu halaye da aka haramta kamar shan taba da sauransu. Azumin yana gudana a cikin Awanni safe da rana na watan Ramadan (daga fitowar Alfijir har zuwa faduwar rana). Idan an yi shi bisa yadda Allah Madaukaki عَزَّوَجَلَّ ya yi Umarni, Azumi yana koya wa masu imani hakuri da da Juriya, da kuma tunatar da su game da alhakin su ga miliyoyin mutane da ba su da abinci, ko kuma wadanda ke cikin matsaloli sakamakon rashin adalci. Watan Azumi yana karawa mumunai yin Ayyukan kwarai tareda zage dantse da tashi Sallar dare (Afalla Rakao'i 20 na Sallar Tarawih). Azumi bawai koma baya ga rayuwa bane; a'a, yana zama kari ga ayyukan yau da kullum na Musulmi.

5. 'Hajj' ko Aikin Hajji

Aikin Hajji ana yinsa ne shekara-shekara zuwa Makka, wajibi ne aikatashi sau daya a rayuwa ga wadanda su ke da lafiyar yi da kuma hali na kudi don yin aikin Hajji saboda Guzuri. Allah Madaukaki عَزَّوَجَلَّ yana cewa:

فِيهِ آيَاتٌ بَيِّنَاتٌ مِّمَّا بُرْهِنَهُ ۚ وَمَنْ دَخَلَهُ كَانَ آمِنًا ۚ وَلِلَّهِ عَلَى النَّاسِ حِجُّ
الْبَيْتِ مَنْ اسْتَطَاعَ إِلَيْهِ سَبِيلًا ۚ وَمَنْ كَفَرَ فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ عَنِ الْعَالَمِينَ ﴿٢٥﴾

97. *A cikinsa akwai ayoyi bayyanannu, (kuma akwai) Makamu Ibrahimu; wanda duk ya shige shi ya zama amintacce. Kuma Allah Ya wajabta wa mutane ziyarar wannan dakin ga wanda ya sami iko. Wanda kuwa ya kafirce, to lalle Allah Mawadaci ne ga barin talikai. [‘Aal-e-‘Imran 3:97]*

Domin haka, miliyoyin Musulmai suna tafiya zuwa garin Makkah kowace shekara daga kowace kusurwar duniya, Wannan na bada dama ga mutanen kowacce ƙasa su hadu da juna a matsayin baki na Allah Madaukaki ﷺ. Hajji yana bayyana gaskiyar imani da cikakken mika wuya ga umarnin Allah Madaukaki ﷺ, kuma masu aikin Hajji suna Biyayya batare da shakka ba a yayinda su ke gudanar da aikin Hajji basa neman komai sai Allah ya karɓi Ibadar su da gafarar zunuban da su ka gabatar. Mutumin da ya kammala Aikin Hajji yana dawowa da sabuwar fahimta game da rayuwa, ya je ya tsarkake ransa da samun albarka daga Allah Madaukaki ﷺ.

Annani Muhammad, Manzon Allah

Muhammad ﷺ, shine Cikamakin Annabawan Allah, wanda ake kira (sani) 'Al-Amin' har ga abokan gaba, ya kira mutane da su watsar da addinin shirka na kakanninsu, kuma su rungumi kadaita Allah ɗaya. Mutum mai daraja mai shekaru 40, ya ce Allah Madaukaki ﷺ Daidaita dukan mutane, maza da mata, 'yantattu da bayi, a matsayin iri ɗaya: Sakon da ya kawo zaman lafiya cikin shekaru biyu kacal a cikin yankin larabawa da makotansu; safo wanda ya hana tsarin faɗa irin na kabilanci da cin hanci daga kowanne shugaba; safo wanda aka sani da 'Musulunci', yana kira don fauna da mika wuya ga Allah Madaukaki kawai.

Wanene Annabi Muhammad صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ?

Annabi Muhammad صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ mutum ne daga zuri'a kyakykyawa. Misali ne shi a kyawawan halaye. Allah Madaukaki عَزَّوَجَلَّ, Mai Girma, ya yabe shi ta hanyar cewa:

وَإِنَّكَ لَعَلَى خُلُقٍ عَظِيمٍ ﴿٦٨﴾

4. Lalle kuma kai kana kan halaye masu girma. [Qalam 68:4]

Ko ma abokan gabansa sun amince da kyawawan halayensa. Abū Jahl, wanda ya kasance daga cikin abokan gaba mafi tsanani na Musulunci, ya ce: “Ya Muhammad! Ban ce kai makaryaci bane! Abin da nake musantawa kawai shine abin da ka kawo da kuma abin da kake kira mutane zuwa gare shi.”

Wasu daga cikin Sahabbansa sun bayyana halayensa, suna cewa:

“Bai taɓa zama mai tsauri ba. Bai taɓa daga muryarsa a cikin jama'a ko amfani da yashashshiyar Magana ba. Bai taɓa mayar da mummunan aiki da mummunan aiki ba; sai dai yana gafartawa da yafiya. Bai taɓa daga hannunsa don ya doki bayi ko mata ba. Bai taɓa yin fushi idan an ci zarafinsa, ko kuma ya nemi ramuwar gayya ba. Yana fushi ne kawai idan mutane sun taka iyakokin Allah Madaukaki عَزَّوَجَلَّ; a wannan yanayi ne ya kanyi martani. Manzon Allah صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ba a taɓa bashi zaɓi tsakanin abubuwa guda biyu ba face sai ya zaɓi mafi sauƙi daga cikinsu, muddin ba aikin zunubi bane. Idan aikin ya zama zunubi yana kauce masa sosai. Lokacin da ya shiga gidansa, yana zama irin kowa, yana tsaftace tufafinsa, yana tatsar nonon Akuya kuma yana yiwa kansa hidima da kansa.

Tun yana karami, an riga an lura da shi a matsayin mutum mai Nutsuwa. Larabawa sun ba shi lakabin ‘Al-Ameen’, Mai Gaskiya /Abin Amincewa. Mai amana mai gaskiya a cikin abin da ya ke aikatawa, da abin da ya furta da kuma tunaninsa. Sun lura cewa koyaushe yana yin komai mai ma'ana a duk abin da yake yi. Kuma shi Mutum ne wanda zai zauna shiru idan babu abin da za a faɗa; amma yana zama mai Azanci da hikima, kuma mai gaskiya, idan ya yi magana; koyaushe yana Bayani dalla-dalla a wani abu. Wannan ne kawai nau'in magana da ya kamata ya saka baki! A Bayaninsa shi mutum ne na kwarai mai dauriya mai Saukin kai jajirtacce Abin a dogara dashi kuma duk sanda ka ganshi zaka tsinkayi fuskarsa tana shefi da haske:

Abin Kaunarmu Annabi Muhammad ﷺ shine mafi kyau daga cikin mutane, kamar yadda Sahabbansa masu albarka رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ, wadanda suka gan shi, suka shaida mana. Manzon Allah Annabi Muhammad ﷺ yana da tsawo matsakaici. Abin mamaki, a cikin taro, zai bayyana mafi tsawo fiye da waɗanda suke da tsawo sama da shi. A launin fata, shi ﷺ yana da fata mai haske mai gauraye da ja; Fari ne, amma ba fari bau bakuma farine shi fatau ba madaidaici ne. Gashinsa baki ne kirin ya ɗan murde kaɗan amma bai kai ga lanƙwashewa ba, kuma yana da tsawo a tsakanin kunnuwansa da kafadusa ﷺ. Wani lokaci yana raba gashinsa a tsakiya. Manzon Allah Muhammad ﷺ yana da jikin Karfafan Mutane kuma jikinsa irin na sadaukaine. Yana da faɗi a Kirjinsa dakafadunsa a tsakanin waɗannan Kafadunne Alamar Annabatar sa take. Yana da cikakken Dantsen hannu mai faɗi da tsawo, gaɓoɓin jikinsa duk masu karfine manyan haɗin kai

da fadi mai kyau. Cikinsa damammena bai fito waje ba. Fuskarsa tana haske, “Kamar rana ta fito irin yadda fuskarsa take haskakawa”; yana da tsawo matsakaici, Shi ba Dogo bane chan kuma ba Gajre ba. Ya kasance kyakykyawa kuma mai kwarjini; mutane suna kaunarsa lokacin da su ka ganshi a karon farko, kuma suna ganewa daga kallon fuskarsa cewa bata yi kama da ta Maƙaryaciba ba.

TAMBAYOYI DA AMSOSHI

Game da Addinin Musulunci

1. Waye Allah **عَزَّوَجَلَّ**? ‘Shin Musulmai suna bautar wani Ubangiji daban?’

Wasu mutane suna tunanin cewa Musulmai suna bautar wani Allah daban da wanda Kiristoci da Yahudawa suke bautawa. Wannan yana iya zama saboda Musulmai su na kiran Abin Bautarsu da suna ‘Allah’. Wannan ra'ayi ba daidai ba ne, saboda ‘ALLAH’ kawai kalmar Larabci ce da ke nuna Allah guda ɗaya, Mai Iko, Wanda shi Kadai ne Ya cancanci a bautawa, Wanda ya halicci duniya da dukkan mutane. Kada a sami Wani kokwanto cewa: Musulmai su na bautar Ubangijin Annabi Nuhu, Ibrahim, Musa, Dawuda, da Isa **عَلَيْهِ السَّلَام**. Duk da haka, gaskiya ne cewa Yahudawa, Kiristoci da Musulmai suna da ra'ayoyi daban-daban game da Allah Mai Iko. Misali, Musulmai – kamar Yahudawa – suna kin imanin da Kiristanci yake dashi na Trinity (Ubangiji guda uku) da Hasken Allah cikin jikin mutum. Wannan ba yana nufin cewa kowanne daga cikin waɗannan addinan suna bautar wani Allah daban ba ne, saboda, kamar yadda muka faɗa, akwai Allah guda ɗaya na gaskiya. Yahudanci, Kiristanci da Musulunci duk suna iƙirarin kasancewa suna bin ‘Addinin Annabi Ibrahim.’ Duk da

haka, Musulunci yana koyar da cewa sauran addinai sun canza kuma sun rushe cikakken koyarwar da Allah Mai Iko ya yi umarani ta hanyar yin watsi da koyarwar sa ta gaskiya da haɗa su da ra'ayoyi na ɗan adam.

Mutanen da ke magana da Larabci daga kowanne addini suna kira Ubangiji da ake nufa da buƙata da “Allah.” Misali, idan ka dauki fassarar Larabci ta Littafin Mai Tsarki na Kiristanci, za ka ga kalmar “Allah” a inda ake amfani da “God” a cikin Turanci. Saboda haka, “Allah” ba shine Allah na Musulmai kawai ba, amma shine Allah ɗaya da dukkan addinan suke bautawa. Wannan ra'ayi cewa “Allah” yana bambanta da “God” ba shi da ma'ana, domin yana nufin cewa yana kama da cewa Faransawa suna bautar wani “Allah” daban saboda suna amfani da kalmar “Dieu,” kuma cewa ‘yan Spain suna bautar wani “Allah” daban saboda sun kira shi “Dios,” kuma cewa Yahudawa suna bautar wani “Allah” daban saboda sun kira shi “Yahweh”.

Duk da haka, kalmar “ALLAH” ita ce mafi dacewa da sunan Mai Iko, saboda ba ta da nau'in jam'i kuma ba ta da jinsi, yayin da kalmar “God” tana da nau'in jam'i da jinsi, wato “gods” da “goddess”.

Alkur'ani Mai Girma, wanda shine littafin Allah na Musulmai, an saukar dashi cikin harshen Larabci, don haka Musulmai su na amfani da kalmar ‘Allah’ don 'Allah', ko da suna magana da wasu harsuna. Fassarar da ta fi dacewa da kalmar 'Allah' cikin Turanci na iya zama ‘Allah guda ɗaya kawai’ ko ‘Allah guda ɗaya mai gaskiya’.

2. Al-Qur'ani ya na amfani da kalmar “Mu” yayin da yake ambaton Allah Madaukaki. Shin wannan yana nufin Musulmai suna yarda da Allah guda fiye da daya?

Musulunci yana daukar tauhidi da Girma kuma ba ya yarda da wani abu wanda zai saba da wannan ba. Ya koyar da cewa Allah Daya ne kuma ba za a iya rabawa ba. A cikin Al-kur'ani Mai Girma, Allah Madaukaki **عَزَّوَجَلَّ** ya na yawan ambaton kansa da kalmar “Mu”. Amma wannan ba ya na nufin akwai Allah fiye da daya ba. Amfani da Kalmar “Mu” daga Allah Madaukaki **عَزَّوَجَلَّ** a cikin ayoyin Al-kur'ani da dama ana fahimtarsa a cikin harshen Larabci don nuna iko da girma.

A cikin wasu harsuna, akwai nau'o'in jam'i guda biyu. Daya ya na da alaƙa da adadi kuma ana amfani da shi don nufin mutane, wurare, ko abubuwa guda biyu ko fiye. Na biyu kuwa, jam'in mai girma ne, iko, da bambanci. Misali, a cikin Ingilishi mai kyau, Sarauniya ta Ingila tana kiran kanta da kalmar “mu”. Wannan ana kiransa "jam'in sarauta" ko "jam'in girma".

Tauhid Allah **عَزَّوَجَلَّ** yana jaddada shi a cikin Al-Qur'ani Mai Girma. Misali mai kyau shine a cikin wannan sura Gajeriya:

قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ۝ اللَّهُ الصَّمَدُ ۝

لَمْ يَلِدْ ۝ وَلَمْ يُولَدْ ۝ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ ۝

Ka ce: “Shi ne Allah Daya. “Allah Abin nufa da buƙatu. “Bai haifa ba, kuma ba a haife Shi ba. “Kuma babu wani da ya kasance kini a gare

Shi.” [Ikhlas 112:1-4]

3; Al-Qur'ani ya ce Allah Madaukaki yana da Rahama kuma yana yin hukunci mai tsanani. To, shin Shi mai gafara ne ko mai neman ramuwar gayya?

Al-Qur'ani Mai Girma ya ambata sau da dama cewa Allah Madaukaki عَزَّوَجَلَّ Shi ne mai jinkai da Rahama. Hakika, dukkanin surori 114 na Al-kur'ani, Banda guda ɗaya, su na farawa da kalmar “بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ”, wadda take nufin:

Da sunan Allah Mai Rahama, Mai Jinkai.

Rahaman, yana nufin Mai Jinkai ga dukkan hallitu gaba ɗaya kuma Adalci na daga wannan Rahamar; Rahim yana nufin Rahma, Musanman ga Muminai, kuma yafiya na daga cikin wannan Rahamar, idan aka haɗa su duka sai a sami ma’ana mai cike da Rahama da Jinkai gaba ɗaya duk dahaka Ana nufin ma’anar haɗin gwiwa da cikakkiyar ma’ana ta amfani da duka biyu tare.

Bugu da ƙari, Allah Madaukaki عَزَّوَجَلَّ yana magana game da gafararsa a cikin Al-Qur’ani Mai Girma. A gaskiya, rahama da gafarar Allah Madaukaki sun kasance an ambace su tare fiye da sau 70 a cikin Al-Qur’ani Mai Girma. Allah عَزَّوَجَلَّ Mai Girma, ya na tunatar da mu akai-akai ta hanyar cewa:

وَاللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ

Kuma Allah Mai Gafara ne, Mai Jinkai Akai-akai. [al-Baqarah 2:218]

Amma kuma Allah yana da hukunci mai tsanani ga waɗanda suka cancaci irin wannan hukunci. Allah Madaukaki ﷺ ya fada wa Annabinsa, Muhammad ﷺ ya fadawa bayinsa cewa:

نَبِيِّ عِبَادِي أَنِّي أَنَا الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ﴿٤٩﴾ وَأَنَّ عَذَابِي هُوَ الْعَذَابُ الْأَلِيمُ ﴿٥٠﴾

Ka bai wa bayina labarin cewa lallai Ni, Ni ne Mai gafara, Mai jin kai. Kuma lallai azabata ita ce azaba mai raɗaɗi. [Hijr 15:49-50]

Allah Madaukaki ﷺ Shi ne ‘Mai Adalci’, kuma adalcin Sa ya na nufin cewa zai sakawa waɗanda su ka bauta masa kuma su ka ji tsoronsa da lada, kuma zai azabtar da waɗanda suka saɓa masa.

Idan Allah ﷺ, Mai Adalci, ya hukunta wani laifi, wannan za a ɗauke shi a matsayin adalcinsa, kuma idan ya gafarta wa wani laifi, wannan za a ɗauke shi a matsayin rahama, da gafararsa.

Allah ﷺ, Mai Jinkai, yana gafarta wa duk wanda ya tuba kuma ya gyara Halin sa a kowanne lokaci na rayuwar sa, kuma ya gayyaci dukkan mutane zuwa ga gafararsa da rahamarsa mai yalwa:

قُلْ يِعِبَادِيَ الَّذِينَ أَسْرَفُوا عَلَىٰ أَنْفُسِهِمْ لَا تَقْنَطُوا مِن رَّحْمَةِ اللَّهِ ۚ إِنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا ۚ إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ﴿٤٩﴾ وَأَنِيبُوا إِلَىٰ رَبِّكُمْ وَأَسْلُمُوهُ ۚ مِّن قَبْلِ أَن يَأْتِيَكُمُ الْعَذَابُ ثُمَّ لَا تُنصَرُونَ ﴿٥٠﴾ وَاتَّبِعُوا أَحْسَنَ مَا أُنزِلَ إِلَيْكُم مِّن رَّبِّكُمْ مِّن قَبْلِ أَن يَأْتِيَكُمُ الْعَذَابُ بَغْتَةً وَآنتُمْ لَا تَشْعُرُونَ ﴿٥١﴾

Ka ce: "Ya ku bayina wadanda suka bata kawunansu sosai (da kafirci da sabon Allah), kada ku debe kauna daga rahamar Allah. Lallai Allah Yana gafarta zunubai baki daya. Lallai Shi Mai gafara ne, Mai rahama. "Ku kuma koma zuwa ga Ubangijin ku, ku kuma mika wuya gare Shi tun gabanin azaba ta zo muku sannan ba za a taimake ku ba. "Kuma ku bi mafi kyan abin da aka saukar muku daga Ubangijinku tun gabanin azaba ta zo muku ba zato ba tsammani, alhali ku ba ku sani ba. [Zumar 39: 53-55]

4: Wasu suna tunanin cewa Musulmai su na bauta wa

Annabi Muhammad ﷺ. Shin wannan gaskiya ne?

Musulmai ba sa bauta wa Annabi Muhammad ﷺ ta kowacce irin hanya. Mun yarda cewa shine Annabin Karshe, shugaba na dukkanin Annabawa, wanda Allah Madaukaki ﷺ ya aiko kamar yadda ya aiko da sauran Annabawan sa Masu Girma ﷺ. Duk da haka, wasu mutane su na kuskuren dāuka cewa Musulmai su na bauta wa Annabi Muhammad ﷺ.

Annabi Muhammad ﷺ, kamar yadda Annabi Isa ﷺ ya bayyana, ba ya ikirarin cewa shi dān Allah ne. Ya kira mutane su bauta wa Allah Madaukaki ﷺ kawai. Annabi Muhammad ﷺ koyausha yana kiran kansa "bawan Allah da Manzon Allah.

Annabi Muhammad ﷺ Allah Madaukaki ﷺ ya zabe shi a matsayin Annabin Karshe domin ya isar da sakon sa garemu, ba kawai ta kalmomi ba, har ma da ayyuka a matsayin misali na yadda za a aikata abin. Musulmai suna kauna da girmama shi saboda kyakykyawan dabi'arsa da gaskiyar halayensa da kuma saboda

yadda ya isar da sakon gaskiya daga Allah Madaukaki ﷺ da kuma saboda yana daga cikin masoyan Allah ﷺ, wanda Allah ﷺ ya zaɓa, ya kaunace shi, wanda hakan shi ne tauhidin kaɗaita Allah na musulunci.

Musulmai su na kofarin bin misali mafi kyau daga Annabi Muhammad ﷺ, amma ba sa bauta masa ko da a kowanne irin hanya. Musulunci yana koya wa Musulmai su so su kuma Girmama da kauna ga dukkanin Annabawa da manzannin Allah ﷺ. Duk da haka, girmamawa da kaunar su ba yana nufin bauta musu ba. Akwai bambanci mai Girma tsakanin girmamawa da bauta. Musulmai sun san cewa dukkanin bauta dole ta Allah Madaukaki ﷺ ce kawai.

A gaskiya, bauta wa Annabi Muhammad ﷺ – ko wani mutum ko wani abu, koma bayan Allah Madaukaki ﷺ ana daukarsa babban zunubi wanda zai kai mai shi fita daga Musulunci. Ko da idan mutum yana iƙirarin cewa shi Musulmi ne amma yana bautar wani abu banda Allah ﷺ, wannan yana rushe imanin sa na kasancewa Musulmi. Imani shine Dole ne a bauta wa Allah Madaukaki ﷺ kaɗai Tilo.

5: Shin Musulunci addini ne mai sauƙi?

Yawancin Musulmai su na daukar abin mamaki ne idan aka kira addininsu da Mai wahala, alhali kuwa yana dauke da daidaitawa tsakanin imani da aiki, Watakila wannan kuskuren Fahimta ya samo asali ne saboda Musulmai su na yawan cewa “dukkannin Godiya ta Tabbata ga Allah ﷺ” duk lokacin da wani abu mai kyau

ko marar kyau ya faru. Wannan saboda Musulmai su na yarda da cewa komai yana Faruwa ne daga Allah Madaukaki ﷺ, Ma Haliccin duniya, kuma yana faruwa ne da yardar sa. Saboda haka, Musulmi ba ya nuna damuwa game da abubuwan duniya kuma yana kallon rayuwar duniya cikin hangen nesa. Musulmi na gaskiya yana dogarane da Allah Madaukaki ﷺ gaba daya kuma yana tareda sanin cewa duk abin da ya faru yana zuwa ne don shine mafi alheri, ko da mutum ya fahimci hakan ko kuma bai fahimta ba, don haka musulmi yana karɓar duk abin da yazo masa wanda bazai iyaba canzawa ba da yardar ransa.

Wannan ba yana nufin cewa Musulmai su na zaunawa su na jiran kaddaraba kawai suyi shiru batara dayin aiki a rayuwa ba. Akasin haka, Musulunci ya na buƙatar aiki da ƙoƙari don canza kowanne yanayi mara kyau. Don ƙarin bayani, aiki yana daga cikin ɓangare mai muhimmanci na imanin mutum. Idan mutane ba su da ikon yin aiki, zai zama rashin adalci a tsammanin su yi wasu abubuwa ko su guji wasu abubuwa. Ba kamar yadda ake ganin cewa Musulunci bai da sauƙine ba, Musulunci ya na koya mana cewa babban aikin mutum a rayuwa shine yin aiki da ƙoƙari wajen biyayya ga Allah ﷺ, Mai Girma da Daukaka.

Musulunci ya na koya mana cewa mutane su dauki mataakai masu kyau a wannan duniya kuma su haɗa da addu'a. Wasu mutane sunada kasala da rashin kula, sannan su dora laifin sakamakon mummunan abu akan kaddara. Wasu ma suna cewa, idan Allah ﷺ ya so ai da ba za su yi zunubi ko aikata laifuka ba. Dukkanin waɗannan hujjojin ba daidai bane, domin Allah ﷺ, Mai Hikima, koyaushe yana yin abin da ya dace. Allah Madaukaki ﷺ bai

umarce mu da yin wani abu da yafi karfinmu ba, domin adalcinsa mai kyaune kuma cikakke ne.

6. Shin kun yarda da rayuwa bayan mutuwa kuma ta yaya za ku tabbatar da kasancewar rayuwa bayan mutuwa?

Musulunci na koya mana cewa rayuwar yanzu tana kasancewa jarabawa domin shirya wa Lahirmu. Wata rana za ta zo lokacin da dukkan duniya za ta ruguje, kuma sannan za a tayarda matattu domin tsayawa a gaban Allah Madaukaki ﷺ domin yin Hisabi

Ranar Tashin Alkiyama shine zai zama ranar Farko wata rayuwa, wacce za ta zama ta har abada. A wannan rana ne kowanne mutum zai sami cikakken sakamako daga Allah ﷻ, Mai Adalci, saboda ayyukansa na alheri da mummuna.

Bayanin da Al-kur'ani Mai Girma ya bayar game da bukatar rayuwa bayan mutuwa yana daidai da abin da hankali na ɗan adam ke bukata. Idan ba za a yi rayuwa bayan mutuwa ba, to, imani da Allah Madaukaki ﷻ zai zama ba shi da ma'ana, ko da mutum ya yi imani da Shi, zai zama Ubangiji wanda ba shi da adalci kuma ba shi da kulawa da rayuwar mutum, wanda ya halicci mutum amma bai damu da makomar sa ba. Lallai, Allah ﷻ Mai Adalci ne. Zai hukunta Azzalumi, waɗanda laifukan su sun wuce kiɗiddiga – sun kashe dubban mutane marasa laifi, su na kirƙirar Abubban rushewar al'umma, su na bautarda mutane da yawa domin son zuciyarsu, Saboda wannan rayuw gajeruwa ta wannan duniya da kuma kasancewar mutane da dama suna shafar ayyukan mutum, rashin dacewar yin hukunci da lada a wannan duniya ya na da

wuya. Al-kur'ani Mai Girma ya na tabbatar da cewa Ranar Al-Kiyama za ta zo, kuma Allah Madaukaki ﷺ zai yanke hukunci kan kowane rai.

Kowane mutum yana son adalci. Ko da idan ba ya tabbatar da shi ga wasu, yana son adalci ga kansa. Misali, Azzalumai masu zalunci waɗanda su ka sha ruwan mulki da ɗagawa kuma sun haifar da cuta da wahala ga wasu, za su yi murna sosai idan an yi musu rashin adalci.

Kowane mutum da ya sha wahala daga rashin adalci, komai matsayin sa na kuɗi ko zamantakewa, ya na son a hukunta wanda ya aikata wannan rashin adalci. Duk da cewa ana hukunta manyan laifuka, wasu daga cikinsu su na samun sauƙin hukunci ko ma a sake su. Za su iya ci gaba da rayuwa mai daɗi, ko ma ta jin daɗin da waɗata, suna jin daɗin zaman lafiya. Allah Madaukaki ﷺ zai iya barin wani mai laifi ya tsira a wannan duniya, amma lallai zai kama shi da laifinsa a ranar Al-Kiyama kuma zai hukunta shi.

Gaskiya ne cewa mai laifi na iya samun wani ɓangare na Hukuncin da ya dace da shi a wannan duniya, amma zai kasance bai cikaba. Haka kuma ga wanda ya chanchanci babban lada da biyan bukata wanda ya yi ayyuka da yawa na alheri, ya taimaka ko ya koyar da mutane da yawa, ya ceki rayuka, ya sha wahala wajen kare gaskiya ko haƙuri da wahala ko rashin adalci. Babu wata kyauta ta duniya da za ta iya dacewa da irin wannan ƙarfin zuciya da ƙoƙari mara iyaka. Waɗannan nau'ikan ayyuka za a iya biyan su cikakke ne a Lahira wacce itace Rayuwa ta har Abada, inda kowanne mutum da abin ya shafa zai yi shaida a gare shi ko a kansa, kuma inda tunanin

zuciyarsa da niyyarsa, wanda Allah ﷻ, Mai sani duka, ya san shi, zai bayyana kuma a yi masa hukunci daidai kuma cikakke.

Imani da Rayuwa bayan mutuwa yana da ma'ana sosai. Allah ﷻ, Mai Girma, Ya sanya wasu abubuwa masu kyau da sha'awa a gare mu a wannan rayuwar duniya, kamar adalci, duk da cewa yana da wuya a samu, Ko da mutum yana samun kyakykyawan kaso na jin dadin duniya da kuma cika da dama daga manufofinsa, yana nan da tabbacin cewa duniya babu adalci acikinta sam. To, me zai sa Ubangiji Ya sanya kaunar abinda bazamu taɓa samunsa ba ballemajin dadinsa? Amsar ita ce cewa wannan rayuwa kawai wani ɗan ɓangare ne nadaga rayuwarmu amma Rayuwa bayan mutuwa ita ce ƙarshenmu mafi mahimmanci wanda ke daidaita komai. Duk abin da ba'a sameshi a nan ba za'a samu a can; kuma haka ma, duk abin da aka samu da rashin gaskiya a nan zai kawo rashin shi a can. Wannan shine cikakken adalci da cikakken gaskiya wanda Allah ﷻ, Mai Rahma, Ya yi alkawari.

7. Shin gaskiya ne cewa Annabi Muhammad (ﷺ) ya rubuta Al-kur'ani ko kuma ya kwafe shi daga Bible Littafi mai tsarki?

A cikin warware wannan kuskuren, yana da ban sha'awa lura da cewa babu wani littafin addini da ke iƙirarin cewa shi ne kalmomi daga Allah ﷻ kai tsaye kamar Al-kur'ani Mai Girma. Allah ﷻ Mai Girma Yana cewa:

أَفَلَا يَتَذَكَّرُونَ الْقُرْآنَ وَلَوْ كَانَ مِنْ

عِنْدِ غَيْرِ اللَّهِ لَوَجَدُوا فِيهِ اخْتِلَافًا كَثِيرًا ﴿٤١﴾

Shin ba za su yi zuzzurfan tunani game da ayoyin Alkur'ani ba ne? Kuma da a ce ya kasance daga wajen wani yake ba Allah ba, tabbas da sun sami sabani mai yawa a cikinsa. [Nisa 4:82]

A lokacin da aka saukar da Al-kur'ani Mai Girma, Larabawa sun gane cewa harshen Al-kur'ani Mai Tsarki yana da kayatarwa kuma yana da bambanci sosai da harshen da Annabi Muhammad (ﷺ) da mutanensa ke amfani da shi. Wannan, duk da cewa Larabawan na lokacin sun kasance sanannu saboda kwarewarsu a cikin waƙoƙi da kuma sarrafa harshen Larabci.

Bugu da fari, Annabi Muhammad (ﷺ) ba'a san shi kasancewarsa mai ilimi ba (wato, ba a koya masa a cikin tsarin ilimi na zamani wanda ya kasance acikin Larabawa a wancan lokaci ba, amma hakika, Allah ﷻ Masani ne Ya koya masa). Al-kur'ani Mai Girma yana cewa a cikin sura ta 4, aya ta 113: “Kuma Allah (ﷻ) Ya koya muku abin da ba ku sani ba.”

Idan da ya je koyon ilimi daga kowane mutum, lallai abokan hamayyarsa za su yi zanga-zanga kuma su bayyana shi. Amma, babu wani rahoto da ke nuna haka. Ba shakka, akwai mutane da suka ƙi karɓar saƙon Annabi Muhammad (ﷺ), kamar yadda saƙon sauran Annabawan ma wasu sunƙi, amma babu wanda ya ƙi shi saboda dalilin da aka ambata a sama.

Hakanan yana da ban sha'awa lura da cewa ko da yake Al-kur'ani Mai Girma ba wake ba ne, Larabawa sun kasance sun rage sha'awar waka bayan an sauko da shi. Za a iya cewa Al-kur'ani Mai Girma shi babban aikine a adabin Larabci, kuma abokan gaban Annabi

Muhammad (ﷺ), sun fahimci cewa duk da kofarin su, ba za su iya batar dashi ko daidaita shi ba.

Wasu masu suka daga cikin Kiristoci game da addinin Musulunci suna cewa Muhammad (ﷺ) ba shi ne marubucin Al-kur'ani Mai Girma ba, amma ya koya ko ya kwafe shi daga littattafan Yahudawa da Kiristoci. Amma a gaskiya, haɗuwar Annabi Muhammad (ﷺ) da malaman Yahudawa da Kiristoci bashi da yawa sosai. Abinda Tarihi ya Ruwaito abinda su ka nuna cewa ya yi Balaguro guda uku kawai daga Makka kafin ya zama Annabi: A lokacin yana ɗan shekaru tara, ya tafi Madinah tare da mahaifiyarsa mai albarka, Nana Amina (رَضِيَ اللهُ عَنْهَا). Kafin ya kai shekaru goma sha biyu, ya tafi tare da Kawunsa sa Abu Talib kan tafiyar kasuwanci zuwa Siriya. Kuma kafin aurensa, a lokacin yana da shekaru 25, ya jagoranci Ayarin dukiya Nana Khadijah (رَضِيَ اللهُ عَنْهَا) zuwa Siriya.

Mafi shahararren Kiristan da ya sani shi ne wani tsoho makaho mai suna Warakah Bin Nawfal, wanda ɗan uwane na matar sa mai girma, Nana Khadijah (رَضِيَ اللهُ عَنْهَا). Yashiga Kiristanci kuma ya kasance mai ilimi sosai wajen sanin Injila. Annabi Muhammad (ﷺ) ya haɗu da shi sau biyu; karo na farko shi ne kafin a fara aikoshi da Annabta kuma karo na biyu shi ne lokacin da Annabi Muhammad (ﷺ) ya tafi ya ga Waraqah bayan samun wahayi na farko daga Allah (عَزَّوَجَلَّ). Waraqah (رَضِيَ اللهُ عَنْهُ) ya karbi musulunci kuma na gaskiya shi ne na farko daga cikin malaman Kiristoci da suka shiga cikin addinin musulunci; ya rasu bayan shekaru uku. Duk da haka, wahayin Al-kur'ani Mai Girma ya ci gaba har tsawon shekaru 23.

Wasu daga cikin abokan gaba na Annabi Muhammad (ﷺ) na jahiliyya sun zarge shi da koyon Al-kur'an Mai Girma daga wani Makeri daga Roma, Kiristane shi, wanda yake zaune a wajen garin Makka. Wahayi na Al-kur'ani Mai Girma ya wadatar don musanta wannan zargi. Allah Mai Girma (ﷻ) ya ce:

وَلَقَدْ نَعْلَمُ أَنَّهُمْ يَقُولُونَ إِنَّمَا يُعَلِّمُهُ بَشَرٌ لِّسَانُ الَّذِي يُلْحِدُونَ إِلَيْهِ أَعْجَبُ
وَهَذَا لِسَانٌ عَرَبِيٌّ مُبِينٌ ﴿١٠٣﴾

Kuma hakika Mun san lallai suna cewa: "Wani mutun ne kawai yake koya masa shi." Harshen wanda suke karkata zuwa gare shi ajami ne, wannan kuwa harshe ne na Larabci bayyananne. [An-Nahl 16:103]

Abokan gaban Muhammad (ﷺ) sun kasance suna sa ido sosai a kansa, da burin gano kowacce irin shaida ce da zata goyi bayan zargin, su na cewa shi makaryaci ne. Amma ba su samu wata hujja ko misali guda daya da zai nuna cewa Annabi Muhammad (ﷺ) ya yi wani sirrin ganawa da wani Bayahude ko Banasare ba.

Gaskiya ne cewa Annabi Muhammad (ﷺ) ya yi tattaunawar addini da Yahudawa da Kiristoci, amma wannan ya faru a fili a Madinah, kuma wahayi na Al-kur'ani Mai Girma ya ci gaba fiye da shekara 13 kafin hakan. Zargin cewa waɗannan Yahudawa da Kiristoci su ne asalin sa wajen kwaikwayon su a littatafansu ba shi da tushe, musamman ma idan aka yi la'akari da cewa matsayin Annabi Muhammad (ﷺ) na malami ne

mai koyarwa; ya gayyaci su cikin musulunci a fili, ya na nuna musu yadda suka bata daga koyarwar Tauhidi na Allah (ﷺ). Yahudawa da Kiristoci da yawa sun karbi musulunci da kansu bayan sun ji sakon Annabi Muhammad (ﷺ).

Bugu da kari, an san cewa Annabi Muhammad (ﷺ) bai iya rubutu ba. A cikin hikimar Allah (ﷻ) mai hikima, ya zaɓi Manzonsa na karshe ya zama mutumwanda bai iya karatu da rubutu ba, domin babu wanda zai samu karin hujja ko zargi a kan shi, ko kuma ya tuhume shi da rubutawa ko kwafar Al-Qur'ani Mai Girma. Bugu da kari, a lokacin Annabi Muhammad (ﷺ), babu fassarar Larabci ta Littafi Mai Tsarki Injila.

Gaskiya ne cewa akwai kamanni tsakanin Al-Qur'ani Mai Girma da Littafi Mai Tsarkin na Injila, amma wannan ba shi ne hujja mai karfi na tuhumar Annabi Muhammad (ﷺ) da tattara ko kwafa daga Littafin Injila ba. Kamanni dake tsakanin su baya nuna cewa Manzanni da sukazo daga baya sun kwafa daga litattafan manzannin na farko ba, amma suna nuna tushensu guda, wanda shine Allah daya, kuma suna nuna ci gaba da isar da sakon asali na kadaita Allah da Tauhidi.

8. Ta Inane Al-kur'ani Ya Bambanta Da Sauran Littattafan Da Allah Ya Saukar

“Yana daga bangare na imani ga kowane Musulmi don su yi imani da dukkan Annabawa da Manzannin Allah ﷺ da dukkan wahayi da Allah ya saukar na Asali da ba a canza ba. Wasu daga

cikin wadannan littattafai su na nan har yanzu amma ba su cikin sakonsu na asali saboda sauye-sauyen mutane.

Al-Qur'ani mai girma shine kawai littafin Allah wanda ya tsallake gwajin lokaci saboda Allah ﷻ Mai Hikima ya dauki alhakin kiyaye shi. Allah ﷻ Mai Girma. yace"

إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا الذِّكْرَ وَإِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ ﴿٩﴾

Lallai, Mun saukar da wannan Al-Qur'ani, kuma lallai, Mune za mu Kiyaye shi. [Hijr 15:9]

Wasu daga cikin littattafan da aka saukar kafin zuwan Annabi Muhammad ﷺ kamar Littafin Tsohon Alkawari wato “Attaura” an rubuta shi ne bayan rasuwar Annabin da aka saukarwa da shi. A gefe guda, dukkanin Al-kur'ani Mai Girma an rubuta shi cikin cikakken tsari a cikin rayuwar Annabi Muhammad ﷺ a kan fatun Dabbobi da itacen dabino, da kuma fashi, kuma an tsara shi ciki a fayyace ta Tsarin da rukunan Sahabbansa رَضِيََ اللَّهُ عَنْهُمْ, wanda suka Haddace shi a zukatansu da kuma karanta shi cikin asalin harshen Larabci. Har ila yau, ana ci gaba da koyarwa da koyo daga miliyoyin mutane a duk fadin duniya. A gaskiya, a kowanne lokaci Musulmai nada adadi mai yawa na wadanda su ka koyi Al-kur'anin Mai Girma kuma suka Haddaceshi kuma kullum wannan Adadin yana karuwa sosai. Babu wani littafi, na addini ko wani daban, wanda aka ba shi wannan kulawar musamman a tarihin rubuce-rubuce.

Al-kur'anin Mai Girma ya gabatar da dukkanin Annabawan Allah عَلَيْهِ السَّلَام a matsayin su na 'Yan uwa, duk su na da manufa guda daya ta Annabta kuma sun isar da sakon su daidai, wato kiran ga Bautawa Allah عَزَّوَجَلَّ shi kaɗai. Asalin Sakonsu guda daya ne daga Allah عَزَّوَجَلَّ Mai Girma. Ko da yake sauran littattafai su na daidaita da Al-kur'anin Mai Girma a cikin mahimman abubuwan Bauta, Saboda haka, Ragowar kuma dokokin su da ka'idodin su sunan musamman gare su.

A daya hannun kuma, Al-kur'anin Mai Girma an saukar da shi ga dukkan mutanen duniya baki daya, ba ga wata kasa ta musamman ba. Allah Mai Girma عَزَّوَجَلَّ yana cewa:

وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا كَافَّةً لِّلنَّاسِ بَشِيرًا
وَنَذِيرًا وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ

*Ba Mu kuma aiko ka ba sai ga mutane baki daya kana mai albishir mai kuma gargadi, sai dai kuma yawancin mutane ba sa sanin (hakan).
" [Saba 34:28]*

Annabi Isa عَلَيْهِ السَّلَام

9. Shin gaskiya ne cewa Musulmai ba su yarda da Annabi Isa ko sauran Annabawa ba?

Musulmi ba zai iya zama Musulmi ba idan bai yarda da Annabi Isa ba. Musulmai suna yarda da Annabi Isa عَلَيْهِ السَّلَام da dukkan

Annabawan Allah Mai Girma عَلَيْهِ السَّلَام. Wannan wani muhimmin sashi ne na imaninsu, suna yarda da dukkan Annabawa da Manzannin Allah عَلَيْهِمُ السَّلَام. Musulmai su na girmama Annabi Isa عَلَيْهِ السَّلَام kuma su na jiran dawowarsa ta biyu. A cewar Al-kur'an Mai Girma, ba a Gicciye shi ba ko kuma an kashe shi, amma an dauke shi zuwa sama. Musulmai su na daukar Annabi Isa عَلَيْهِ السَّلَام a matsayin daya daga cikin fitattun Manzannin Allah Mai Girma عَزَّوَجَلَّ amma ba Allah ba ko ɗan Allah. Mahaifiyar Annabi Isa, Nana Maryam رَضِيَ اللهُ عَنْهَا ana daukarta a matsayin mace mai Girma da daraja, kuma Al-kur'an Mai Girma ya gaya mana cewa Annabi Isa عَلَيْهِ السَّلَام An haifeshi cikin wani abin mamaki ba tare da Mahaifi ba:

إِنَّ مَثَلَ عِيسَىٰ عِنْدَ اللَّهِ كَمَثَلِ آدَمَ ط
خَلَقَهُ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ قَالَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ﴿٣٩﴾

Lallai misalin Isa a wurin Allah kamar misalin Adamu ne; Ya halicce shi daga turbaya, sannan Ya ce da shi: “Kasance.” nan take sai ya kasance. [Suratul Ale-Imran 3:59]

Yawancin wadanda ba Musulmai ba su na mamakin gano cewa addinin Musulunci yana daukar Annabi Isa, ɗan Maryamu, a matsayin ɗaya daga cikin manyan manzannin Allah Maɗaukaki عَزَّوَجَلَّ. Musulmai ana koya musu su kaunaci Annabi Isa عَلَيْهِ السَّلَام, kuma mutum ba zai zama cikakken Musulmi ba sai ya gasgakata haihuwarsa daga budurwar babu wanda ya taɓa kusantarta da kuma mu'ujizozinsa. Musulmai su na gaskata waɗannan abubuwa game da Annabi Isa عَلَيْهِ السَّلَام ba saboda Littafi Injila [Bible] ba, amma

saboda Al-kur'ani Mai Girma ya bayyana waɗānnan abubuwa game da shi. Duk da haka, Musulmai ko yausha su na jaddada cewa mu'ujizozin Annabi Isa, da dukkan Annabawa عَلَيْهِ السَّلَام, suna yiwuwa ne kawai da “izinin Allah da kuma Iradarsa”.

Musulmai Basu yarda da ra'ayin cewa Allah عَزَّوَجَلَّ, Mai Girma, yana da ɗa ba. Al-kur'ani Mai Girma ya jaddada sosai cewa Allah Maɗaukaki عَزَّوَجَلَّ “bashi da ɗa.”

Ya kamata a fayyace cewa, idan Musulmai su na suka ga wasu koyarwar addinin Kiristanci, ba sa kai hari ga Annabi Isa عَلَيْهِ السَّلَام. Musulmai su na sukar koyarwar Kiristoci kamar Allah uku (trinity) da “Ceto” ne kawai saboda ba su fito daga Annabi Isa عَلَيْهِ السَّلَام ba. Haka kuma, idan suna kimanta Littafi Injila [Bible] ba sa nufin “Maganar Allah ce” ba, amma su na nuni da rubuce-rubucen da ake iƙirarin cewa su ne Maganar Allah.

Musulmai suna gasgata cewa littafin da ake kira Bible a yau yana ɗauke da wasu ɓangarori na saƙonnin asali na Allah, kuma an lalata shi ta hanyar shigar da ra'ayoyin mutane da kuma canje-canje ta hanyar gyare-gyare da fassara daban-daban. Musulmai sun gasgata cewa asalin Injila shine kalmomi da koyarwar Annabi Isa عَلَيْهِ السَّلَام, ba na almajirinsa, Bulus ko sauran tsafaffin malaman coci waɗanda suke da tasiri mai ƙarfi kan Kiristanci a cikin tarihi ba. Musulunci a gaskiya yana goyon bayan Annabi Isa عَلَيْهِ السَّلَام lokacin da take jaddada tauhidi tsarkakakke wanda Annabi Isa عَلَيْهِ السَّلَام kansa ya yi wa'azi da bi.

10. Me Al-kur'ani ya ce game da Annabi Isa?

Annabi Isa عَلَيْهِ السَّلَام yana daya daga cikin manyan manzanni da aka ambata cikin cikakken bayani a cikin Al-kur'ani Mai Girma. A gaskiya, akwai sura a cikin Al-kur'ani Mai Girma da ake kira suratu Maryam رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا wadda ta yi magana game da Nana Maryamu mai girma رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا da danta mai albarka, Annabi Isa عَلَيْهِ السَّلَام. Annabi Isa عَلَيْهِ السَّلَام an kuma ambace shi a wasu wurare daban-daban a cikin Al-kur'ani Mai Girma. Ga wasu daga cikin ayoyin kur'ani game da Nana Maryamu رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا da Annabi Isa عَلَيْهِ السَّلَام:

وَإِذْ كُنَّا فِي الْكِتَابِ مِرْيَمَ إِذِ انْتَبَذَتْ مِنْ أَهْلِهَا مَكَانًا شَرِيقًا ۖ فَاتَّخَذَتْ مِنْ دُونِهِمْ حِجَابًا ۖ فَأَرْسَلْنَا إِلَيْهَا رُوحَنَا فَتَمَثَّلَ لَهَا بَشَرًا سَوِيًّا ۚ قَالَتْ إِنِّي أَعُوذُ بِالرَّحْمَنِ مِنْكَ إِنْ كُنْتَ تَقِيًّا ۚ قَالَ إِنَّمَا أَنَا رَسُولُ رَبِّكِ لِأَهَبَ لَكِ غُلَامًا زَكِيًّا ۚ قَالَتْ أَنَّى يَكُونُ لِي غُلَامٌ وَلَمْ يَمْسَسْنِي بَشَرٌ وَلَمْ أَكُ بَغِيًّا ۚ قَالَ كَذَلِكَ قَالَ رَبُّكَ هُوَ عَلَى هَيْدٍ ۖ وَلِنَجْعَلَ آيَةً لِلنَّاسِ وَرَحْمَةً مِنَّا وَكَانَ أَمْرًا مَقْضِيًّا ۚ فَحَمَلَتْهُ فَانْتَبَذَتْ بِهِمَا مَكَانًا قَصِيًّا ۚ فَجَاءَهَا الْمَخَاضُ إِلَى جِذْعِ النَّخْلَةِ ۖ قَالَتْ يَلَيْتَنِي مِتُّ قَبْلَ هَذَا وَكُنْتُ نَسِيًّا مَنْسِيًّا ۚ فَتَادَبَهَا مِنَ تَحْتِهَا ۖ أَلَّا تَحْزَنِي قَدْ جَعَلَ رَبُّكِ تَحْتَكِ سَرِيًّا ۚ وَهَرَوْنِي إِلَيْكَ بِجِذْعِ النَّخْلَةِ تُسْقِطُ عَلَيْكَ رَطْبًا جَنِيًّا ۚ فَكَلِمَتَا ائْتِنِي وَاقْرِي عَيْنًا ۖ فِيمَا تَارَتَيْنِ مِنَ الْبَشَرِ أَحَدًا ۖ

فَقُولِي إِنِّي نَذَرْتُ لِلرَّحْمَنِ صَوْمًا فَلَنْ أُكَلِّمَ الْيَوْمَ إِنْسِيًّا ﴿٢١﴾ فَأَتَتْ بِهِ قَوْمَهَا تَحْمِلُهُ قَالُوا يَا مَرْيَمُ لَقَدْ جِئْتِ شَيْئًا فَرِيًّا ﴿٢٢﴾ يَا خُتُّ هَارُونَ مَا كَانَ أَبُوكِ امْرَأَ سَوْءٍ وَمَا كَانَتْ أُمُّكَ بَغِيًّا ﴿٢٣﴾ فَأَشَارَتْ إِلَيْهِ قَالُوا كَيْفَ نُكَلِّمُ مَنْ كَانَ فِي النَّهْدِ صَبِيًّا ﴿٢٤﴾ قَالَ إِنِّي عَبْدُ اللَّهِ ؕ آتَانِيَ الْكِتَابَ وَجَعَلَنِي نَبِيًّا ﴿٢٥﴾ وَجَعَلَ نِيْمَارًا ابْنًا مَّا كُنْتُ وَأَوْصَانِي بِالصَّلَاةِ وَالزَّكَاةِ مَا دُمْتُ حَيًّا ﴿٢٦﴾ وَبَرًّا بِوَالِدَتِي وَلَمْ يَجْعَلْنِي جَبَّارًا شَقِيًّا ﴿٢٧﴾ وَالسَّلَامُ عَلَيَّ يَوْمَ وُلِدْتُ وَيَوْمَ أَمُوتُ وَ يَوْمَ أُبْعَثُ حَيًّا ﴿٢٨﴾ ذَلِكَ عِمْرَى ابْنُ مَرْيَمَ ؕ قَوْلَ الْحَقِّ الَّذِي فِيهِ يَمْتَرُونَ ﴿٢٩﴾ مَا كَانَ لِلَّهِ أَنْ يَتَّخِذَ مِنْ وَلَدٍ سُبْحَنَهُ إِذَا قَضَىٰ أَمْرًا فَإِنَّا يَقُولُ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ﴿٣٠﴾ وَإِنَّ اللَّهَ رَبِّي وَرَبُّكُمْ فَاعْبُدُوهُ هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ ﴿٣١﴾

Kuma ka ambaci (labarin) Maryamu a cikin (wannan) Littafi lokacin da ta kaurace wa mutanenta zuwa wani wuri a nahiyar gabas. Sai ta saka shamaki tsakaninta da su (mutanen nata), to sai Muka aiko mata da Ruhinmu (shi ne Jibrilu) ya bayyana gare ta da surar daidaitaccen mutum. Ta ce: "Lallai ina neman Allah ya tsare ni daga gare ka idan ka zamanto mai takawa ne". Ya ce: "Ni manzo ne kawai na Ubangijinki na zo don in yi miki baiwar da tsarkakakke". Ta ce: "Ta kaka zan samu da, alhalin kuwa wani namiji bai taba shafa ta ba, kuma ni ban zamanto mazinaciya ba?" (Mala'ika) ya ce: "Kamar haka ne Ubangijinki Ya fada (cewa): "Shi (wannan) mai sauƙi ne a wurina,

kuma don Mu mayar da shi aya ga mutane da kuma rahama daga gare Mu, kuma (yin haka) ya zamanto al'amari ne tabbatacce (rubuce a Lauhul-Mahafuzu)". Sai ta dauki cikinsa sannan ta (tafi) da shi wani wuri mai nisa. Sai ciwon nakuda ya tilasta mata zuwa ga kututturen dabino, ta ce: "Ina ma na mutu tun kafin wannan (abu ya faru), na kuma kasance yasasshiya, mantacciya!" Sai ya kira ta daga karkashinta cewa: "Kada ki yi bakin ciki, hakika Ubangijinki Ya sanya korama a karkashinki. "Ki kuma girgiza kututturen dabinon nan zai zubo miki da lubiyar dabino nunanniya. "Don haka ki ci, ki sha, kuma ki kwantar da hankalinki; kuma duk mutumin da kika gani (ya yi magana da ke), sai ki yi nuni da cewa: "Na dauki alkawari ga Allah na kame bakina, ba zan yi magana da wani mutum ba yau." Sai ta zo wa mutanenta da shi tana dauke da shi; suka ce: "Ya Maryamu, hakika kin zo da babban abu! "Ya ke 'yar'umar Haruna, mahaifinki bai kasance lalataccen mutum ba, mahaifiyarki ma ba mazinaciya ba". Sai ta nuna shi; (sai) suka ce: "Ta kaka za mu yi magana da wanda yake dan jariri cikin shimfidar jego?". (Isa) ya ce (da su): "Lallai ni bawan Allah ne, Ya ba ni littafi Ya kuma sanya ni Annabi. "Ya kuma sanya ni mai albarka a duk inda nake, kuma Ya umarce ni da yin salla da kuma ba da zakka matuƙar ina raye. "Kuma mai biyayya ga mahaifiyata, bai kuma sanya ni mai girman kai mai sabo ba. "Amincin (Allah) kuma ya tabbata a gare ni ranar da aka haife ni da ranar da zan mutu da kuma ranar da za a tashe ni rayayye." Wannan shi ne Isa dan Maryamu. Zance na gaskiya wanda a kansa ne suke ta shakka suna jayayya (da junansu). Ba zai yiwu a ce Allah yana da da ba; tsarki ya tabbata a gare Shi. Idan Ya nufi zartar da wani lamari sai kawai Ya ce masa: "Kasance", sai ko ya kasance. "Lallai kuma Allah shi ne

Ubangijina kuma Ubangijinku, sai ku bauta masa. Wannan ita ce hanya madaidaiciya.” [Maryam 19:16-36]

Musulunci, kimiyya da al'amuran lafiya

11. Shin Musulunci yana adawa nazari da ilimin kimiyya da Fasaha?

Musulunci baya adawa da ilimi da kimiyya. Ilimi yana da nau'i biyu: na addini, wanda ya shafi fahimtar abubuwan ibada da ake buƙatar yi, da kuma na duniya, wanda ya shafi duk abin da ake buƙatar sani domin rayuwa mai dadi da amfani. Musulmi ya na buƙatar samun ilimin na duka nau'ikan. A gaskiya, musulunci ya karfafa neman ilimi da a lokacin da duniya baki ɗaya ta kasance cikin duhu da jahilci mai tsanani. Samun wahayi na farko da Manzon Alla (ﷺ) ya samu daga Allah Maɗaukaki عَزَّوَجَلَّ shine:

إِقْرَأْ بِاسْمِ رَبِّكَ الَّذِي خَلَقَ ۝ خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ عَلَقٍ ۝ اقْرَأْ وَ رَبُّكَ
الْأَكْرَمُ ۝ الَّذِي عَلَّمَ بِالْقَلَمِ ۝ عَلَّمَ الْإِنْسَانَ مَا لَمْ يَعْلَمْ ۝

Ka yi karatu da sunan Ubangijinka, Wanda Ya yi halitta. Ya halicci mutum daga gudan jini. Ka yi karatu alhali Ubangijinka Shi ne mafi karamci. Wanda Ya koyar ta (hanyar) alƙalami. Ya koyar da mutum abin da bai sani ba. [Alaq 96:1-5]

Wannan ayoyin su na wakiltar farkon haske da ya watsar da duhun jahilci da ta'addanci da duniya ta kasance cikin su na tsawon lokaci. Kuma Allah Mai Girma ﷻ ya tunatar da Musulmai da babban alherinsa ga dān adam, yana cewa:

هُوَ الَّذِي بَعَثَ فِي الْأُمِّيِّينَ رَسُولًا مِّنْهُمْ يَتْلُوا عَلَيْهِمْ آيَاتِهِ وَيُزَكِّيهِمْ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَإِنْ كَانُوا مِن قَبْلُ لَفِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿٦٢﴾

Shi ne wanda Ya aiko wa (Larabawa) ummiyyai (watau wadanda ba sa karatu da rubutu) Manzo daga cikinsu, yana karanta musu ayoyinsa, yana kuma tsarkake su, kuma yana sanar da su Alkur'ani da hikima, ko da yake a da can sun kasance cikin bata mabayyani. [Jumu'ah 62:2]

A cikin shekaru kafan, kungiyar farko ta Musulmai ta zama wata al'umma mai ilimi da tsari a cikin al'amuran addini da na duniya, bayan sun kasance cikin duhun jahilci na karni bayan karni. Musulunci ya farkar da hankulan na mutumne da kuma motsa shi don yi wa Allah ﷻ bauta, shi kadai.

Ilimin addini yana da muhimmanci, saboda ba domin da shi ba, ba za a iya yin aikin wajiban mutum daidai ba. Allah Maɗaukaki ﷻ ya umarci Manzon Allah Muhammad (ﷺ) da ya roke shi domin samun kari a cikin ilimi:

وَقُلْ رَبِّ زِدْنِي عِلْمًا ﴿١١٣﴾

"kuma ka ce: Ubangiji Ka kara min ilimi." [Ta-Ha 20:114]

Ilimin duniya mai amfani ma ya na da muhimmanci, kuma Musulmai ana karfafar su da su same shi domin su amfanar da kansu da kuma sauran mutane. Lokacin da Musulmai na farko su ka fahimci wannan gaskiya, sun zarce sauran al'ummai a wajen ci gaba da samar da kwararru, kuma sun dauke wannan hasken ilimi na tsawon lokaci karni bayan karni. Musulunci ya cimma manyan ci gaba a fannoni da dama na kimiyya, kamar likitanci, lissafi, lissafin jikin (physics), ilimin taurari (astronomy), ilimin kasa (geography), gine-gine, adabi da tarihi, don ambaton kadan. Sabbin dabaru masu muhimmanci kamar amfani da aljebra, lambobin Larabci, da ra'ayin sifili [0] wanda ya zama mai matuƙar muhimmanci ga ci gaban lissafi, an watsa su zuwa Turai daga kasashen Musulmi. Musulmai ne su ka haɓaka kayan aiki masu fwarewa, ciki har da astrolabe, quadrant da taswirorin [Map] na ruwa masu kyau wanda su ka sa tafiyar Turai na gano sabuwar duniya ya yiwu.

A cikin likitanci, [Medicine] lissafi, ilimin taurari [Astronomy], kimiyyar sinadarai [Chemistry], da fiziks [Physics], nasarorin Musulmai sun kasance na musamman. Asibitoci masu kayan aiki na zamani, da ake haɗa su da makarantun likitanci, su na cikin manyan birane. A wani lokaci musamman a lokacin "Zamanin Duhu" na "Zamanin Tsaka-tsaki" lokacin da tsoro da imani mara tushe ke hana yin amfani da ilimin likitanci a kasashen yammacin duniya, likitocin Musulmi su na gano cututtuka, suna ba da magunguna da kuma yin tiyata, mai yiwuwa mafi girman likita na dukan lokaci shi ne wanda aka sani a yammacin duniya da sunan 'Al-Rāzī', wanda aka fi sani da 'Rhazes'. Shi ne marubucin ayyukan kimiyya da dama, ciki har da kundin ilimin likitanci mai cikakken

bayani da kuma littafin jagora mai ban mamaki akan ciwon kurji da mura. Likitan karni na 10, Avicenna (Ibn Sinā), ya haɗa babban “Canon of Medicine” wanda aka dāuka a matsayin jagorar kayyadaddun kungiyoyin likitanci na Turai har zuwa ƙarshen karni na 17.... Ayyuka masu muhimmanci sun faru a cikin aljebra, lissafin zane mai ma’ana, da kuma trigonometry mai siffar murabba’i.

Al-ƙur’ani Mai Girma kansa littafi ne na jagoranci kuma yana dāuke da wasu abubuwan kimiyya na ban mamaki. Su na da ban mamaki ne saboda ko da yake an saukar da su ga Manzoni Allah Muhammad (ﷺ) fiye da ƙarni 14 da su ka wuce, ba a fahimce su sosai har sai da masana kimiyya suka gano su a lokutan baya. Ko da yake ba a nufin da cewar Littafin Allah Mai Girma ya zama littafi na bayanan kimiyya kai tsaye, Al-ƙur’ani Mai Girma ya ambaci wasu hujjoji da za a gane kuma a yaba da su ta hanyar ci gaban fasaha a ƙarnukan baya – wani ƙarin shaida mara misali da hujja cewa ba aikin Manzoni Allah Muhammad (ﷺ) ba ne ko kuma na wani mutum, sai wahayi daga Allah Mai Girma ﷻ.

12. Al-ƙur’ani ya na cewa Allah ne kawai Ya san abin da ke cikin mahaifa. Shin wannan bai saba da kimiyyar likitanci ba?

Don amsa wannan, ya kamata mu duba ayoyin da suka shafi wannan batu. Allah Mai Girma ﷻ yana cewa:

إِنَّ اللَّهَ عِنْدَهُ عِلْمُ السَّاعَةِ وَيُنَزِّلُ الْغَيْثَ وَيَعْلَمُ مَا فِي الْأَرْحَامِ وَمَا تَدْرِي نَفْسٌ مَّاذَا تَكْسِبُ
غَدًا وَمَا تَدْرِي نَفْسٌ بِأَيِّ أَرْضٍ تَمُوتُ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ ﴿٣٤﴾

Lallai Allah a wurinsa ne (kadai) sanin lokacin tashin alkiyama ya ke, kuma (Shi) Ya ke saukar da ruwa, (Shi) kuma Ya ke sane da abin da ya ke cikin mahaifu; ba kuwa wani rai da ya ke sane da abin da zai aikata gobe, ba kuma wani rai da ya ke sane da kasar da zai mutu. Lallai Allah Shi ne Masani, Mai cikakken ilimi. [Luqman 31:34]

Allah عَزَّوَجَلَّ ya kuma cewa:

اللَّهُ يَعْلَمُ مَا تَحْمِلُ كُلُّ أُنْثَىٰ وَمَا تَغِيصُ

الْأَرْحَامُ وَمَا تَرْدَادُ كُلِّ شَيْءٍ عِنْدَهُ بِمِقْدَارٍ ﴿١٣﴾

Allah Ya na sane da abin da (mahaifar) kowace mace ta ke dauke da shi da kuma abin da mahaifa ta ke ragewa da wanda ta ke karawa; kowane abu kuma a wurinsa yana da gwargwado. [Ra'ad 13:8]

Idan mutum ya karanta rubutun Larabci na wannan ayar, zai ga cewa babu wata kalma a cikin Larabci da ta dace da kalmar “jinsi” ko “jinsin dan adam. [namiji ko mace]” Al-kur’ani Mai Girma ya na ambaton kawai ilimin “abinda” ke cikin mahaifa. Da yawa sun fahimci wannan a matsayin jinsin jaririn da ke cikin mahaifa, wanda ba daidai ba ne.

A yau, kimiyya ta ci gaba sosai, kuma za mu iya gano jinsin jaririn da ke cikin mahaifa ta hanyar amfani da na'urar duba (ultrasound scanning) ga mace mai ciki.

Saboda haka, ayar da ke sama tana nufin kowane ɓangare na rayuwar jariri a halin yanzu da kuma nan gaba. Me zai zama dabi'ar ɗan? Shin ɗan zai zama na kirki ko na banza ga iyayensa? Me zai faru da shi ko ita a cikin rayuwa? Shin zai yi alheri ko munanan ayyuka? Shekara Nawa zai rayu? Shin zai shiga Aljanna ko Wuta? Allah Mai Girma (عَزَّوَجَلَّ) ne kawai ke sanin duk wannan.... babu wani masanin kimiyya a duniya kuma babu wata fasaha da zata iya gano waɗannan abubuwa game da jariri a cikin mahaifa.

13. Al-kur'ani Mai Girma ya na ambaton cewa an halicci ɗan adam daga turbaya, kuma ya na kuma ambaton cewa an halicce su daga maniyyi. Shin wannan ba ya saba da juna?

Allah Mai Girma (عَزَّوَجَلَّ) Ya ce:

وَجَعَلْنَا مِنَ الْمَاءِ كُلَّ شَيْءٍ حَيٍّ ط

Kuma Mun halicci dukkan abin da ke da rai daga ruwa. To, shin ba za su yi imani ba? [Ambiya 21:30]

Kuma Ya ce:(عَزَّوَجَلَّ)

فَاِنَّا خَلَقْنٰكُمْ مِّنْ تُرَابٍ

Hakika Mun halicci ku daga turbaya. [Hajj 22:05]

Kuma Ya ce: (عَوَّجَلْ)

إِنَّا خَلَقْنَاهُمْ مِنْ طِينٍ لَّازِبٍ ﴿١١﴾

Hakika Mun halicce su daga laka mai laushi. [Suratul Saffat 37:11]

A cikin ayoyin da suka gabata, Allah عَوَّجَلْ, Mai ilimi da hikima, Ya ambaci mata kai daban-daban na halittar dān Adam. Halittar mutum bisa ga Al-kur’ani Mai Girma ta fara ne daga ruwa da kasa, waɗanda su ka haɗu su ka zama laka. Wannan yana nuni ne da halittar kakanmu mutum na farko, Annabi Adam عَلَيْهِ السَّلَام. Bayan haka, Allah Maɗaukakin Sarki عَوَّجَلْ Ya kaddara cewa zuriyar Annabi Adam za su ci gaba da haihuwa bisa ga tsarin dabi’a wanda ake amfani da shi ga sauran halittu masu rai.

A wasu lokuta, Al-kur’ani Mai Girma ya na amfani da kalmar “ruwa” don nuni da maniyyin mutum. Don haka, idan Allah Mai Girma عَوَّجَلْ Ya ce a cikin Al-kur’ani Mai Girma cewa kowace halitta daga ruwa aka halicce ta, hakan na iya nuna cewa komai da aka halitta – mutane, dabbobi, da tsirrai – an halicce su daga ruwa kuma suna dogaro da ruwa don ci gaba da rayuwa. Sai dai kuma wata aya makamanciya: “Kuma Allah (عَوَّجَلْ) Ya halicci kowace halitta daga ruwa” na iya kuma nufin cewa mutane da dabbobi an halicce su daga maniyyin mahaifinsu. Wannan ya na samun tabbaci daga wasu ayoyi.

Ayoyi, kamar:

أَلَمْ خَلَقْكُمْ مِنْ مَّاءٍ مَّهِينٍ ﴿٢٠﴾

Ashe, ba Mu halicce ku daga ruwan maniyyi mai rauni ba? [Suratul Mursalat 77:20]

Dangane da hujjojin kimiyya, bincike ya tabbatar da cewa jikin ɗan Adam, kamar na sauran halittu masu rai, ya ƙunshi ruwa fiye da komai (kimanin kashi 70% na jikin ɗan Adam), kuma sinadaran da ke cikin jikin ɗan Adam su ne iri ɗaya da waɗanda ake samu a cikin ƙasa, ko kaɗan ko da yawa.

14. Meyasa Aka Hana Shan Giya a Addinin Musulunci

A Musulunci, duk abin da ke da cutarwa ko kuma abin da cutarwarsa ta fi amfaninsa ana haramta shi. Saboda haka, shan giya ya zama haramun a cikin Musulunci.

Giya ta kasance masifa ga al'ummatai tun zamanin da. Har ila yau, tana ci gaba da janyo salwantar rayuka da dama kuma ta na haifar da wahala ga miliyoyin mutane a duniya baki ɗaya. Kididdiga da ke nuna yawaitar aikata laifuka, ƙaruwar cututtukan Kwakwalwa, da kuma miliyoyin gidajen da suka rushe a duniya sun zama shaida a kan cututtukan da giya ke haifarwa.

Giya ta na cutar da cibiyar da zata hana mutum wani aiki a cikin kwakwalwar ɗan Adam. Wannan ne dalilin da ya sa mutum mai shan giya sau da yawa ke samun kansa yana aikata halayen da ba su dace ba. Mai shangiya (wanda ake kira “Dan giya wanda ya dauwama” ya na samun wahalar magana ko tafiya yadda ya kamata. Hakanan ya na iya yin fitsari a cikin kayan jikinsa. Idan wani ya zama mai shan giya kuma ya aikata wani abin kunya koda

sau dāya, wannan na iya ci gaba da kasancewa tare da shi har zuwa karshen rayuwarsa.

Akwai dalilai da dama na likitanci da ke goyon bayan haramcin shan giya. Miliyoyin mutane su na mutuwa kowace shekara sakamakon shan giya. Wasu daga cikin cututtukan da su ka shafi giya sun hada da:

- ❖ Cirrhosis na hanta
- ❖ Nau'o'i daban-daban na ciwon daji
- ❖ Esophagitis, gastritis da pancreatitis
- ❖ Cardiomyopathy, hauhawar jini, angina da ciwon zuciya
- ❖ Strokes, apoplexy, fits da nau'o'i daban-daban na nakasa
- ❖ Peripheral neuropathy, atrophy na cortex, atrophy na cerebellum
- ❖ Anemia, jaundice da matsalolin platelets
- ❖ Cutar numfashi ta ci gaba, pneumonia, emphysema da cutar tari na huhu
- ❖ A lokacin juna biyu, shan giya ya na da mummunan tasiri ga dān cikin mahaifa, ya na haifar da 'Fetal alcohol syndrome'.

Da yawa su na ikirarin cewa su na sha abin sha guda dāya ko biyu kawai kuma suna sarrafa kansu, don haka ba su taɓa shan giya har sun bugu ba. Amma bincike ya nuna cewa kowane mai shan giya ya fara ne a matsayin mai shan giya na Nishadi. Babu mai shan giya

ɗaya da ya sha giya da niyyar zama Ɗan shan giya. Wannan ya na faruwa ne a hankali a Rayuwa har azo wajen.

Mai Hikima Mafi Girma, Allah ﷺ, a cikin hikimarsa mai girma, Ya sanya dokoki da nufin kare mutane da al'ummatai. Saboda haka, shan giya an haramta shi a Musulunci. Ya na da kyau a ambata cewa, lokacin da Musulmai suka dakatar da aikata abubuwa da Allah Maɗaukaki ﷺ ya haramta, ba don tasirin cutarwarsa ba ne, amma saboda Allah Maɗaukaki ﷺ ya haramta su. Manufarsu a cikin wannan duniya ita ce suyi biyayya ga umarnin Allah Maɗaukaki ﷺ, kuma ta yin haka su na amfanar da kansu.

Mata a cikin Musulunci

15. Shin Musulunci na takurawa mata?

Amsar wannan tambaya ta na buƙatar mu bambanta tsakanin koyarwar Musulunci da aikace-aikacen wasu Musulmai. Ko dayake wasu al'adun Musulmi su na takurawa mata, sau da yawa hakan ya na nuni da al'adu na yankin da ba su dace da koyarwar Musulunci ba, ko ma su na sabawa da ita. Musulunci ya na buƙatar muminaɗi su kare haƙƙin mata, su kiyaye matsayinsu na wajen zama, kuma su hana saukar musu da kima ta kowacce hanya. Musulunci ya na ƙarfafa cewa mata da maza su na daidai a cikin asalin su na ‘yan adam, darajarsu da kuma Makomarsu a gaban Allah Mai Girma ﷺ.

A yau, al'ummomin yammacin duniya sun Rage darajar mata zuwa abubuwan sha'awa da jima'i kawai. Ra'ayin cewa Musulunci ya na

ɗaukar mata a matsayin masu daraja ta biyu masu kimar rabin namiji ba komai ba ne face tatsuniya. Musulunci ya ɗaga matsayin mata fiye da shekaru 1,400 da suka wuce ta hanyar bayyana su a matsayin 'yauwan maza a matsayin muminaɗi, ya na ba su haƙƙin ilimi zuwa mataki mafi girma, haƙƙin zaɓar miji, haƙƙin kawo ƙarshen aure mara kyau, haƙƙin gadon dukiya, a cikin gaba ɗaya, haƙƙin cikakken ɗan ƙasa a cikin ƙasa. Ba kawai haƙƙin kayan duniya da na jiki ba, har da na jinkai da la'akari wanda aka kayyade da muhimmanci a cikin Dokar Musulunci.

Maza da mata su na daga cikin muhimman sassan ɗan adam guda biyu, kuma haƙƙoƙin su da nauyin su, su na daidai da daidaito a cikin cikakkun su. Ayyukan maza da mata su na cike da juna kuma su na haɗin gwiwa. Kodayake wasu daga cikin wajibansu na iya bambanta a wasu fannoni na rayuwa bisa ga bambancin jiki da na tunani, kowanne daga cikinsu ya na da alhakin ayyukansa na musamman.

A ƙarƙashin Dokar Musulunci, lokacin da mace Musulma ta yi aure, ba ta soke sunan mahaifinta, ta mayar dashi na mijin da ta Aure.

A cikin aure na Musulmi, anan an bai wa miji nauyin bayar da Sadaki ga amarya kanta, ba ga mahaifinta ba. Wannan kyautar ta na zama dukiyarta ta kashin kanta, ta na iya riƙe ta, saka jari ko kashe ta, kuma ba ta cikin ikon kowanne daga cikin dangin namiji. Al-fur'ani Mai Girma ya sanyawa maza nauyin tsarewa da kula da dukkanin mata a cikin danginsu. Hakan ya na nufin cewa miji ya na da alhakin samar da bukatun matarsa da iyalinsa ko da kuwa ta na da dukiya ta kanta. Ba ta da alhakin kashe wani ɓangare na

dukiyarta wajen kula da iyali. Wannan ya na saukaƙawa mata daga buƙatar samun abinci, amma tana iya aiki idan ta zaɓi yin hakan ko kuma idan yanayinta ya zama wajibi, bisa la'akari da dokokin da Shari'ah (Dokar Musulunci) ta tanada a gare ta game da aikin (don farin bayani game da sharuɗɗan aiki na mata, karanta littafin Ameer-e-Ahle Sunnat Hadrat Moulana Muhammad Ilyas Attar Qadiri "Parde ke baare Me Suwaal Jawaab".

Iyali, kamar kowacce kungiya, na buƙatar oda da shugabanci. Al-ƙur'ani Mai Girma ya bayyana cewa miji ya na da "daraja" da iko a kan matarsa, wanda ke nufin kulawa. Amma ya na da muhimmanci a lura cewa, kulawa ba ta zama izinin zama mai zalunci a cikin gida ba. A maimakon haka, wannan ya na zama nauyi a kansa don kula da matarsa da 'ya'yansa.

16. Me ya sa mata Musulmai ke sa Hijabi?

Al'amari na tufafin mata na iya zama abin da wasu ba su ganinsa da muhimmanci, musamman a cikin al'ummomin yammacin duniya na yau; duk da haka, Musulunci ya sanya wannan al'amari cikin abu mai mahimmanci ta fuskar dabi'a, zamantakewa da doka. Musulunci ya bayyana rawar maza da mata ta hanyar ba wa kowanne nauyin da ya dace da shi da kuma ba wa kowanne haƙƙoƙin da su ka dace. Wannan ya na nufin kiyaye daidaito a cikin al'umma. Lokacin da maza da mata su ka kiyaye tufafin Musulunci da ya dace, ba wai su na kare darajarsu da suna ba, har ma suna ba da gudummawa sosai wajen samar da zaman lafiya da oda a cikin al'umma.

A cikin gaba ɗaya, akwai wasu ka'idoji da su ka shafi tufafin mata Musulmai. Tufafinsu bai kamata su zama Matsattsu ba ko Shara-shara ba wanda zai bayyana siffarsu da su ka rufezata ta fito. Dole ne su rufe dukkan jikinsu. Wannan hanyar tufafi ana kiran ta da “Hijab”, wanda ke nufin tufafin mace, wanda ta ke rufe da shi gaba ɗaya. Mata Musulmai ba sa yin shiga da tufafin da su ka dace a kan umarnin mahaifansu, 'yan uwansu ko mazajensu, sai dai a kan umarnin Allah ﷻ.

Duka maza da mata ana sa ran su zama masu tsabta da kima da kamun kai, su guji kowanne nau'i na tufafi da halaye da za su iya jawo fitina. Ana umartar su duka su kalli abin da ya halatta a gare su kawai, kuma su tsare kawukansu. Allah Mai Girma ﷻ ya fara bayar da umarnin ga maza sannan kuma ga mata a cikin Al-Qur'ani Mai Girma:

قُلْ لِلْمُؤْمِنِينَ يَغُضُّوا مِنْ أَبْصَارِهِمْ وَيَحْفَظُوا فُرُوجَهُمْ ذَٰلِكَ أَزْكَى لَكُمْ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا يَصْنَعُونَ ﴿٢٤﴾ وَقُلْ لِلْمُؤْمِنَاتِ يَغْضُضْنَ مِنْ أَبْصَارِهِنَّ وَيَحْفَظْنَ فُرُوجَهُنَّ وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَلْيَضْرِبْنَ بِخُمُرِهِنَّ عَلَىٰ جُيُوبِهِنَّ وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا لِبُعُولَتِهِنَّ أَوْ آبَائِهِنَّ أَوْ أَبْنَاءِهِنَّ أَوْ بُعُولَتِهِنَّ أَوْ إِخْوَانِهِنَّ أَوْ بَنِي إِخْوَانِهِنَّ أَوْ بَنِي أَخَوَاتِهِنَّ أَوْ نِسَاءِهِنَّ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُنَّ أَوِ التَّبِيعِينَ غَيْرِ أُولِي الْأَرْبَةِ مِنَ الرِّجَالِ أَوْ الطِّفْلِ الَّذِينَ لَمْ يَظْهَرُوا عَلَىٰ عَوْرَتِ النِّسَاءِ وَلَا يَضْرِبْنَ بِأَرْجُلِهِنَّ لِيُعْلَمَ مَا يُخْفِينَ مِنْ زِينَتِهِنَّ وَتُوبُوا إِلَى اللَّهِ جَمِيعًا أَيُّهَ الْمُؤْمِنُونَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٢٥﴾

Ka ce da mumaini maza su kame idanuwan su kuma su kiyaye farjin su. Wannan shi ya fi tsarki a gare su. Lallai Allah Masanin abin da su ke aikatawa ne. Kuma ka ce da mumaini mata su kame idanuwan su kuma su kiyaye farjin su, kada kuma su fito da adonsu sai dai abin da ya bayyana daga gare shi; kuma su sanya lullubinsu a kan wuyan rigunansu; kada kuma su fitar da adonsu sai ga mazajensu ko iyayensu ko iyayen mazajensu ko 'ya'yansu ko 'ya'yayen mazajensu ko 'yan'uwan su maza ko kuma 'ya'yan 'yan'uwan su maza ko 'ya'yan 'yan'uwan su mata ko kuma mata 'yan'uwan su ko kuma bayinsu ko kuma mazaje masu bin su (don neman abinci) ba kuma masu bukatar mata ba, ko kuma Kananan yara waɗanda ba su san sha'awar al'aurar mata ba; kada kuma su buga kafafuwansu don a gane abin da suka boye na adon kafafunsu (watau mundaye). Kuma ku tuba ga Allah gaba dayanku ya ku waɗannan mumaini don ku rabauta. [An-Nur 24:30-31]

Bukatar karin sharuɗɗan da ake bukatar mata su rufe kayan ado da kyawun halittarsu na faruwa ne saboda bukatarsu ta musamman na sirrinsu da tsari. Sai dai a cikin danginta [muharramai] na kusa, ana bukatar mace ta rufe dukkan jikinta da tufafi masu kauri waɗanda ba su matse jikinta ba.

Al-kur'ani Mai Girma ya na bayyana dalilin da yasa Allah Mai Girma ﷻ ya sanya wasu kayyadaddun dokokin tufafi ga mata:

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ قُلْ لِّأَزْوَاجِكَ وَبَنَاتِكَ وَنِسَاءِ الْمُؤْمِنِينَ يُدْنِينَ عَلَيْهِنَّ مِنْ جَلَابِيشِهِنَّ ۚ ذٰلِكَ اَدْنٰى اَنْ يُعْرَفْنَ فَلَا يُؤْذَيْنَ ۚ وَكَانَ اللّٰهُ غَفُوْرًا رَّحِيْمًا ﴿٢٤﴾

Ya kai wannan Annabi, fada wa matanka da 'ya'yanka mata da kuma matan mumina (cewa) su sanya lullubinsu. Wannan shi ya fi sanya wa a gane su, don kada a cuce su. Allah kuma Ya kasance Mai gafara ne, Mai rahama. [Ahzab 33:59]

17. Me ya sa Musulunci ya Amince da Auren Mace fiye da Daya?

Auren mace fiye da ɗaya wani nau'i ne na Auren da mutum ke da mata fiye da guda ɗaya “polygyny”. Nau'i na biyu shine “polyandry”, mace ta na yin auren maza fiye da guda ɗaya. A cikin Musulunci, an yarda da wani nau'in polygyny da aka takaita, yayin da "polyandry" gaba ɗaya haramun ne.

Akwai bambanci da Musulunci, babu iyaka ga adadin matan da namiji zai iya aure ba a cikin Talmud na Yahudawa ko Littafin Injila na Kiristoci. A cikin wadannan littattafai, babu iyaka ga yawan matan da namiji zai iya aure. Saboda haka, auren mace fiye da ɗaya bawani abune na musamman ga Musulunci ba, amma an yi amfani da shi daga farko a tsakanin Kiristoci da Yahudawa. A cewar Talmūd, Annabi Ibrahim ya na da matan aure guda uku, yayin da Annabi Sulemanu yana da ɗaruruwan mata. Aikin aure da yawa ya ci gaba a cikin addinin Yahudanci har sai da Rabbi Gershom ben Yehudah (955-1030 CE) ya fitar da umurni wanda ya haramta shi. Al'ummomin "Sephardic" na Yahudawa sun ci gaba da yin wannan aiki har zuwa shekarar 1950, lokacin da doka daga shugabannin Rabbinat na Isra'ila ta tsawaita haramcin yin aure fiye da daya, ta hana wannan aiki ga dukkanin Yahudawa. A cikin koyarwar Kiristanci na farkon lokaci, an ba maza damar daukar

matan da suka ga dama, tun da Littafin Injila bai sanya iyaka ga adadin matan da namiji zai iya aureba. Sai dai a cikin karni na karshe ne Kirsitoci su ka iyakance adadin matan zuwa guda daya.

A lokacin da aka bai wa maza damar auren matan da ba su da iyaka, Musulunci ya takaita adadin matan zuwa hudu. Kafin a saukar da Al-kur'ani Mai Girma, ba a sanya iyaka ga adadin matan da namiji zai iya aure ba, kuma maza da yawa su na da matan da yawa. Musulunci ya ba da izinin namiji ya auri mata biyu, uku ko hudu, tare da sharadin cewa zai kula da kowanne daga cikinsu da adalci, tausayi da gaskiya, kamar yadda Allah Mai Girma ya fada:

فَإِنْ خِفْتُمْ أَلَّا تَعْدِلُوا فَوَاحِدَةً

Idan kun ji tsoron cewa ba za ku iya zama masu adalci tsakanin mata biyu ba, to ku auri daya kawai. [An-Nisa 4:3]

Ba wajibi ba ne ga Musulmai su yi aure da yawa. A cikin Musulunci, ba a karfafa ko kuma haramta karin mata ba. Bugu da kari, Musulmi wanda ke da mata biyu, uku ko hudu ba zai kasance mafi Nagarta a matsayin Musulmi ba fiye da wanda ke da mata daya kawai.

Kodayake ana samun aure da yawa a cikin al'adu da addinai da dama, amma a mafi yawan lokaci, aure da yawa ya na da alaƙa da Musulunci a cikin tunanin masu yawan magana daga kasashen Yamma. A gaskiya, Al-kur'ani Mai Girma da Dokar Musulunci su na kokarin sarrafa da tsara adadin matan da mutum zai aura maimakon ba da izinin yin aure da yawa tare da iyaka ba. Al-

kur'ani Mai Girma ya ba da izinin namiji ya auri mata hudu, matuƙar ya na iya tallafa musu da kuma kula da su duka cikin adalci. Musulmai su na ganin wannan umarnin na kur'ani a matsayin ƙarfafa matsayin mata da iyali, domin ya na kokarin tabbatar da jin daɗin mata guda ɗaya da matan marayu a cikin al'umma inda yawan maza ya ragu saboda yaƙi, da kuma dakile aure da yawa ba tare da iyaka ba.

Akwai wasu yanayi da ke buƙatar ƙarin mata. Alal misali, idan akwai yawan matan da ba su yi aure ba a cikin al'umma, musamman a lokacin yaƙi lokacin da mata marayu ke buƙatar mafaka da kulawa. Hakanan, yawan mace-macen jarirai a tsakanin maza ya na ƙaruwa idan aka kwatanta da na mata. A lokutan yaƙi, galibi maza su na mutuwa fiye da mata. Tsawon rayuwa na mata gaba ɗaya ya fi na maza. Saboda haka, a kowane lokaci a kowanne wuri, akwai ƙarancin maza idan aka kwatanta da mata. Saboda haka, ko da kowanne namiji ya auri mace guda, za a sami miliyoyin mata da ba za su iya samun miji ba.

A cikin al'umma ta Yamma, ya zama gama gari ga namiji ya kasance da 'Yan mata ko matayen banza na daban, ko kuma idan yana da aure, yana samun Bdurwa da suke kusantar juna a waje. Wannan al'ada ba a kallon ta ma kuskre, duk da lahani da ke fitowa daga gare ta. A lokaci guda, auren mata da yawa ya haramta a cikin al'umman ta Yamma, duk da cewa ba ya haifar da waɗannan illolin; a maimakon haka, ya na kiyaye darajar da tsarkin mata. A cikin aure na biyu, na uku ko na hudu, mace tana zama matar miji, ba matar wanda ake kira 'karuwarsa' ba; tana da miji wanda a ƙarƙashin Dokar Musulunci ya na da alhakin nauyinta da ita da

yanan ta, ba saurayin da zai iya korarta ko kin sanin ta idan ta yi ciki ba.

Ba shakka, matar da aka aura bisa doka kuma ana kulawa da ita cikin daraja ta fi “karuwa” wanda ba ta da wata doka ko darajar zamantakewa. Musulunci ya haramta kuma ya na hukunta zina, ga mai Aure da marar aure tareda ba da izinin auren mata da yawa bisa sharuɗɗa masu tsauri.

18. Idan namiji yana da izinin auren fiye da mace guda, to me ya sa mace ba za ta iya auren fiye da miji guda ba?

Musulunci ya na koyar da cewa, Allah Al-Aziz, wanda ya ke da hikima, ya halicci maza da mata a matsayin daidaito, amma ba a matsayin halitta guda ɗaya ba. Su na da bambanci a jiki, a ilimin halitta da kuma a cikin halayensu, kuma kowanne na da iyawar sa da iyakarsa. Saboda haka, rawar da su ke takawa da nauyin da su ke ɗauka su na bambanta, amma su na cika juna.

Wasu na iya kin yarda da namijin da ke da haɗɗin aure fiye da mace guda ta hanyar cewa, idan ana son adalci, ya kamata mata ma su iya yin “polyandry” (aure da maza da yawa). Saidai, wasu dalilai su na iya zama ɓangare na dalilin da ya sa Allah Mai Girma ya haramta wannan.

- ❖ Daya daga cikin fa'idodin polygyny (auren mace fiye da ɗaya) shine ya na magance matsalar da mata ke fin maza yawa.
- ❖ A cikin Dabi'a, maza su na da dabi'ar aure da yawa a jikin su yadda Allah yahalicce su yayin da mata ba haka su ke ba.

- ❖ Musulunci ya na ba da muhimmanci mai girma wajen girmama iyaye, duka mahaifi da mahaifiya. Idan namiji ya na da matan aure da yawa, iyayen yara da aka haifa cikin irin wannan aure a sauƙin ganesu. Amma a cikin yanayin mace da ta aure maza da yawa, sai mahaifiyar yarance da aka haifa a cikin auren za ta iya sanin su, Mahaifinsu na haikika kuwa sai dai idan an yi gwajin dakin gwaje-gwaje. Masana ilimin halayyar ɗan adam su na cewa, yara da ba su san iyayensu ba, musamman mahaifi, su na fuskantar matsaloli masu tsanani a hankali da rudewa, kuma sau da yawa basa samun jin daɗin yarintarsu.

19. Me yasa Musulunci Ya sa hukunci mai tsanani akan Zina?

Hukunci a cikin Musulunci ya na da manufar gyara a zamantakewa, wanda shine hana wasu yin irin wannan laifi. Nau'in hukuncin ya na dogara da tsanani na laifin da ake magana akai. A yau, wasu su na kin amincewa da hukuncin musulunci akan zina saboda su na ganin cewa ya na da rashin daidaito ko kuma ya na da tsanani sosai. Matsalar a nan ita ce nau'in misalan da ake auna tsananin laifi.

Musulunci na daukar zina a matsayin babban laifi, saboda ya na raunana ginshikin tsarin iyali wanda dukan tsarin zamantakewa ke bisa kansa. Dangantakar da ba ta aure ba ta na rushe iyali kuma tana kawo rushewar tsarin. Rushewar iyali ya na haifar da barazana ga lafiyar jiki da hankali na al'ummatai masu zuwa, wanda hakan zai iya jawo wani shahararren zagaye na lalacewa, jarabawa, da

rushewa. Saboda haka, ya na da muhimmanci a dauki mata kai duk don kare tsarin iyali [kamar waye uba waye wa ko kanin uba suwaye aure ya haramta tsakaninka da su da gwagwanka da yayye da kanne]. Wannan shi ne dalilin da ya sa Islam ke jaddada kare iyali ta hanyar sanya hukunci mai tsanani akan ayyukan da ke barazana da ginshikin iyali. Waɗannan hukuncin su na daidai ga maza da mata.

20. Me ya sa Dokar musulunci ta sanya kason Gadon Mace Rabi na Namiji?

Musulunci ya kawar da tsohuwar dabi'ar da ta bai wa 'yancin gadon kawai ga babban da namiji. A cewar Al-kur'ani mai girma, mace ta na da gado gun mahaifinta, mijinta, danta da kuma dan'uwan mahaifinta wanda ba shi da yara. Al-kur'ani mai girma ya na bayar da cikakken Tsari game da rarraba kadarorin gadon tsakanin masu izinin gado. Ayoyi uku da ke bayyana yadda za a raba gadon daga dangi masu kusanci su na cikin Surah an-Nisaa, ayoyi 11, 12 da 176. A cikin waɗannan ayoyin, Allah mai girma ya tabbatar da hakkin 'ya'ya, iyaye da mata na gado a cikin wani adadi na musamman ba tare da barin wannan al'amari ga tunani ko hannun mutane ba. Idan wasu daga cikin dangin ba su samu ba, za a bai wa masu nesa daga gare su. Tsarin gadon ya na da cikakken daidaito da ilimin Mahaliccin da ya fahimci bukatun mutum, kuma ya na la'akari da nauyin da ya sanya wa wasu membobin iyali a lokuta daban-daban.

A mafi yawan lokuta, mace ta na gadon rabin kason namiji. Duk da haka, ba koyaushe ake haka ba. Akwai wasu lokuta da suke gado

daidai, kuma a wasu lokuta, mace na iya gado fiye da namiji. Amma ko a lokacin da namiji ke samun kason fiye da na mace, akwai dalili mai kyau a bayan haka. A cikin musulunci, mace ba ta daukan wani nauyi na kudi a kan iyalinta, ko da ta na da dukiya ko ta na da wata hanyar samun kudin shiga; nauyin tattalin arziki ya na kan namiji kawai. Matar da batayi aureba, wajibi ne mahaifinta, ɗan'uwanta ko wani mai kula da ita su kula da ita ta hanyar ciyar da ita, da tufafi, magunguna, wajen zama da sauran bukatun kudi. Bayan ta yi aure, Hakkin mijinta ko ɗanta ne. musulunci ya sanya namiji a matsayin wanda ke da alhakin cika dukkan bukatun iyalinsa.

Saboda haka, bambancin a cikin kason ba ya na nufin an fifta jinsin ɗaya fiye da ɗayan ba. Ya na wakiltar daidaito tsakanin ayyuka da alhakin membobin iyali bisa tsarin dabi'u da jikin mutum. A cikin kowane yanayi, mace aikinta ne ta kula da gida da kuma bukatun waɗanda ke ciki, don haka an ɗauke mata nauyin kashe kudi. Duk da haka, tana samun kaso daga gado wanda zai zama mallakinta wanda za ta iya ajiyewa ko amfani da shi kamar yadda take so. Babu wani da zai iya yin ikirari akan wani kaso na gadon nata. A gefe guda, kaso na namiji ya na zama wani ɓangare na dukiyarsa wanda ake amfani da shi wajen kula da 'ya'yansa da dukkan mata a cikin iyali, don haka ya na ci gaba ana cigaba da cin nasa.

Idan aka dauki wani ya rasu ya na da ɗa da 'ya, kaso na gadon ɗan zai kasance zai yi amfani dashi wajen ba wa matarsa (Sadaki) da kuma kula da iyalinsa, har sai 'yar uwarsa tayi aure. Duk wani karin kudin zai zama dole a samu ta hanyar yin wani aiki. Amma kason nan na 'yaruwarsa ya na nan kamar yadda aka riga aka ajiye, ko

kuma zai iya karuwa idan ta saka hannun jari. Idan tayi aure, za ta karɓi Sadaki daga mijinta kuma zai kula da ita, ba tare da wani nauyi na kudi ba. Don haka, anan namiji zai iya cewa Musulunci ya fifita mata fiye da namiji!

Bugu da ƙari, musulmi zai iya yin wasiyya bisa shawarar kansa, wanda zai iya yin wasiyya daga kashi daya zuwa kashi uku na dukiyarsa ga wanda ba zai gajeshi ba. Wasiyya na iya zama wata hanya ta taimaka wa wasu daga cikin danginsa da mutanen da su ke bukatar taimako, duka namiji da mace. Haka kuma mutum zai iya ware wannan kashi ko wani ɓangare na shi zuwa ayyukan sadaka da kyawawan ayyuka dayake zaɓinsa.

Musulunci Da Ayyukan Ta'addanci

21. Menene Jihadi?

Yayinda ake kuskure a fahimtar addinin musulunci a Yammacin duniya, babu wata kalma a musulunci da ta ke jawo irin wannan martani kamar "Jihadi". Kalmar Larabci "Jihadi" wanda ake fassara ta akasari da "yakin musulunci", ta na nufin "kokari" ko "zama mai himma". Ba daidai ba ne a dauka cewa Jihad ta na nufin kawai yaki ko gwabzawa, domin wannan hanya ce kawai ta kalmar. Jihadi ya na nufin kokari domin yin aiki mai kyau da kuma kawar da zalunci, cin zarafi da kuma sauya mummuna daga kanka da kuma Al'umma baki daya Wannan kokari ya na cikin zuciya, domin zamantakewa, da tattalin arziki da siyasa.

A gaskiya, ra'ayin Jihadi ya na daga cikin rayuwa, kuma ya na da fadi, ba'a takaita shi kawai ga rikici na sojoji ba. Alal misali, a cikin Al-kur'ani Mai Girma, ana ambaton "Jihadi ta hanyar kur'ani", wanda ya ke nufin kira zuwa gaskiya, hujja, bayyana da kuma gabatar da mafi kyawun hujja. Hakanan akwai "Jihadi tare da rai", wanda ya na nufin kokarin tsarkake zuciya, kara imani da kuma juya shi zuwa ga alheri, yayin da ake kiyaye shi daga mummunan abubuwa da sha'awa marasa kyau. Sannan akwai "Jihadi ta hanyar dukiya" wanda ya ke nufin kashe kudi a hanyoyi masu amfani, ciki har da sadaka da ayyukan jin kai. Hakanan akwai "Jihadi ta hanyar kai", wanda ke dauke da dukkan ayyuka masu kyau da mai imani ke yi, irin su yawo da addini, koyarwa da kuma a karshe yaki mai inganci akan keta haddi da zalunci.

A cikin sunan Jihadi, musulunci na kira domin kare al'umma daga zalunci, mulkin wariya da mulkin kama-karya wanda ke kwace hakki da 'yanci, wanda ke rushe dokoki masu adalci da na dabi'a, wanda ke hana mutane jin gaskiya ko bin ta, kuma wanda ke sa tsangwama na addini. A cikin sunan Jihadi, musulunci ya na kokarin koyar da imani da Allah ﷻ, Allah Mai Girma guda daya, da bauta masa da kuma yada kyawawan dabi'u, kwarewa da tarbiyya ta hanyar hikima da hanyoyi da su ka dace. Allah Mai Girma ya yi umarni cewa:

أَدْعُ إِلَى سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحُكْمَةِ وَالْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ وَجَادِلْهُمْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ
إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنْ ضَلَّ عَنْ سَبِيلِهِ وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ ﴿١٦٣﴾

Ka yi kira zuwa ga tafarkin Ubangiinka cikin hikima da kyakkyawan wa'azi, ka kuma ka yi jayayya da su ta hanyar da ta fi kyau. Lallai Ubangiinka Shi ne Mafi sanin wanda ya bace daga hanyarsa, kuma Shi ne Mafi sanin shiryayyu. [Nahl 16:125]

A cikin sunan Jihadi, Musulunci na kiran kare al'umma daga zalunci, mulkin Zalunci da kuma mulkin kama karya da ke dauke da hakkin mutane da 'yanci, wanda ke rushe dokokin adalci da kyawawan halaye, wanda ke hana mutane jin gaskiya ko bin ta, da kuma gudanar da zalunci a addini. A cikin sunan Jihadi, Musulunci na kokarin koyar da imani da Allah (ﷻ), da kuma bautarsa da yada kyawawan dabi'u, daraja da nagarta ta hanyar dabaru masu hikima da tsari.

A cikin sunan Jihadi, Islam na kiran gyaran zamantakewa da kawar da jahilci, almundahana, talauci, cututtuka da wariyar launin fata. Daya daga cikin manyan manufofin sa shi ne kare hakkin al'umma masu rauni daga aikin masu karfi da tasiri.

Musulunci yana haramta zalunci, har ma ga wadanda su ka ki karbar addinin. Allah (ﷻ), ya ce a cikin Alkur'ani Mai Tsarki:

وَلَا يَجْرِمَنَّكُمْ شَنَاٰنُ قَوْمٍ عَلٰٓى اَلَّا تَعْدِلُوْٓا۟

"kuma kada kin wadansu mutane ya hana ku yi musu adalci.

[Maidah 5:8]

Kuma Allah Mai Girma da Daukaka ya faɗa wa muminaɗi game da waɗanda su ka hana su shiga Masallacin Harami a Makkah:"

وَلَا يَجْرِمَنَّكُمْ شَنَاٰنُ قَوْمٍ اَنْ صَدُّوْكُمْ عَنِ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ اَنْ تَعْتَدُوْا

"Kuma kada Kiyayyar wasu mutane da su ka hana ku isa masallaci mai alfarma, ta sa ku yi ta'addanci. Kuma ku taimaki juna a kan aikin alheri da takawa; [Maidah 5:2]

Kiyayya ga kowanne mutum ko wata ƙasa bai kamata ya jawo wa Musulmi aikata tashin hankali ko zalunci ko wulakanta haƙƙinsu ba.

Daya daga cikin manyan matakan Jihadi shine tsayawa kan Azzalimi da faɗar gaskiya. Hana kai yin saɓo kuma wata babbar hanya ce ta Jihadi. Wata hanyar Jihadi ita ce ɗaukar makamai a kare musulunci ko ƙasar Musulmi lokacin da aka kai wa musulmi hari, amma wannan dole ne a yi shi da umarnin shugaban Musulmi na ƙasar da ta tabbatar da shari'ar Musulunci, wanda bisa sharuɗɗan Shari'a, zai iya zama Khalifah.

“Ko da yake Jihadi ya na da fadi fiye da yaƙi kawai, ya na kuma bayyana cewa musulunci ya na amincewa da yaƙi idan ya zama zaɓin ƙarshe don magance matsalolin da su ka shafi zalunci da tauye haƙƙi da kuma karewa wasu 'yanci da haƙƙoƙi. Lokacin da musulmi su ka amince da shiga cikin yaƙi ya na zama wani muhimmin ɓangare na cikakken tsarin ƙimar da ke cikin addinin, wanda kowane mutum mai adalci zai iya fahimtar dalili da hikimarsa.”

“Yaƙi ya na da izini a cikin musulunci ne kawai lokacin da dukkan hanyoyin zaman lafiya kamar tattaunawa, sulhu da yarjejeniyoyi su

ka gaza. Yafi shi ne karshen zafi kuma ya kamata a guje masa yadda ya kamata. Manufar Jihadi ba ta zama don tilasta wa mutane musulunta kokuma don daukar kasa ko dukiya ko don girman kai ba. Manufarsa ta ainihi shine kare rayuwa, dukiya, kasa, mutunci da 'yanci ga kai da kuma kare wasu daga zalunci da tauye hakkuwa”.

22. Shin Musulunci addinine na yaki?

A cikin musulunci, amfani da karfin iko ya na da izini ne kawai a cikin yanayi na musamman, musamman idan al'ummar Musulmi ta na cikin hatsari da barazana daga makiya. Wannan abu ne na dabi'a da hikima ga kowacce kasa. Haka kuma, amfani da karfin iko a cikin yakin Jihadi ya na kasancewa a farkashin jagorancin Khalifah na kasar Musulmai a cikin tsari da ka'idojin musulunci ya na daukar dukkan nau'ukan rayuwa a matsayin hanya mai tsarki, amma tana jaddadawa musamman tsarkin zuciyar dan adam. Allah Maigirma da daukaka ya na cewa a cikin Al-kur'an mai girma:"

وَلَا تَقْتُلُوا النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ

اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ ذِكْرُكُمْ وَذِكْرُهُ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿١٥١﴾

kuma kada ku kashe ran da Allah Ya haramta (a kashe shi), sai idan da wani hakki. Wannan shi ne abin da (Allah) Ya yi muku wasiyya da shi. [Ana'am 6:151]

Har ila yau, Allah عَزَّوَجَلَّ yana cewa:"

مَنْ قَتَلَ نَفْسًا بِغَيْرِ نَفْسٍ أَوْ فَسَادٍ فِي الْأَرْضِ فَكَأَنَّمَا قَتَلَ النَّاسَ جَمِيعًا^ط

Saboda wannan ne muka wajabta wa Banu-Isra'ila cewa, duk wanda ya kashe wani rai ba tare da (laifin kisan) kai ba, ko kuma wata barna a bayan kasa, to kamar ya kashe mutane ne gaba daya. " [Maidah 5:32]

“Yadda darajar rai daya na mutum ya ke, Allah Mai Rahama, ya na daukar kashe ran mutum guda ba tare da haƙƙi ba a matsayin kashe dukanin ‘yan adam.”

“Yana da muhimmanci a fahimci cewa a cikin musulunci, yafi ya na halatta ne kawai a cikin matsanancin yanayi ko kuma sam babu wata mafita. Ana yin yakine kawai domin kare kai kuma har sai yazama shine mataki na farshe lokacin da duk sauran yunkurin zaman lafiya ba’a yi nasara ba. Ya na kiyaye yakine a matakin jin kai da girmama abokan gaba. Annabi Muhammad (ﷺ), wani lokaci ya yi yakine don kawai kare Manzancinsa, amma da zarar an tabbatar da tsaro, kowa ya nemi zaman lafiya da kuma yin sulhu.”

“Ko a cikin yanayin yaki, musulunci ya na umartar sojojin Musulmi su yiwa abokan gaba adalci a fagen daga. Musulunci ya nuna bambanci mai kyau tsakanin mayakan da su ka yakesu da wadanda ba su yi yaki ba a kasar abokin gaba. Annabi Muhammad (ﷺ) ya gaya wa sojojin sa:”

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ

"Kar ku kashe tsofaffi, yara, ko mata." (An ruwaito daga Abū Dāwood, Hadith na 2614)

Kuma ya ce (صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم): "Kada ku kashe masu addini a cikin majami'unsu." *(An rawaito daga Ahmad, Hadith na 2728 – Hakanan a cikin Sharhu Ma'ani-al-Athar)*

Lokacin da Annabi Muhammad (صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم) ya ga gawar wata mace a filin yaki, ya tambayi sahabbansa cikin fushi dalilin da ya sa aka kashe ta, kuma ya hukunta wannan mummunan aikin. Ga makiyan da ake fada da su da waɗanda aka kama su a matsayin fursunonin yaki, jerin haƙƙukuwansu su ya na da yawa. Baza a yi musu azaba ba; bai kamata ba akashe waɗanda suka ji rauni ko waɗanda ba su da kariya, kada a yanke gaɓoɓin jikin makiya, ko a mayar da gawar makiya abar wulakantawa. A nan yana bayyana maka cewa Musulunci bai yarda da tashin hankali, cin zarafi, ko zalunci ba. A lokaci guda, ya na kira ga ɗabi'un, adalci, haƙuri da zaman lafiya.

Musulunci ba addinin yaƙi bane, sai dai ya na daga cikin tsarin rayuwa da ya wuce jinsi da kabila. Al-kur'ani mai girma ya na tuna mana da tushenmu ɗaya:

يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَاهُ مِنْ ذَكَرٍ وَأُنْثَىٰ وَجَعَلْنَاهُ شُعُوبًا وَقَبَائِلَ لِتَعَارَفُوا إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَتْقَاهُ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ ﴿١٣﴾

Ya ku mutane, lallai Mu Mu ka halicce ku daga namiji da mace, Mu ka kuma sanya ku al'ummu da kabilu don ku san juna. Lallai mafi

girmanku a wurin Allah shi ne wanda ya fi ku takawa. Lallai Allah Masanin sarari ne, Masanin boye. [Hujuraat 49:13]

Shine koyarwarsa ta zama ta sanya shi addinin da ya fi bunkasa da saurin yaduwa da sauri a duniya. A wannan cikin duniya tamu mai cike da rikice-rikice da kuma bambance-bambance tsakanin mutane, duniya wadda a yanzu ta ke fama da ta'addanci, wanda a ke aikatawa daga mutane da kuma daga kasashe, musulunci ya na zama hasken da ake bege a dukkan duniya.

23. Shin Musulmai 'Yan Ta'adda ne?

Abin takaici ne cewa a yau, an rika danganta addinin Musulunci da ta'addanci. Musulunci ba ya goyon bayan ta'addanci, a haƙiƙama shi addini ne na zaman lafiya wanda tushen koyarwarsa ke karantar da mabiya su kiyaye da kuma yada zaman lafiya da adalci a duniya baki daya. Musulunci bai yarda da ta'addanci kamar yadda a ke fassara shi a yau ba: satar jiragen sama, satar mutane don neman fansa, azabtarwa, da kisan mutane domin cimma manufofin siyasa ko na addini. Wannan ba shi ne yadda Musulunci ya koyar da Musulmai su magance matsalolinsu sannan, su cimma burinsu, ko kuma su yada addininsu ba.

Tambayar da ya kamata a yi ita ce: Shin koyarwar Musulunci ya na karfafa ta'addanci? a'a, Musulunci ya haramta duk wani nau'i na ayyukan ta'addanci gabaɗaya. Ya kamata a fahimci cewa dukkan addinai su na da wasu mabiyar da su ka face daga hanya su ka bar ainihin koyarwar addinin. Don ka zama adali mai gaskiya, dole ne mutum ya kalli koyarwar addinin, domin shine ma'auni da za a iya

auna ayyukan mabiyansa, don sanin ko suna daidai ko sun kuskure.

Abin rashin adalci ne kwata-kwata a yi hukunci kan Musulunci ta la'akari da kuskuren wasu Musulmai da su ka bace hanya ko jahilai, ko kuma ta hanyar kallon mawuyacin hali da Musulmai ke ciki a yanzu da cin hanci da rashawa da ya yadu a cikin al'ummar Musulmai. A gaskiya, abin da Musulunci ya ke koyarwa ya na gefe guda, kuma abin da wasu Musulmai ke aikatawa a wannan zamanin abu ne daban kwata-kwata. Hanya daya tilo da za a yi wa Musulunci adalci ita ce a gano darajojinsa na gaskiya, wadanda su ka bayyana a cikin Al-kur'ani Mai Girma da kuma tsarkakkan koyarwar Annabi (SAW).

Musulunci addini ne na zaman lafiya, wanda a ke samu ta hanyar mika wuyan mutum ga yardar Mahaliccin Duniya, Allah Mai Girma da Daukaka ﷻ. Musulunci ya na karfafa zaman lafiya, amma a lokaci guda ya na umartar mabiyansa su yaki zalunci. Yaki da zalunci na iya bukatar amfani da karfi a wasu lokuta, kuma wani lokacin dole ne a yi amfani da karfi domin kiyaye zaman lafiya. Tabbas, dokar Musulunci ta na ba da dammar yin yaki a wasu lokuta na musamman. Duk wani addini ko al'ada da ba ta yin hakan, ba zata taba tsira ba. Amma Musulunci bai taba amincewa da hare-hare kan mutane marasa laifi, mata, ko yara ba. Haka nan, Musulunci ya bayyana karara cewa haramun ne a yi amfani da doka bisa son zuciyar, wanda ke nufin cewa ba za a bar Musulmai su dauki doka a hannunsu ba domin su kashe ko su hukunta wadda su ke so. Shari'a da hukunci dole ne kawai a aiwatar da su ta hannun hukuma da alkali daya cancanta.

24: Ta yaya za a kira Musulunci ‘Addinin zaman lafiya’ Alhali an ce an yada shi ta hanyar takobi?

Wannan wani kuskuren fahimta ne da wasu daga cikin wadanda ba Musulmai ba su ke yi, cewa Musulunci ba zai sami miliyoyin mabiyansa a fadin duniya ba, ba don an yada shi ta hanyar amfani da karfi ba. Hujjojin da ke gaba za su tabbatar da cewa, ba ta hanyar tilastawa ko ‘yada shi da takobi’ aka yada Musulunci ba, amma karfin gaskiya, hankali, da hujja ne su ka yi sanadiyyar saurin yaduwar sa. Musulunci koyausha ya na ba da girma ga ‘yancin yin addini ga dukkan al’ummomi. ‘Yancin yin addini an umurce shi a cikin Al-kur’ani Mai Girma:

لَا اِكْرَاهَ فِي الدِّينِ ؕ قَدْ تَبَيَّنَ الرُّشْدُ مِنَ الْغَيِّ ؕ

“Babu tilastawa kwata-kwata a cikin addini (na Musulunci). Lallai, hanyar gaskiya ta zama bayyananniya daga bata.”

[Al-Baqarah 2:256]

Idan har an yada Musulunci ta hanyar takobi, to takobin hankali da hujjoji masu gamsarwa aka yi amfani da shi. Wannan nau’in takobi ne kawai da ke cin nasara a zukata da tunanin mutane. Al-kur’ani Mai Girma ya na cewa dangane da wannan:

ادْعُ إِلَى سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحُكْمَةِ وَالْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ وَجَادِلْهُمْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ ؕ

“Ka gayyaci mutane zuwa hanya ta Ubangijinka da hikima da kyakkyawar nasiha, kuma ka yi muhawara da su ta hanya mafi alheri.”
[An-Nahl 16:125]

Gaskiyar tana bayyana kanta

- ❖ Indonesia ita ce kasa mafi yawan Musulmai a duniya, kuma mafi yawan mutane a Malaysia Musulmai ne. Amma, babu wata rundunar sojan Musulmi da ta taba shiga Indonesia ko Malaysia. Hujja ce ta tarihi cewa Indonesia ta karbi Musulunci ba saboda yaki ba, amma saboda dābi'aun Musulunci. Duk da rashin gwamnatin Musulunci a wasu yankuna da ta taba mulka, a mazaunansu na asali sun ci gaba da zama Musulmai. Bugu da kari, sun dāuki sakon gaskiya, su na gayyatar wasu zuwa gare shi, su na fuskantar cutarwa, wahala da zalunci. Haka kuma za a iya cewa ga waɗanda ke cikin yankunan Syria da Jordan, Masar, Iraki, Arewacin Amurka, Asiya, Balkans da Spain. Wannan ya na nuna cewa tasirin Musulunci a cikin al'umma ya na da tushe a yarda da dābi'aun sa, sabanin mamayar da masu mulkin mallaka na yamma su ka yiwa kaashe, wanda a karshe su ka bar kasashen ta tilas abinda kawai su ka bari shine zulumi da tunanin wahala, baƙin ciki, da kuma baƙin zalincin 'yan mulkin mallaka.
- ❖ Musulmai sun yi mulki a Spain (Andalus) tsawon shekaru 800. A cikin wannan lokaci, Kiristoci da Yahudawa sun sami 'yancin gudanar da addininsu, kuma wannan ya na rubuce a tarihi.
- ❖ kananan kungiyoyin Kiristoci da Yahudawa sun ci gaba da rayuwa a cikin kasashen Musulmi na Gabas ta Tsakiya na tsawon karni. Kasashe kamar Masar, Moroko, Falasdinu, Lebanon, Syria, da Jordan su na da yawan Kiristoci da Yahudawa.

- ❖ Musulmi sun yi mulki a Indiya tsawon shekara 1,000, kuma saboda haka su na da iko da su tilasta wa kowanne wanda ba Musulmi ba a cikin Indiya ya koma Musulmi, amma ba su yi hakan ba, don haka sama da kashi 80% na yawan al'ummar Indiya ba Musulmine ba.
- ❖ Haka kuma, Musulunci ya yadu cikin sauri a gabar gabas ta Afirka. Kuma babu wata rundunar sojan Musulmi da aka taba turawa zuwa gabar gabas ta Afirka.
- ❖ A yau, addinin da ke bunkasa cikin sauri a Arewacin Amurka, Turai da Afirka shi ne Musulunci. Takobin da su ke da shi kawai shi ne takobin gaskiya. Wannan takobin ne ke mayar da dubban mutane zuwa Musulunci.

Dokar Musulunci ta na kare haƙƙoƙi da matsayin kananan ƙungiyoyin Al'umma, kuma wannan shi ne dalilin da ya sa wuraren ibadarsu su ke bunkasa a fadin duniya Musulunci. Dokar Musulunci ta na kuma ba wa kananan ƙungiyoyin Al'ummar da ba Musulmai ba damar kafa kotunan su, waɗanda ke aiwatar da dokokin iyali da ƙungiyoyin kansu suka tsara. Rayuwa da dukiyyoyin dukkan 'yan ƙasa a cikin wata Kasar Musulmi su na da muhimmanci ko su na Musulmai ko ba haka ba.

Saboda haka, ya na bayyana cewa Musulunci ba a yaɗa shi ta hanyar takobi ba. "Takobin Musulunci" da aka saba zargi da shi bai sauya dukkan kananan ƙungiyoyin alummun da ba Musulmai ba a cikin ƙasashen Musulm. A Indiya, inda Musulmi su ka yi mulki tsawon shekara 1,000, har yanzu suna cikin ƙungiya Al'ummu ƙanana. A cikin Amurka da Kanada kawai, Musulunci shine

addinin da ke bunkasa cikin sauri kuma ya na da sama da mutane miliyan tara na mabiya.

25. Alkur'ani ya na cewa Musulmai su kashe kafirai duk inda suka same su. Shin wannan ya na nufin cewa Musulunci ya na karfafa tashin hankali, zubar da jini da zalunci?

Akwai wasu ayoyi a cikin Alkur'ani Mai Girma da a ke yawan yin kuskuren fassarasu ko amfani da su ba daidai ba domin yada karyar cewa Musulunci ya na karfafar tashin hankali da kuma umartar mabiyansa su kashe waɗanda ba Musulmai ba. Kalmar "kashe mushrikai duk inda kuka same su" a na yawan amfani da ita wajen nuna cewa Musulunci ya na karfafa tashin hankali, zubar da jini da zalunci.

Domin fahimtar ma'anar wannan, ya na da muhimmanci a karanta daga farkon surar. Wannan ya na bayyana cewa akwai yarjejeniyar zaman lafiya tsakanin Musulmai da mushrikai na Makka. Mushrikai sun karya wannan yarjejeniya, don haka an ba su wata dama na watanni hudu don su gyara; in ba haka ba, za a sanar da su yaki. Gabadayan ayar tana cewa:

فَإِذَا نَسَلَخَ الْأَشْهُرَ الْحُرُمَ فَاقْتُلُوا الْمُشْرِكِينَ حَيْثُ وَجَدْتُمُوهُمْ وَخُذُواهُمْ
وَاحْصُرُوهُمْ وَأَقْعُدُوا لَهُمْ كُلَّ مَرْصِدٍ ۚ فَإِنْ تَابُوا وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوُا
الزَّكَاةَ فَخَلُّوا سَبِيلَهُمْ ۚ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٢٥﴾

To idan watanni masu alfarma su ka wuce sai ku yaki mushrikai a duk inda kuka same su, ku kuma kama su ku tsare su ku kuma toshe musu kowace hanya. To amma idan sun tuba sun kuma tsai da salla kuma sun ba da zakka, to sai ku kyale su. Lallai Allah Mai gafara ne Mai jin kai. [At-Tawbah 9:5]

Wannan ayar ta na umarni ga Musulmai da su ka shiga yarjejeniya da mushrikai, wadanda ba da dadewa ba su ka karya yarjejeniyar, domin su yi yaki da su da kashe su duk inda suka same su. Da alama cewa kowanne mutum mai tunani zai yi la'akari da tarihi da wannan ayar kuma ya yarda cewa ba za a iya amfani da ita a matsayin "hujja" cewa Musulunci ya na karfafa tashin hankali, zalunci da zubar da jini, ko kuma ya na sa mabiyansa su kashe kowane mutum da ba ya cikin addinin Musulunci.

Ayar mai zuwa ta na bayar da amsa ga zargin cewa Musulunci ya na karfafar tashin hankali, zalunci da zubar da jini. Ta na cewa:

وَأَنَّ أَحَدَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ اسْتَجَارَكَ فَأَجَرَهُ حَتَّى يَسْمَعَ كَلِمَ اللَّهِ ثُمَّ ابْنِغْهُ
مَأْمَنَهُ ۚ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٦﴾

Kuma idan wani daga mushrikai ya nemi mafaka a wurinka to sai ka ba shi mafaka har ya samu damar jin zancen Allah, sannan ka isar da shi wurin amincewarsa. Wannan kuwa saboda lallai su mutane ne da ba sa sanin (gaskiya). [At-Tawbah 9:6]

Alkur'ani Mai Girma ba kawai ya na cewa dole ne a ba wa mushriki da ya nemi mafaka a lokacin yaki tsaro ba, har ma ya na umartar a

tura shi zuwa wani wuri mai tsaro. A zamaninmu, wane jagoran sojoji ne zai ba da umarnin ga sojojinsa kada su kashe abokan hamayya a lokacin yaki, har ma su tura su zuwa wajen tsira da tsaro? Duk da haka, wannan shine abin da Allah Mai Girma, عَزَّوَجَلَّ, ya bada umarni cikin Alkur'ani Mai Girma.

Daukakar Sakon Musulunci

26. Shin gaskiya ne cewa Musulunci addini ne na Larabawa kawai?

Wannan ra'ayi ana iya musantawa cikin sauki, domin kusan kashi 15-20 ne cikin 100 na Musulman duniya su ke Larabawa. Akwai Musulmai daga Indiya fiye da Larabawan, kuma akwai Musulmai daga Indonesiya fiye da Musulmin Indiya. Wannan tsammanin ya na iya zama gaskiya domin cewa mafi yawan Musulmai na zubin farko Larabawa ne, cewa Alkur'ani Mai Girma an rubutashi da Larabci, da cewa Annabi Muhammad (صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم) balarabe ne.

Duk da haka, tarihi ya na shaida cewa Annabi Muhammad (صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم), da Sahabansa wanda su ne Musulman farko sun yi duk mai yiwuwa domin yada sakon Musulunci ga dukkan kasashe, kabilu da al'ummomi. Daga farkon Manzancin Annabi Muhammad (صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم), Sahaban na sa sun fito ne daga wasu garuruwa da kasashe da kabilu. Daga cikin su akwai Sayyidunā Bilāl, bawane daga Afirka; Sayyidunā Suhaibul rumi, daga Romawa da Sayyidunā 'Abdullāh Bin Salaam, malamin Yahudawa; da Sayyidunā Salmanul Farisi رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُمْ, Farisa.

Bugu da ƙari, ya kamata a fayyace cewa ba dukkan Musulmai ne Larabawa ba, kuma ba dukkan Larabawa ne Musulmai ba. Larabawa na iya zama Musulmi, Kirista, bayahude, mutum ya na iya imanin kowanne addini ko ra'ayi. Haka kuma, wasu ƙasashe – kamar Turkiyya da Iran (Parisa), waɗanda basu sani ba suke ɗaukan su a matsayin 'Larabawa' a zahiri su ba Larabawa ba ne. Mutanen da ke zaune a cikin waɗannan ƙasashen su na magana da harsuna ba na Larabci ba kuma su na da ƙabilunsu daban

Addinin gaskiya ya na dauwama, kuma ba ya canzawa. Musulunci ya na koyarda cewa dukan mutane ɗaya ne a gaban Allah. Saboda haka, sakon Musulunci ya na da amfani ga kowa ba ya la'akari da launin fata, ƙasa, harshe ko al'ada. Idan ka duba duniyar Musulmai – daga Najeriya zuwa Bosnia, daga Malaysia zuwa Afghanistan – hakan ya na nuna cewa Musulunci ya na da saƙo ga dukkan 'yan adam.

Har ila yau, yawan mutane daga Turai da Amurka – daga wurare daban-daban – su na ta shiga Musulunci. Alkur'ani Mai Girma yana cewa:

وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا كَافَّةً لِّلنَّاسِ

بَشِيرًا وَنَذِيرًا وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٨٨﴾

Ba Mu kuma aiko ka ba sai ga mutane baki ɗaya kana mai albishir mai kuma gargadi, sai dai kuma yawancin mutane ba sa sanin (hakan). [Saba 34:28]

27. Dukkan addinai su na koyar da mabiya su yi aikin Alheri, to me ya sa mutum zai zaɓi Musulunci?

A cikin Alkur'ani Mai Girma, Ubangiji mai girma, Allah ﷻ, yana cewa:

الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ
وَأَتَمَّمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ دِينًا^ط

A yau Na cika muku addinin ku, kuma Na cika muku ni'imata, kuma Na yardar mu ku Musulunci ya zamo shi ne addinin ku.

[Maidah 5:3]

Hari la yau ya sake cewa:

إِنَّ الدِّينَ عِنْدَ اللَّهِ الْإِسْلَامُ^{تد}

Lallai, addini na gaskiya kawai a wajen Allah shine Musulunci.

[Aal-e-'Imran 3:19]

Ya kuma cewa:

وَمَنْ يَبْتَغِ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا
فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ^{٢٨} وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَسِرِينَ

Kuma duk wanda ya bi wani addini ba Musulunci ba, ba za a karɓa daga gare shi ba; kuma shi ya na cikin masu asara a ranar Lahira.

[Al-e-'Imran 3:85]

Musulunci shine sakon karshe na Allah ﷻ, kuma ya na bayar da cikakken kundin doka ga ɗan Adam. Ya na kawar da kuma gyara kuskuren ɗan Adam da su ka shiga cikin addinai na baya a fannin imani da aiki. Kamar yadda wata sabuwar doka ke maye gurbi da rushe waɗanda su ka gabaceta, haka kuma Musulunci ya na soke dukkanin addinai da suka gabaceshi.

Babu shakka, akwai koyarwa mai kyau a kowanne addini, musamman waɗanda su ka samo asali daga saukakkun littattafai daga Ubangiji, kamar Yahudanci, Kiristanci da Musulunci, waɗanda ke kunshe da koyarwar kyawawan dabi'u, ƙarfafar mutane zuwa ga ayyukan alheri da gargadi da mummunan abubuwa. Duk da haka, abin da ke bambanta Musulunci daga sauran addinai shi ne cewa Musulunci bai tsaya kawai wajen ƙarfafa mutane su zama masu gaskiya da nagarta kawai ba. Musulunci ya na gano cututtuka da bayar da magani. Ya na ba da hanyoyin magance matsalolin ɗan Adam da samar da hanyoyin cimma adalci da kawar da munanan abubuwa daga rayuwar mutane da al'umma. Musulunci shine jagorar ɗan Adam daga Ubangiji Allah ﷻ wanda ya san abin da ya fi dacewa da kuma kyau ga halittunsa. Shi ya sa Musulunci ake kiran shi da addinin da ya dace da halin ɗan adam.

Jawabin Kallamawa

Yanzu, mu na so mu sa masu karatu su tambayi kansu dalilan da su ke ganin su na haifar da dukkanin yadda labarai marasa tushe da farfaganda da bata sunan da ake yi wa Musulunci a yau. Idan da Musulunci addinin karya ne wanda ba shi da ma'ana, shin mai zai

sa a sami mutane da yawa da su ke kirƙirar ƙarya da yawa game da shi? Dalilin shi ne kawai cewa gaskiyar ƙarshe na Musulunci ya na kan kakkarfan ginshiki, wanda shine tauhidi imani ga Allah ﷻ da kuma imani da Annabin ƙarshe, Manzon Allah ﷺ, Shugaban dukkanin Annabawa,

A ƙarshe, bai kamata mu dogara da bayanai daga gefen hanya ba wajen fahimtar addinin Musulunci. Maimakon haka, ya kamata a koye shi daga tushensa sahihi, ta hanyar karanta Alƙur'ani da Hadisi, da kuma yin magana da Musulmai na kwarai masu aiki da addinin.

Takaitacciyar Gabatarwa ga.....iv

Da'awatul-Islamiiv

1. Shahada kuma ita ce ke tabbatar da cewa Annabi Muhammad ﷺ Annabine daga cikin Annabawan Allah عَلَيْهِ السَّلَام, waɗanda su ka isar da wahayi daga Allah Madaukaki zuwa ga 'yan Adam. Allah Madaukaki عَزَّوَجَلَّ ya na cewa:.....22

2. Al-Qur'ani ya na amfani da kalmar “Mu” yayin da ya ke ambaton Allah Madaukaki. Shin wannan ya na nufin Musulmai suna yarda da Allah guda fiye da daya?33

3; Al-Qur'ani ya ce Allah Madaukaki yana da Rahama kuma ya na yin hukunci mai tsanani. To, shin Shi mai gafara ne ko mai neman ramuwar gayya?34

4: Wasu suna tunanin cewa Musulmai suna bauta wa Annabi Muhammad ﷺ. Shin wannan gaskiya ne?36

6. Shin kun yarda da rayuwa bayan mutuwa kuma ta yaya za ku tabbatar da kasancewar rayuwa bayan mutuwa?39

7. Shin gaskiya ne cewa Annabi Muhammad (ﷺ) ya rubuta Alkur'ani ko kuma ya kwafe shi daga Bible Littafi tsarki?41

13. Al-kur'ani Mai Girma ya na ambaton cewa an halicci ɗan adam daga turɓaya, kuma ya na kuma ambaton cewa an halicci su daga maniyyi. Shin wannan ba ya saba da juna?.....58

24: Ta yaya za a kira Musulunci Addinin zaman lafiya' Alhali an ce an yaɗa shi ta hanyar takobi?.....83

Gaskiyar tana bayyana kanta	84
Jawabin Kammalawa	91
Jadawalin Abun Cikin Littafi	113
BARKA DA ZUWA musulunci	113
❖ Imani da Allah Mai Girma: 1	113
❖ Imani da Allah Mai Girma: 1	113
❖ Imani da Manzanci: 3	113
❖ Manzanni ☹ dukkaninsu mazaje ne ne: 3	113
❖ Manzanni masu muhimmanci ☹ na Allah Mai Girma: 4 ...	113
❖ Nawa ne Manzanni ☹?: 5	113
❖ Imani da Mala'iku: 5	113
❖ Imani da Littattafan Allah Mai Girma: 7	113
❖ Alkur'ani Mai Girma, Littafin Karshe na Allah Mai Girma: 8	114
❖ Mutuwa da kabari: 9	114
❖ Me zai faru bayan binnewa?: 9	114
RANAR KARAMA	114
❖ Rashin Ilimi: 12	114
❖ Shahawar Jima'i: 12	114
❖ Manzannin karya: 12	114
❖ Yawan dukiya: 13	114
❖ Lokaci zai tafi da sauri: 13	114

WASU ALAMOMIN MANYA NA RANAR KARSHE	114
❖ Shahararrun Alamomin Ranar Karshe: 13	114
BUKATUN MUSULUNCI	114
1. 'Shahaadah' ko Bayanin Imani: 21	114
2. 'Ṣalāh' ko ibada ta yau da kullum ta sallah guda 5: 23 ...	114
3. 'Zakkah' wajibin taimakon talakawa na shekara-shekara: 24	114
4. 'Ṣiyaam' ko Azumi: 25	114
5. 'Hajj' ko aikin hajji: 26	114
❖ Muhammad H, Manzon Allah: 27	115
❖ Waye Muhammad H?: 28	115
TAMBAYOYI DA AMSA	115
❖ Īsā (Yesu) Σ, Manzon Allah Δ: 47	115
❖ Musulunci, kimiyya da lafiya: 52	115
❖ Mata a cikin Musulunci: 60	115
❖ Islam da ta'addanci: 72	115
❖ Gaskiyar magana game da Musulunci: 80	115
❖ Duniya da Saƙon Islam: 84	115
❖ Kammalawa: 88	115
❖ Alamomi: 89	115

Index

- ❖ ‘Arsh: Arsh
- ❖ Al-Ameen: Al-Ameen
- ❖ al-Baaqī: al-Baaqī
- ❖ Alcohol (prohibited in Islam): Giya (wanda aka haramta a cikin Islam)
- ❖ Al-Madina-tul-‘Ilmiyyah: Al-Madina-tul-‘Ilmiyyah
- ❖ al-Qadeem: al-Qadeem
- ❖ Al-Raazī: Al-Raazī
- ❖ Angels (faith in): Mala'iku (Imani da su)
- ❖ Apostle (Messenger of Allah): Manzo (Sakon Allah)
- ❖ Arabia (Hijaaz): Larabawa (Hijaaz)
- ❖ Najd Desert: Hamadar Najd
- ❖ People of: Mutanen
- ❖ Arabic (grammar): Larabci (nahawu)
- ❖ Numerals: Lambobi
- ❖ Army of Jews: Sojojin Yahudawa
- ❖ Awliyā: Waliyyai

- ❖ Baarwheen Shareef: Baarwheen Shareef
- ❖ Bangladesh: Bangladesh
- ❖ Bayānāt: Bayanai
- ❖ Bible (Arabic translation): Littafin Injila (fassararren Larabci)
- ❖ Books (of Almighty Allah): Littattafai (na Allah mai girma)
- ❖ Christian (belief of the Trinity): Kirista (Imanin Tsarkaka)
- ❖ Christians and Jews: Kiristoci da Yahudawa
- ❖ Dābbatul-Ard: Halittun banƙasa
- ❖ Dajjāl: Dujal
- ❖ Damascus: Dimashka
- ❖ Dārul-Iftā Ahle-Sunnat: Bangaren neman fatawa
- ❖ Dār-ul-Madinah: Dār-ul-Madinah
- ❖ Day of Judgment: Ranar Tashin Alkiyama
- ❖ Doomsday (signs of): Ranar Karshe (alamomin)
- ❖ Du'ā (for reading the book): Addu'a (domin karanta littafi)
- ❖ Expression of pure faith: Bayyanar gaskiyar imani
- ❖ Faizan-e-Madinah: Faizan-e-Madinah
- ❖ French: Faransanci

- ❖ Gospel: Littafin Inji
- ❖ Hair (frightful): Gashinka (mai ban tsoro)
- ❖ Hajj: Hajji
- ❖ Halqah: Halqah
- ❖ Hebrews: Ibranawa
- ❖ Hifz: Hadda
- ❖ Holy Ka'bah: Ka'abah Mai Tsarki
- ❖ Holy Scriptures: Littattafan Tsarki
- ❖ I'tikaaf: I'tikaaf
- ❖ Ibn Sīnā: Ibn Sīnā
- ❖ Ijtimā': Taro
- ❖ Zikr-o-Na'at: Zikr-o-Na'at
- ❖ Imām Abū Hanīfa (divine vision): Imām Abū Hanīfa (hangen nesa na allah)
- ❖ India: Indiya
- ❖ Injeel: Injila
- ❖ Islam and science: Musulunci da kimiyya
- ❖ Monotheism of: Tawhidi na
- ❖ Pillars of: Ginshikan

- ❖ Woman in: Matar a cikin
- ❖ Islamic lesson: Darasin Musulunci
- ❖ Jaami' Masjid: Masallaci
- ❖ Jahannam: Jahannama
- ❖ Jail Khaanajaat: Kurkuku Khaanajaat
- ❖ Jāmi'aat: Jami'a
- ❖ Jannah: Aljanna
- ❖ Jannat-ul-Baqī': Jannat-ul-Baqī'
- ❖ Jannat-ul-Firdaus: Jannat-ul-Firdaus
- ❖ Jerusalem: Urushalima
- ❖ Mount Khamar: Dutsen Khamar
- ❖ Judaism: Yahudanci
- ❖ Kaafirs: Kafirai
- ❖ Kenya: Kenya
- ❖ Khalīfah of Allah: Khalifan na Allah
- ❖ Khinzeer: Alade
- ❖ Kirāman Kātibīn: Masu rubuta aikin bayi
- ❖ Kursī: Al-arshin ubangiji

- ❖ Langar-e-Rizwiyya: Langar-e-Rizwiyya
- ❖ Madani Channel: Tashar kallo ta Madani
- ❖ Madani Ina'āmaat: Gyaran ayyukan Mutane
- ❖ 'Arsh: Al-arshi
- ❖ Al-Ameen: Al-Amin
- ❖ al-Baaqī: Tabbatacce
- ❖ Alcohol prohibited in Islam: Giya da aka haramta a cikin Musulunci
- ❖ Al-Madina-tul-'Ilmiyyah: Al-Madina-tul-'Ilmiyyah
- ❖ al-Qadeem: Mara farko
- ❖ Al-Raazī: Al-Raazī
- ❖ Angels faith in: Imani a cikin mala'iku
- ❖ Apostle Messenger of Allah: Manzo, dan aiken Allah
- ❖ Arabia: Larabawa
- ❖ Hijaaz: Hijaz
- ❖ Najd Desert: Hamadar Najd
- ❖ People of Arabia: Mutanen Larabawa
- ❖ Arabic grammar: Nahawu na Larabci
- ❖ Arabic numerals: Lissafi na Larabci

- ❖ Army of Jews: Sojojin Yahudawa
- ❖ Awliyā: Waliyyai
- ❖ Baarwheen Shareef: Baarwheen Shareef
- ❖ Bangladesh: Bangladesh
- ❖ Bayānāt: Bayanai
- ❖ Bible Arabic translation: Fassarawar Littafin Inji na Larabci
- ❖ Books of Almighty Allah: Littattafan Allah Mai Iko
- ❖ Christian belief of the Trinity: Imani na Kirista na Uku
- ❖ Christians and Jews: Kiristoci da Yahudawa
- ❖ Dābbatul-Arḍ: Halittun ban kasa
- ❖ Dajjāl: Dujal
- ❖ Damascus: Dimashka
- ❖ Dārul-Iftā Ahle-Sunnat: Bangare bada fatawa
- ❖ Dār-ul-Madinah: Dār-ul-Madinah
- ❖ Day of Judgment: Ranar Alkiyama
- ❖ Doomsday signs of: Alamomin Ranar Karshe
- ❖ Du'a for reading the book: addu'a don karanta littafi
- ❖ Expression of pure faith: Furucin cikakken imani

- ❖ Faizan-e-Madinah: Faizan-e-Madinah
- ❖ French: Faransanci
- ❖ Gospel: Littafin Injila
- ❖ Hair (frightful): Gashinka (mai ban tsoro)
- ❖ Hajj: Hajji
- ❖ Halqah: Halqah
- ❖ Hebrews: Ibranawa
- ❖ Hifz: Hadda
- ❖ Holy Ka'bah: Ka'abah Mai Tsarki
- ❖ Holy Scriptures: Littattafan Tsarki
- ❖ I'tikaaf: I'tikaaf
- ❖ Ibn Sīnā: Ibn Sīnā
- ❖ Ijtimā': Taro
- ❖ Zikr-o-Na'at: Zikr-o-Na'at
- ❖ Imām Abū Hanīfa (divine vision): Imām Abū Hanīfa (hangen nesa na allah)
- ❖ India: Indiya
- ❖ Injeel: Injila
- ❖ Islam and science: Musulunci da kimiyya

- ❖ Monotheism of: Tawhidi na
- ❖ Pillars of: Ginshifan
- ❖ Woman in Islam: Matar a cikin Islam
- ❖ Islamic lesson: Darasin Musulunci
- ❖ Jaami' Masjid: Masallaci
- ❖ Jahannam: Jahannama
- ❖ Jail Khaanajaat: Kurkuku Khaanajaat
- ❖ Jāmi'aat: Jāmi'aat
- ❖ Jannah: Aljanna
- ❖ Jannat-ul-Baqī': Jannat-ul-Baqī'
- ❖ Jannat-ul-Firdaus: Jannat-ul-Firdaus
- ❖ Jerusalem: Urushalima
- ❖ Mount Khamar: Dutsen Khamar
- ❖ Judaism: Yahudanci
- ❖ Kaafirs: Kafirai
- ❖ Kenya: Kenya
- ❖ Khalīfah of Allah: Khalifan na Allah
- ❖ Khinzeer: Khinzeer

- ❖ Kirāman Kātibīn: Kirāman Kātibīn
- ❖ Kursī: Kursī
- ❖ Langar-e-Rizwiyya: Langar-e-Rizwiyya
- ❖ Madani Channel: Tashar kallo ta Madani
- ❖ Madani Ina'āmaat: Gyaran ayyukan mutane
- ❖ Madani Maraakiz: Cibiyoyin Madani
- ❖ Madani Qaafilas: Tafiye-tafiyen Madani
- ❖ Madanī work: Aikin Madani
- ❖ Madinah: Madina
- ❖ Madrasa-tul-Madinah: Makarantar Madinah
- ❖ Mahr: Mahr
- ❖ Majālis: Majalisai
- ❖ Majlis-e-Ilaaj: Majalasin magani
- ❖ Majlis-e-Ta'wizāt-e-‘Attariyyah: Majlis-e-Ta'wizāt-e-‘Attariyyah
- ❖ Makkah: Makka
- ❖ Man-made ideas: Ra'ayoyin da mutane su ka kirkira
- ❖ Misleading beliefs: Imani masu karkatar da hankali
- ❖ Muballigheen: Musu isar da sako

- ❖ Muftīs: Masu bada fatawa
- ❖ Munāfiq: Munafiki
- ❖ Munkar-Nakīr: Munkar-Nakīr
- ❖ Muslim Ummah: Al’ummar Musulmi
- ❖ Naazirah: Naazirah
- ❖ Nepal: Nepal
- ❖ One True God: Allah Mai Gaskiya
- ❖ Prophet: Annabi
- ❖ Prophethood (false claims): Manzanci (ƙaryar iƙirari)
- ❖ Qiyaamah: Kiyama
- ❖ Quran: Alƙur’ani
- ❖ Ramaḍān: Ramadan
- ❖ Roman blacksmith: Maƙerin Karfe na Roma
- ❖ Rooh: Ruh
- ❖ Şaḥaabah: Sahabbai
- ❖ Şalāh: Sallah
- ❖ Şalāt-‘Alan-Nabī: Salatin Annabi

‘Arsh: AL-Arsh

❖ **Al-Ameen:** Al-AmIn

❖ **al-Baaqī:** Tabbatacce

❖ **Alcohol prohibited in Islam:** Giya da aka haramta a cikin Islam

❖ **Al-Madina-tul-‘Ilmiyyah:** Al-Madina-tul-‘Ilmiyyah

❖ **al-Qadeem:** Mara farko

❖ **Al-Raazī:** Al-Raazī

❖ **Angels faith in:** Imani a cikin mala'iku

❖ **Apostle Messenger of Allah:** Manzo,dan aiken Allah

❖ **Arabia:** Larabawa

❖ **Hijaaz:** Hijaaz

❖ **Najd Desert:** Hamadar Najd

❖ **People of Arabia:** Mutanen Larabawa

❖ **Arabic grammar:** Nahawu na Larabci

❖ **Arabic numerals:** Lissafi na Larabci

❖ **Army of Jews:** Sojojin Yahudawa

❖ **Awliyā:** Waliyyai

❖ **Baarwheen Shareef:** Baarwheen Shareef

❖ **Bangladesh:** Bangladesh

- ❖ **Bayānāt:** Bayanai
- ❖ **Bible Arabic translation:** Fassarawar Littafin Inji na Larabci
- ❖ **Books of Almighty Allah:** Littattafan Allah Mai Iko
- ❖ **Christian belief of the Trinity:** Imani na Kirista na Uku
- ❖ **Christians and Jews:** Kiristoci da Yahudawa
- ❖ **Dābbatul-Arḍ:** Halittun ban kasa
- ❖ **Dajjāl:** Dujal
- ❖ **Damascus:** Dimashka
- ❖ **Dārul-Iftā Ahle-Sunnat:** Bangaren bada fatawa
- ❖ **Dār-ul-Madinah:** Dār-ul-Madinah
- ❖ **Day of Judgment:** Ranar Al-kiyama
- ❖ **Doomsday signs of:** Alamomin Ranar Karshe
- ❖ **Du'ā for reading the book:** Adduu'a don karanta littafi
- ❖ **Expression of pure faith:** Furucin cikakken imani
- ❖ **Faizan-e-Madinah:** Faizan-e-Madinah
- ❖ **French:** Faransanci
- ❖ **Gospel:** Littafin Injila
- ❖ **Hair (frightful):** Gashinka (mai ban tsoro)

- ❖ **Hajj:** Hajji
- ❖ **Halqah:** Halqah
- ❖ **Hebrews:** Ibranawa
- ❖ **Hifz:** Hadda
- ❖ **Holy Ka'bah:** Ka'aba Mai Tsarki
- ❖ **Holy Scriptures:** Littattafan Tsarki
- ❖ **I'tikaaf:** I'tikaaf
- ❖ **Ibn Sīnā:** Ibn Sīnā
- ❖ **Ijtimā':** Taro
- ❖ **Zikr-o-Na'at:** Zikr-o-Na'at
- ❖ **Imām Abū Hanīfa (divine vision):** Imām Abū Hanīfa (hangen nesa na allah)
- ❖ **India:** Indiya
- ❖ **Injeel:** Injila
- ❖ **Islam and science:** Musulunci da kimiyya
- ❖ **Monotheism of:** Tawhidi na
- ❖ **Pillars of:** Ginshikan
- ❖ **Woman in Islam:** Matar a cikin Islam
- ❖ **Islamic lesson:** Darasin Musulunci

- ❖ **Jaami' Masjid:** Jaami' Masjid
- ❖ **Jahannam:** Jahannama
- ❖ **Jail Khaanajaat:** Kurkuku Khaanajaat
- ❖ **Jāmi'aat:** Jāmi'aat
- ❖ **Jannah:** Aljanna
- ❖ **Jannat-ul-Baqī':** Jannat-ul-Baqī'
- ❖ **Jannat-ul-Firdaus:** Jannat-ul-Firdaus
- ❖ **Jerusalem:** Urushalima
- ❖ **Mount Khamar:** Dutsen Khamar
- ❖ **Judaism:** Yahudanci
- ❖ **Kaafirs:** Kafirai
- ❖ **Kenya:** Kenya
- ❖ **Khalīfah of Allah:** Khalifan na Allah
- ❖ **Khinzeer:** Khinzeer
- ❖ **Kirāman Kātibīn:** Nasu rubuta aikin bayi
- ❖ **Kursī:** Kursī
- ❖ **Langar-e-Rizwiyya:** Langar-e-Rizwiyya
- ❖ **Madani Channel:** Tashar kallo ta Madani

- ❖ **Madani Ina'āmaat:** Gyaran ayyuka
- ❖ **Madani Maraakiz:** Cibiyoyin Madani
- ❖ **Madani Qaafilas:** Tfiye-tafiyen Madani
- ❖ **Madani work:** Aikin Madani
- ❖ **Madinah:** Madinah
- ❖ **Madrassa-tul-Madinah:** Makarantar Madinah
- ❖ **Mahr:** Mahr
- ❖ **Majālis:** Majalisai
- ❖ **Majlis-e-Ilaaj:** Majalisin magani
- ❖ **Majlis-e-Ta'wizāt-e-‘Attariyyah:** Majlis-e-Ta'wizāt-e-‘Attariyyah
- ❖ **Makkah:** Makka
- ❖ **Man-made ideas:** Ra'ayoyin da mutane suka kirkira
- ❖ **Misleading beliefs:** Imani masu karkatar da hankali
- ❖ **Muballigheen:** Masu isar da saƙo
- ❖ **Muftis:** Masu bada fatawa
- ❖ **Munāfiq:** Munafiki
- ❖ **Munkar-Nakīr:** Munkar-Nakīr
- ❖ **Muslim Ummah:** Al'umma Musulmi

- ❖ **Naazirah:** Naazirah
- ❖ **Nepal:** Nepal
- ❖ **One True God:** Allah Mai Gaskiya
- ❖ **Prophet:** Annabi
- ❖ **Prophethood (false claims):** Manzanci (karyar iƙirari)
- ❖ **Qiyaamah:** Kiyama
- ❖ **Quran:** Alkur'ani
- ❖ **Ramaḍān:** Ramadan
- ❖ **Roman blacksmith:** Maƙerin Karfe na Roma
- ❖ **Rooh:** Ruhu
- ❖ **Ṣaḥaabah:** Sahabbai
- ❖ **Ṣalāh:** Sallah
- ❖ **Ṣalāt-‘Alan-Nabī:** Salatin Annabi
- ❖ **Shab-e-Barā-at:** Shab-e-Barā-at
- ❖ **Shab-e-Mi’raaj:** Shab-e-Mi’raaj
- ❖ **Sharī’ah knowledge of:** Ilimin Shari’a
- ❖ **Ṣiyaam:** Azumi
- ❖ **Ṣoor:** Ṣoor

- ❖ **Blowing:** Hurawa
- ❖ **South Africa:** Kudancin Afirka
- ❖ **Spaniards:** Spaniyawa
- ❖ **Sunnah:** Sunna
- ❖ **Learning and teaching:** Koyo da koyarwa
- ❖ **Sunnah inspiring Ijtimaa'at:** Taron karfafa sunna
- ❖ **Sunnī 'Ulamā:** Malaman Sunna
- ❖ **Syria:** Siriya
- ❖ **Ta'wizaat:** Neman tsari
- ❖ **Tahreef:** Sauyawa
- ❖ **Tarāweeh:** Tarāweeh
- ❖ **Taurāt:** Taurat
- ❖ **Ṭawaaf:** Dawafi
- ❖ **Tiberias lake:** Tafkin Tiberias
- ❖ **Towḥeed:** Kadaita Allah
- ❖ **Message of:** Sakon
- ❖ **Transoxania:** Transoxania
- ❖ **U.K.:** Birtaniya

- ❖ **Waaajib-ul-Wujood:** Mawajabcin samuwa
- ❖ **Waḥī Divine Revelation:** Waḥī, Zubar Allah
- ❖ **Ya'jooj and Ma'jooj:** Yajuju da Majuju
- ❖ **Zabūr:** Zabbura
- ❖ **Zakaah:** Zakka

Jadawalin Abun Cikin Littafi

- ❖ Addu'a don Karanta Littafi: iii
- ❖ Gabatar da Takaitaccen Bayani game da Dawat-e-Islami: iv
- ❖ Al-Madina-tul-'Ilmiyyah: vii

BARKA DA ZUWA ISLAM

- ❖ Imani da Allah Mai Girma: 1
- ❖ Imani da Allah Mai Girma: 1
- ❖ Imani da Manzanci: 3
- ❖ Manzanni Ө dukkaninsu namiji ne: 3
- ❖ Manzanni masu muhimmanci Ө na Allah Mai Girma: 4
- ❖ Nawa ne Manzanni Ө?: 5
- ❖ Imani da Mala'iku: 5
- ❖ Imani da Littattafan Allah Mai Girma: 7

Welcome to Islam

❖ Alkur'ani Mai Girma, Littafin Karshe na Allah Mai Girma: 8

❖ Mutuwa da kabari: 9

❖ Me zai faru bayan binnewa?: 9

RANAR KARAMA

❖ Rashin Ilimi: 12

❖ Shahawar Jima'i: 12

❖ Manzannin karya: 12

❖ Yawan dukiya: 13

❖ Lokaci zai tafi da sauri: 13

WASU ALAMOMIN MANYA NA RANAR KARSHEN

❖ Shahararrun Alamomin Ranar Karshe: 13

BUKATUN ISLAM

1. 'Shahaadah' ko Bayanin Imani: 21

2. 'Ṣalāh', ko ibada ta yau da kullum ta sallah guda 5: 23

3. 'Zakaah,' wajibin taimakon talakawa na shekara-shekara: 24

4. 'Ṣiyaam' ko Azumi: 25

5. 'Hajj' ko aikin hajji: 26

❖ Muhammad H, Manzon Allah: 27

❖ Waye Muhammad H?: 28

TAMBAYOYI DA AMSA

❖ ‘Īsā (Yesu) Σ, Manzon Allah Δ: 47

❖ Musulunci, kimiyya da lafiya: 52

❖ Mata a cikin Islam: 60

❖ Musulunci da ta'addanci: 72

❖ Gaskiyar magana game da Musulunci: 80

❖ Duniya da Sakon Islam: 84

❖ Kammalawa: 88

❖ Alamomi: 89

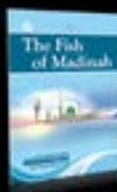
**DOMIN ZAMA MUSULMI MAI NAGARTA
TSAYUWA AKAN ADDINI DA SALLAH AKAN LOKACI**

Ku Tafiyar da dukkan daren ku a Wajen taron mako-mako na karfafa koyi da Sunnah (Ijtima') na Kungiyar Dawat-e-Islami, wanda ake gudanarwa a kowace ranar Alhamis bayan Sallar Magriba a biranan ku, domin neman yardar Allah ﷻ tare da kyakkyawar niva.

Domin koyon Sunnoni, ku mayar da shi tsarin rayuwarku na yin tafiyar kwanaki 3 na Madani Qafilah a kowane wata tare da Tawagar masoyan Manzoni Allah ﷺ

Haka kuma, ku dinga cike littafin bayanai na Madani In'amaat a kowace rana kuna yin Fikr-e-Madinah[binciken kai da kaididdigar ayyukan da aka yi], sannan ku mika shi ga dan'uwa mai alhakin hakan na yankinku a ranar farko ta kowane watan Musulunci

Manufata ta da Niyyata: Dole ne in yi kofari wajen gyara kaina da kuma mutanen daukacin fadin duniya, **إِن كُنَّا لَنَاصِرُونَ**, "Domin gyara kanmu, dole ne mu yi alki da tsarin [Madani In'amaat], kuma domin yin kofarin gyara mutanen daukacin fadin duniya, dole ne mu yi tafiye-tafiye tare tawagar Masoya Manzon Allah ta [Madani Oafilas], **إِنَّا لَنَاصِرُونَ**."

Shedikwata: Aalami Madani Markaz, Faizan-e-Madinah, Mahallah Saudagaran
Purani Sabzi Mandi, Bah-ul-Madinah, Karachi, Pakistan.

Lamar Wajar Salula: +92 21 111 25 26 92 | Karir Lamar Gida: 7213

Lambar Litaifi (ISBN): 978-969-722-690-0 | 01013448

Shafin Yanar Gizo: www.maktabatulmadinah.com | Imel: feedback@maktabatulmadinah.com